

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

64'üncü Birleşim
8 Mart 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Başkanlık Divanı olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutladıklarına ve bugün İç Tüzük 60'a göre söz isteyen kadın milletvekillerine birer dakika pozitif bir ayrımla yaklaşacağına ilişkin konuşması

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Pakistan-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Heyetine "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Önergeler

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, (2/4006) esas numaralı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/161)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Emine Sare Aydın'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına ve Hükûmetin hazine arazilerini çiftçilere açma kararını desteklediklerine ilişkin açıklaması

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, belediye zabıta personellerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

3.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, kadın ve erkeğin Türk toplum hayatındaki uyumuna ilişkin açıklaması

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

5.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

6.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, ayçiçeği yağı açığına ilişkin açıklaması

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına, Mersinli yaş sebze meyve üreticileri ile ihracatçıların sorunlarına ve Mersin'deki 2/B arazilerinin satışına ilişkin açıklaması

8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, eşel mobil sisteminin uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Rusya toprağı sayılacak Akkuyu Nükleer Santrali için iktidarı göreve çağırdıklarına ilişkin açıklaması

10.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, pandemi yasakları kaldırılırken müzik yasağının sürdürülmesinin kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması

11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutladığına ve EYT'lilere gasbedilen haklarının geri verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

12.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

13.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, temel gıda maddelerine ulaşmakta yaşanan zorluğa ilişkin açıklaması

14.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, eczacılık fakültesi ve öğrenci sayılarındaki artışa ilişkin açıklaması

15.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın kronik böbrek hastalığına ilişkin açıklaması

16.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Deprem Haftası'na ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

17.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, taşeron işçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

18.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, kadın yoksulluğuna ilişkin açıklaması

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, taşımacı esnafının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

20.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, sağlık alanında yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

- 22.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin açıklaması
- 23.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 24.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 25.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 26.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Antalya Finike'deki birinci derece doğal sit alanının Gençlik ve Spor Bakanlığına tahsisine ve Dünya Kadınlar Günü'nü içtenlikle kutladığına ilişkin açıklaması
- 27.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 28.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Sarıkaya Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksekokuluna bağlı bir uygulama hastanesi talep ettiğine ilişkin açıklaması
- 29.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Şah Kalender Veli Türbesi'ne ilişkin açıklaması
- 30.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne, zeytinliklerin rant uğruna maddencilik faaliyetlerine açılmasına, ilaç zammına ve Halkalı-Ispartakule arası demir yolu hattı inşaatı ihalesine ilişkin açıklaması
- 31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ukrayna'nın işgaline giden süreçte Rusya, ABD ve bazı Batılı ülkelerin tutumuna, 10 Mart 2022'de Antalya'da Türkiye, Ukrayna ve Rusya arasında toplanacak olan üçlü zirveye, İhlas medya grubu Ankara temsilcisi gazeteci yazar Batuhan Yaşar'ın vefatına ve Ömer Seyfettin'in vefatının 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 32.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne, sağlık çalışanlarının taleplerine, Sağlık Bakanlığının yayımladığı genelgeyle sağlık emekçilerini ve hekimleri tehdit ettiğine, Cizre Kaymakamlığı tarafından iptal edilen "Mem u Zin" adlı tiyatro oyununa ve mahpusların cezaevlerine gelen elektrik faturalarının ödemekte zorlandıklarına ilişkin açıklaması
- 33.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, kadını ezen ve yok sayan erkeklerin 8 Martı kutlamalarının tam bir ikiye bölünmüşlüğüne, kadınların sorunlarına ve cumhuriyet devrimlerinin kadınlar için önemine ilişkin açıklaması
- 34.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne, kadın haklarının geliştirilmesi amacıyla yapılan düzenlemelere ve gündemdeki kadına şiddetle ilgili Komisyon raporuna ilişkin açıklaması
- 35.- (10/96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanı Öznur Çalık'ın, kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadının güçlendirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin açıklaması
- 36.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, meydanlardaki kadınları copleyan Hükûmetin kınanması gerektiğine ve İstanbul Sözleşmesi'ne ilişkin açıklaması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, kullanımı zorunlu olan bebek bezi, hasta alt bezi ve kadın hijyen ürünlerine yapılan fiyat artışlarının hanelerin gider kalemlerine yansımaya tutarlarının vatandaşların alım gücünü düşürmesi nedeniyle bu ürünlerde kısıtlı kullanımın yol açabileceği sağlık sorunlarının önlenmesi ve alım gücünün artırılması için KDV oranlarında düzenleme yapılması amacıyla 28/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, gıda krizinin nedenleri ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 8/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- CHP Grubunun, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve arkadaşları tarafından, kadınların çalışma hakkına tam olarak sahip olabilmeleri amacıyla 7/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü (bugün) birleşiminde 315 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına alınarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılmasına, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ve 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler halinde görüşülmesine ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

- 1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 Milletvekilinin, Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağralıoğlu'nun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler ve 25 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 21 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 29 Milletvekilinin, Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal ve 24 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü ve 25 Milletvekilinin, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 22 Milletvekilinin, Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen ve 21 Milletvekilinin, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 Milletvekilinin, Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 21 Milletvekilinin, Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 Milletvekilinin, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 23 Milletvekilinin, Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 24 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke ve 26 Milletvekilinin, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, Aksaray Milletvekili Ayhan Erel ve 19 Milletvekilinin, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 Milletvekilinin, Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 Milletvekilinin, Şırnak Milletvekili Nuran İmir ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 20 Milletvekilinin, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 Milletvekilinin, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 Milletvekilinin, Mardin Milletveki-

li Ebrü Günay ve 19 Milletvekilinin, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 Milletvekilinin, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 Milletvekilinin, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 21 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü ve 21 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, AK Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın; Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10/96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S. Sayısı:315)

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, TBMM'de görev yapan personel ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/58428)

2.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de bulunan Çalıkağlı köyünün yol, su ve elektrik sorununa ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58615)

3.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir Çiğli/Kaklıç Havalimanının akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/58701)

4.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2012 yılından itibaren Zafer Havalimanını kullanan yolcu sayısına ve yüklenici firmaya verilen yolcu garantisine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/59349)

5.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, İstanbul Havalimanındaki bir tesisin çatısının çökmesine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/59350)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2020-2022 yılları arasında Bakanlığın yaptığı ihalelere ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/59613)

7.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Antalya ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,

Çorum ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,
Çanakkale ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,
Amasya ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,
Balıkesir ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,
Kocaeli ilinde Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlara ait binaların depreme karşı dayanıklılığına,
İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/59775), (7/59776), (7/59777), (7/59778), (7/59779), (7/59780)

8 Mart 2022 Salı
BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 64'üncü Birleşimini açıyorum.^(x)

Toplantı yeter sayısı vardır.

Görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Başkanlık Divanı olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutladıklarına ve bugün İç Tüzük 60'a göre söz isteyen kadın milletvekillerine birer dakika pozitif bir ayrımla yaklaşacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Öncelikle, kadın milletvekillerimizin ve kadınlarımızın, bütün Türkiye'deki vatandaşlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü Başkanlık Divanı olarak kutluyoruz. (Alkışlar)

Bugün, söz isteyen kadın milletvekillerimize de 60'a göre birer dakika söz verirken pozitif bir ayrımla yaklaşacağımı ifade etmek istiyorum.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Pakistan-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Heyetine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Ülkemizde resmî bir ziyarette bulunan Pakistan-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Heyeti Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir. Kendilerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına "Hoş geldiniz." diyorum. (Alkışlar)

Gündeme geçmeden önce, 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Emine Sare Aydın'a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Emine Sare Aydın'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

^(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren, koronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

EMİNE SARE AYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Suriye'deki iç savaş, Afganistan'daki rejim değişikliği, zorunlu göçler, çatışmalardan kaçan milyonlar, Ukrayna'da süregelen savaş, tüm dünyanın mücadele ettiği Covid-19 pandemisi, beraberinde gelen ekonomik krizler... Evet, hepimiz şu an çok iyi farkındayız ki küresel olarak zorlu bir süreçten geçiyoruz ve bu süreçte de en fazla etkilenenler maalesef ki yine kadınlar, yine kadınlar ve çocuklar. Bugün, hepimiz şahidiz ki dil, din, ırk fark etmeksizin, Suriye'de olduğu gibi, Ukrayna sınırlarında ellerinde bebekleriyle savaştan kaçan kadınlar aynı korkuyu taşıyarak o zorlu yolculuğa çıkıyorlar. Tablo aynı olsa da maalesef sınırın öteki tarafındaki Batılı ülkeler mültecileri "Batılı" ve "Doğulu" olarak ayırarak ırkçı kodlarını tekrar yazıyorlar.

Bu şiarla kadının statüsünü artırmak, eşitsizlikleri gidermek, ayrımcılığın önüne geçmek adına devrim niteliğinde kanunlar, yönetmelikler ve düzenlemeler gerçekleştirdik. Örneğin 6284 sayılı Kanun bunlardan bir tanesidir. Şimdi ise hepimizin malumu, TBMM gündemimizde konuyla ilgili yeni düzenlemeler üzerinde tartışılıyor. Toplumun huzurunu bozan, hepimizi yaralayan şiddet vakalarına yönelik mücadelemiz adına son derece ciddi adımlar atıyoruz. Oysaki kadın...

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, konuşmacı önemli bir gündem üzerinde konuşma yapıyor.

EMİNE SARE AYDIN (Devamlı) – Evet.

Sayın Engin Bey, CHP'nin Sayın Grup Başkan Vekili, AK PARTİ'nin Sayın Grup Başkan Vekili, MHP'nin ve yine, İYİ Parti'nin Sayın Grup Başkan Vekilleri; bugün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, müsaadeniz olursa, konuşmama devam etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Oysaki kadın her yerde aynı kadın, şiddet her yerde aynı şiddet, duyulan korku her yerde aynı korku; dolayısıyla, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü yaşarken bugün, en çok, mağdur ve mazlum coğrafyalarda yaşayan kadınları anmak, maruz kaldıkları eşitsizliklere ve şiddete karşı bir ses olmak istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde "Kadın değişirse ülke değişir, kadın güçlenirse ülke güçlenir." mottosundan hareketle, kadınları her alanda güçlendirmemiz her zaman önceliğimiz oldu. Buna göre, kadına yönelik saldırılarda somut pişmanlık emaresi içermeyen hiçbir davranış indirimine tabi olmayacak; çokça tartışılan, takım elbise, kravat takdir indirimi sayılmayacak; kadına karşı işlenen kasten öldürme, yaralama, işkence ve eziyet gibi suçların cezası artırılacak. Tüm bunlarla birlikte, eş ve boşanılan eşe karşı işlenen kasten yaralama suçları katalog suç düzenlemesine dâhil edilecek.

Çok kıymetli milletvekilleri, tüm bu düzenlemeler önleyici, caydırıcı birtakım önlemlerdir. Bizler, toplumumuzda "Kadın insandır." bakış açısını yerleştirmeye isek mücadelemiz eksik kalır; bunun için de ekonomide, akademiye, sanatta, teknolojiye kadının adını görmeye ihtiyacımız var. Her alanda üreten kadınlar oldukça, inanıyorum ki kadın meselesi tarihe karışacak, kadına dair sorunlar bir bir çözüme kavuşacak. Bunun için de kadının ekonomik ve sosyal yaşama daha fazla katılımını sağlamak, finansa erişim kaynaklarını kolaylaştırmak, istihdamı artırmak için her zaman çalışıyoruz. Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, KOSGEB, TKDK gibi kurumların kadına yönelik vermiş olduğu destekler, hibeler, teşvikler her geçen gün fazlaşıyor. Bugün, baktığımızda, Anadolu'nun her bir köşesinde devletimizin vermiş olduğu teşvik destekleriyle ekonomimize katkı sağlayan emekçi kadınlarımızı görüyoruz; kurmuş oldukları şirketlerle dünyaya Türkiye'nin adını duyuruyorlar. Bu büyük gururu bizlere yaşattıkları için gururluyuz, mutluyuz. Tüm bu emekçi kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü ayrıca kutluyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, evet, biliyoruz, gerek ulusal gerek uluslararası düzeyde verilen tüm mücadelelere, gösterilen çabalara rağmen kadınların dezavantajlı konumu maalesef evrensel bir sorun olarak karşımızda. Kadına yönelik eşitsizliklerin, adaletsizliklerin ve ayrımcılığın yılın sadece bir gününde değil, her zaman aklımızda olması gerektiğine inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE SARE AYDIN (Devamlı) – Sayın Başkanım, bir dakika alabilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

EMİNE SARE AYDIN (Devamlı) – Kadın meselesinin ideoloji, dil, din, ırk, cinsiyet fark etmeden tüm bireylerin meselesi olduğunun altını bir kez daha çiziyorum fakat bizler, geçmişimizin değerleri, inanışımızın gereği kadına vermiş olduğumuz değeri yeni dünya düzeninde, yeni Türkiye inşasında göstererek ülkemizin refahını her geçen gün artıracğız, bu sorunu hep birlikte aşacağız.

Sayın Cumhurbaşkanımızın kadın sorunlarına göstermiş olduğu hassasiyetin bizlere çok büyük bir güç verdiğini biliyoruz. Bu hassasiyeti yalan yanlış şekilde manipüle ederek kendi politik ajandalarını oluşturmaya çalışanların ise farkındayız fakat bilmeliler ki kadın meselesi, politik bir malzeme olarak kullanılamaz. Bu, kadına karşı bir saygısızlıktır, mücadeleye karşı bir samimiyetsizliktir. Neyse ki feraset sahibi milletimiz ve özellikle kadınlarımız, Cumhurbaşkanımızın ve AK PARTİ'nin yanındalar, samimiyetinin farkındalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE SARE AYDIN (Devamlı) – Sayın Başkanım, arada kesildiği için, çok küçük, bir dakika daha rica edeceğim.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

EMİNE SARE AYDIN (Devamlı) – Teşekkürler.

Değerli arkadaşlar, sözlerime son verirken bir kez daha 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde söz almış olmaktan dolayı duyduğum memnuniyeti ifade etmek istiyorum.

Bugün Adalet Komisyonuna gelen yeni kanuni düzenlemede ve yine Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Komisyonu çalışmalarının sonuçlarını... Tüm Meclise hitap etmek istiyorum ve hepimize: Gelin, hep birlikte, kadın ve erkek vekiller olarak gelecek kuşaklara aktarabileceğimiz, kız çocuklarımızı, gençlerimizi, kadınlarımızı koruyacak iş birliğini, anlayışı, dayanışmayı ortaya koyalım. Renk, dil, din ayırt etmeksizin, bu topraklara ayak basan, vatanını seven her bir kadın bizim için önemlidir. Gelin, hep birlikte, bu çatı altında kadına yönelik şiddetle mücadele ve diğer kanuni düzenlemelerde ortak iş birliği gösterelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE SARE AYDIN (Devamlı) – Bu çatı, kadına yönelik samimiyetini ancak bu şekilde ortaya koyabilir.

Çok teşekkür ediyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle söz isteyen Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Hancıoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu'nun, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

NESLİHAN HANCIOĞLU (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla söz aldım, ancak sözlerime başlamadan önce tarih boyunca kadim medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan Karadeniz'in vakur kenti

Artvin'in düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yılını kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Tarihte 7 Mart nasıl Artvin'in özgürlük iradesini temsil ediyorsa, 8 Mart da kadınların özgürlük iradesini temsil etmektedir. Biz kadınların, asırlar süren emek ve varoluş savaşının simgeleştiği tarihtir 8 Mart. 1857 yılının 8 Martında Amerika'da yaşanan o acı olaydan hareketle şunu bir kez daha vurgulamak gerekiyor: Kadının, toplumsal yaşamın her alanında verdiği varoluş mücadelesi ve elde ettiği bütün kazanımların bedeli alın teri ve gözyaşı olmuştur.

Türk kadını açısından ise 1923 öncesi verilen mücadeleleri, ödenen bedelleri tabii ki yok saymıyoruz ancak biz kadınlar, toplumsal ve siyasal alanlardaki varlığımızı şüphesiz cumhuriyetimize borçluyuz. Millet iradesini egemen kılmak ve tebaayı özgür bireyler hâline döndürmek için savaşan o büyük devrimin mimarlarına hem şükran hem de görev borcumuz var. Nedir o görev borcu? Biz kadınların, toplumsal yaşamın her alanında ve hayatlarının her evresinde karşı karşıya kaldığı eşitsiz ve ayrımcı koşulları yerle bir etmek. Bu konuda sürekli "eşitlik" kavramını kullanıyoruz ama aslında doğrusu "adalet" kavramıdır, "cinsiyet adaleti" kavramıdır. Mevcut sistemin bir adaleti olsa zaten cinsiyete dayalı bir eşitlik talebi ve beklentisi var olmazdı. Sistem adaletli olsa liyakat, başarı, bilgi ve birikim en temel kriter olur, bütün bunlar toplumun hizmetine sunulabilirdi. İşte, bu nedenle "adalet, adalet, adalet" diyoruz.

Değerli milletvekilleri, biz kadınların maruz kaldığı adaletsizliği beş dakikalık bir süre içinde anlatmak mümkün değildir. Mesela, bugün, ülkemizde her 10 kadından 7'si eve hapsolmuş, ancak 3'ü istihdam piyasasında yer bulabiliyorsa; çalışmaya imkânını elde eden kadınlara güvencesiz koşullarda, esnek çalışma, kayıt dışı çalışma modelleri dayatılıyorsa, emeğinin karşılığını tam ve eksiksiz ücret olarak alamıyorsa, mobbinge, istismara, tacize maruz kalıyorsa ve kadın olmanın bedelini canıyla ödüyorsa o hâlde sorgulamamız gereken şey, bu adaletsiz sistemdir. Toplumsal cinsiyet eşitliği özelinde yaşadığımız adaletsizliğin hepsi kadını ikincil gören, kadına kendi iradesi dışında roller biçen, eğer kadın bir şeyi başarıyorsa o başarıyı sanki kendisi bahsetmiş gibi yaklaşım sergileyen zihniyetten besleniyor. İşte, o zihniyet, siyaset yapan kadına "Evine dön." diyen zihniyettir; o zihniyet, Uzay Programı'nda yer alacak bilim insanları için cinsiyet sınıflaması yapan zihniyettir. Biz kadınlar bu zihniyeti reddediyoruz ve buna asla boyun eğmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, kadınların varoluş mücadelesi verirken ödediği bedel, adalet uğruna ödenmiş bir bedeldir; kutsaldır, değerlidir. Sırf cinsiyetinden ötürü emeği sömürülen, hakları gasbedilen, şiddete maruz kalan, istismara uğrayan, katledilen kadınlar bu bedeli ödedi ve maalesef bedeli ödemeye de devam ediyor. Bütün bu olumsuzluklara "Dur!" demek her şeyden önce bir insanlık görevidir. Kadın- erkek fark etmez, cinsiyet temelli bütün sömürü ve istismar çarkını kırmak hepimizin ortak görevidir. Bu, aynı zamanda, Türk kadınının eğitim, bilim, sanat ve bütün sosyoekonomik haklardan adilce yararlanması için yureğini ortaya koyan Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'e olan bir görev borcudur. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu düşüncelerimle emeğin, alın terinin ve biz kadınların varoluş mücadelesinin simgelendiği gün olan 8 Mart Kadınlar Günü'nü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle söz isteyen Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'a aittir.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın milletvekilleri, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle başta şehit anneleri, eşleri ve yakınları olmak üzere tüm kadınların gününü kutluyorum.

Kadınla ilgili konular disiplinler arası bir nitelik taşır ve her türlü eşitsizlikten arınmış bir görüşü ifade eder. Kadınlar, bilinen tarih boyunca bilim ve kültür alanının dışında tutulma çabasıyla mücadele etmek zorunda kalmışlar ve kuralı bozan kadınlar her zaman var olmakla birlikte, bunlar birer istisna olmaktan ileri gidememiştir. Dünya tarihinde 19'uncu yüzyılda kadın hareketinden bahsedilir ancak Anadolu'da 13'üncü yüzyılda "Bacıyan-ı Rum" adıyla anılan, Türkmen hanımların oluşturduğu bir kadın hareketinden bahsetmek mümkün. Bacıyan-ı Rum'un, Hacı Bektaş Veli'nin manevi desteğiyle sufi Türkmen hanımlarca kurulmuş, halka hizmeti esas almış bir teşkilat olduğunu söyleyebiliriz.

Türk kültür ve devlet geleneğinde ise kadın sadece sosyal hayatta değil, siyasi hayatta da önemli bir rol oynamıştır. Eski Çağ ve Orta Çağ'da Türk kadını belli bir mekâna hapsolmaktan ziyade Avrupa'da yaşayan diğer kadınlara göre toplum içerisinde ve devlet yönetiminde oldukça aktif bir rol oynamıştır. Bilinen en eski Türkçe kaynak olan Orhun Abideleri'nden Kül Tigin Abidesi'nde Tanrı'nın Türk milleti yok olmasın diye yarattığı kişiler arasında İkinci Göktürk Devleti'nde, Kağanın eşi İlbilge Hatun'un adına yer verilmiştir. Eski Türk devlet geleneğinde kadının siyasi konumunu gösteren bu durum Türk toplumunda kadına verilen değerini bir ifadesi olarak değerlendirilmiştir.

Türkiye'de ilk olmak ve bu ilki de gerçekleştiren bir kadın olmak elbette çok zor ancak her değişim küçük bir adımla başlıyor, o ilk adım da belki bizler ve genç kızlarımız için önemli bir cesaret kaynağı oluyor. Türkiye tarihinde çok önemli bir yere sahip kadınlardan birisi de ilk kadın mühendisimiz ve Anıtkabir'in Başmühendisi Sabiha Rifat Gürayman da ilklerden biri. Evet, Sabiha Gürayman cumhuriyetin ilk kadın inşaat mühendisiydi; onun hayalinde projeler vardı, yollar, köprüler, şantiyeler. Sabiha Hanım, kadın olması nedeniyle masabaşı bir göreve atanmıştı ancak onun hayali şantiyede çalışmaktı, "Bir şantiyede görev almak istiyorum." diyerek dilekçesini müdüre verdi. Müdürü dilekçeyi uzun süre amirlerine iletemedi, şantiyede kadın mühendis nasıl olacaktı? Müdür bu isteğinden Sabiha Hanım'ı vazgeçirmeye çalıştı ancak Sabiha Hanım dilekçesinde ısrarlıydı. Büyük tartışmalardan sonra Ankara'nın Beypazarı ilçesi Karaboğaz mevkisindeki köprü inşaatına mühendis olarak tayin edildi. Sabiha giydi pantolonu ve çizmeleri, daldı şantiyelerin içine. Elinde planlar, projeler, altında çamur, başladı çalışmaya; ne olursa olsun köprü bitecekti. Genç Mühendis Sabiha, çevre köylülerin meraklı bakışları arasında bütün gücüyle çalışıyordu. İnşaat devam ederken işçiler maaşlarını alamadıkları için işi bırakacaklarını söylediler. Sabiha "Nasıl olur, bu köprü bitmeli!" diye isyan ediyordu. Gitti, işçilerle konuştu ve işçileri ikna etti ve köprü işçilerin ve köylülerin yardımıyla bitti. Köylüler köprünün adını Sabiha için "Kız Köprüsü" koydular. Bugün Kız Köprüsü kullanılmamakta ancak Ankara Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu köprünün korunmasına karar verdi. Sabiha Hanım'ın 40 metrelik mucize Kız Köprüsü o günden sonra bütün kadın mühendislerimize ve şu anda tam olarak seksen sekiz yıl sonra 18 Martta açılışı gerçekleşecek olan "dünyanın en uzun köprüsü" olarak anılan Çanakkale Köprüsü'nde kız mühendislerimize de ilham oldu. Atılan bir küçük adım büyük bir kıvılcım olmuştu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

AYŞE SİBEL ERSOY (Devamla) – Evet kıymetli vekiller, güçlü Türkiye için güçlü kadınların varlığının artarak devam etmesini dileyerek sözlerimi noktalamak istiyorum. Ayrıca, başarılarını Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıyan siz kadın milletvekili arkadaşlarıma da iyi ki varsınız diyorum. (MHP, AK PARTİ, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekilimize 60'a göre yerlerinden söz vereceğim. Ayrıca, sisteme giriş yapamayan 5 milletvekilimize ve sistemde ilk 20'ye giremeyen kadın milletvekillerimizden söz talebi olanlara söz

vereceğim.

İlk söz Sayın Aycan'ın.
Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına ve Hükümetin hazine arazilerini çiftçilere açma kararını desteklediklerine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde tüm kadınlarımıza sağlıklı, huzurlu günler diliyorum.

Hükümetimizin aldığı kararı, hazine arazilerini çiftçilere açma kararını Milliyetçi Hareket Partisi olarak destekliyoruz. Boş duran bir karış arazimiz kalmasın diyoruz. Gelişmeler gösteriyor ki kendi kendimize ne kadar yetersek o kadar güçlüyüz. Petrol gibi zorunlu maddeler dışında dışa bağımlılıktan kurtulmak gerekir. Özellikle tarımsal üretimi artırabilir ve tarımsal ürünleri ithal etme zorunluluğundan kurtulabiliriz. Bu nedenle ekilmeyen hazine arazileri, kişisel arazileri mutlaka ekmeliyiz, kullanmalıyız. Bu doğrultuda zeytin, ayçiçeği ekimindeki kararları destekliyoruz. Tarımsal üretim yapacak kişilerin ürün bazında, üretim bazında desteklenmesini doğru buluyoruz. Belirlenen uygun fiyatlı ve alım garantili üretim politikalarıyla ülkemizde tarımsal üretimi artırmak mümkün olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

2.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, belediye zabıta personellerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Belediye zabıta personellerinin çözülmesi gereken sorunları bulunmakta. Ek göstergeleri 2200; 3600 ek gösterge talepleri var. Bu sayede emekli aylıkları 1.300 lira fark edecektir. Belediyelerin çoğunda haftada altı gün üzerinden çalıştırılmaktalar. Resmî ve özel tatil günlerinde çalışıyorlar. Genel idari hizmet sınıflındalar, ayrı bir hizmet sınıfı bekliyorlar. Sürekli sahada olmalarına rağmen arazi tazminatından yararlanamıyorlar. Özel hizmet tazminat sorunları var; 65 puan özel hizmet tazminatı adil değildir, sistem zabıta memuru için 100'den başlamalıdır. Fazla mesai ücreti maktu tavan tutarı üzerinden ödenmekte. 2012 yılında bu tutar asgari ücretin yarısı iken bugün asgari ücretin yüzde 18'i kadardır. Asgari ücrete endekslenerek artışı yapılması uygundur diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşlıçay...

Buyurun Nevin Hanım.

3.- Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay'ın, kadın ve erkeğin Türk toplum hayatındaki uyumuna ilişkin açıklaması

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir arada yaşamının, beraber yol almanın ve büyümenin yegâne unsurlarından biri hiç şüphesiz ki kadın ve erkeğin toplum hayatındaki uyumudur. Bu uyum Türk milletinin diline ve tarihine yansımakla birlikte kaybedilmesi göze alınamayacak bir kültürel değerdir. Bu kültür zedelendikçe, kadınlar toplumla aralarındaki bağı kaybettikçe milletimizin ilerlemesi mümkün değildir. Bize düşen görev ise kültürel kodlarımızın farkına vararak toplumsal düzenimizi korumaktır. Bugün dünyanın düşlediği bu husus tarihimizde ve kültürümüzde aslolanıyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Fedakârlıkları, emekleri, sevgileriyle hayatımızın her alanında yer alan tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

AK PARTİ olarak, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, göreve geldiğimiz ilk günden bu yana kadınlara yönelik insani, siyasi, sosyal, ekonomik her alanda çok önemli çalışmalarımız oldu. Kadınların iş gücüne katılımını yüzde 27'ler seviyesinden yüzde 34 seviyesine çıkardık, kadın istihdamını 6 milyondan 10 milyon sınırına getirdik, üniversitelerimizdeki öğretim elemanları arasında kadınların oranı yüzde 51'e yaklaştı, AK PARTİ'nin siyasi hayata katılımıyla kadınların Parlamentodaki temsil oranı yüzde 4 iken yüzde 17'lerin üzerine yükseldi. İnsanımız, kadim kültürümüz ve ait olduğumuz medeniyetimizden ilham alarak kadınlarımızı güçlendirmek, saygınlığını ve haklarını korumak üzere çalışmalarımız devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kayışoğlu...

5.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Bugün, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü. Kadınlar ne istiyorlar? Toplumsal cinsiyet eşitliğinin hayata geçirilmesi için zihniyet değişikliği istiyorlar, kadınlar aynı işi gördükleri erkeklerle aynı ücreti almak istiyorlar ve bunun yasal güvenceye kavuşturulmasını istiyorlar, İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlüğe konulmasını ve uygulanmasını istiyorlar, eğitim hayatından uzaklaştırılmamak istiyorlar, özellikle, 0-6 yaş çocuklar için okul öncesi ücretsiz, nitelikli eğitim imkânı sağlansın ki çalışma yaşamına, sosyal yaşama katılalım istiyorlar. Ne istiyorlar? Hijyen ürünlerine erişmek istiyorlar, barınmak istiyorlar, sırf kadın oldukları için öldürülmemek, ötekileştirilmemek istiyorlar. Çok mu şey istiyorlar diyorum, bütün kadınların gününü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Gaytancıoğlu...

6.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, ayçiçeği yağı açığına ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son günlerde zam şampiyonu ayçiçeği yağı. Çiçeği burnunda Bakan "Yağ açığı oluşmaması için her türlü tedbiri aldık." dedi, hangi tedbiri aldılar bilinmiyor. Yine, sorunu ithalatla çözecekler, fatura artacak, bütün umutlar bugünlerde hasadın başlayacağı güney yarım küredeki Arjantin ve Brezilya'ya kaldı. Oradan gemiler gelirse ayçiçeği yağı bulunabilecek. Unutmayalım, geçtiğimiz yıl, oradan zirai ilaç kalıntısı çok yüksek ürünler, kanserojen olduğu için geri çevrilmişti. Peki, neden kendi çiftçimizi düşünmüyoruz? Yeni Tarım Bakanı üretimi artıracamız, bu nedenle ayçiçeği desteklerini yüzde 100 artırıyoruz diyebiliyor mu? Hayır. Mazotu ve gübreyi yarı fiyatına verebileceğiz diyor mu? Hayır. O zaman sıkıntılar devam edecek demektir.

CHP iktidarında, biz, bu yağ açığını çiftçimizi destekleyerek kapatacağız.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

7.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutladığına, Mersinli yaş sebze meyve üreticileri ile ihracatçıların sorunlarına ve Mersin'deki 2/B arazilerinin satışına ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde tüm kadınlarımızın Kadınlar Günü'nü tebrik ediyorum. Her birini saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin yaş sebze ve meyve deposu olarak anılan Mersin'imizde Mersinli üreticilerimiz ve ihracatçılarımız, Rusya-Ukrayna savaşından olumsuz etkilenmiştir. İhracatçılarımız, alacaklarını tahsil edememekte, yeni hasat döneminin başlayacak olması ve düşen fiyatlar nedeniyle sorunlar yaşamaktadır. Bu sebeple üreticilerimize yönelik destek ve teşviklerin sürdürülmesini, ihracattan kaynaklı sorunların giderilmesini talep ediyoruz. İhracatçılarımızı ve üreticilerimizi koruyacak tedbirlerin alınması yerinde olacaktır.

Mersin'imizin Erdemli, Anamur, Bozyazı, Mut ve Tarsus başta olmak üzere birçok ilçesinde hazine ve 2/B arazilerinin ihale yoluyla satışa çıkarılması ve yüksek fiyat endişesi nedeniyle mülk kullanıcıları sorunlar yaşamaktadır. Bu arazilerin, rayiç bedeller üzerinden kullanıcılara ve orada yaşayan insanlarımıza tahsis edilmesi beklentileri karşılayacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

8.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, eşel mobil sisteminin uygulanması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Akaryakıtta bu zorlu koşullarda eşel mobil devreden çıkardılar. İktidar, yönetme yetisini iyice kaybetti. 18 Mayıs 2018 tarihinde akaryakıtta vergilerin azaltılması yoluyla fiyat artışlarının tüketiciye yansımalarının önüne geçen eşel mobil sistemi başlatıldı, doğru da bir karardı. O zaman dolar 4,46; enflasyon 12,15; benzin 6,29; motorin 5,75'ti. Gelelim bugüne, dolar 14,52; enflasyon 54,44; benzin 19,36; motorin 21,34. Buna rağmen iktidar eşel mobil sistemini uygulamıyor, tüm veriler yüzde 200'ün üzerinde artış göstermiş, eşel mobil devreye alınmıyor, akaryakıtın üzerindeki vergi yükü hafifletilmiyor. Bu nasıl bir vurdumduymazlık, bu nasıl bir aymazlık. Hakikaten insanın aklı almıyor, akaryakıt fiyatları uçup gidiyor, iktidar sadece seyrediyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

9.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Rusya toprağı sayılacak Akkuyu Nükleer Santrali için iktidarı göreve çağırdıklarına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülkemizin kurtarıcısı, cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış." sözleri, Ukrayna-Rusya arasındaki savaş nedeniyle önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Ulu Önder'imizin ilke ve devrimlerine sıkı sıkıya bağlı kalmamız gerektiği çok açıktır. Eğer bunu yapmazsak emperyalist paylaşım savaşları nedeniyle ülkemizin egemenliği tehlikeye düşecektir.

Rusya, saldırganlığı nedeniyle dünyanın her yerinde ağır yaptırımlarla karşı karşıyadır. Ukrayna'ya saldıran Rusya, Çernobil başta olmak üzere nükleer enerji tesislerini ele geçirmiştir. Tüm dünya nükleer tehditle karşı karşıyadır. Uygar ülkelerin yaptırımlarının benzeri ülkemiz tarafından da hayata geçirilmeli, yönetimi ve mülkiyeti tamamen Rusya'ya ait olacak olan Akkuyu Nükleer Santrali için adım atılmalıdır. Bu sayede ülkemiz nükleer felaketten kurtarılacak, dünya barışına da katkı sağlanmış olacaktır. Rusya toprağı sayılacak Akkuyu Nükleer Santrali için iktidarı göreve çağırıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

10.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, pandemi yasakları kaldırılırken müzik yasağının sürdürülmesinin kabul edilemez olduğuna ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Salgın sürecinden en ağır şekilde etkilenenlerden biri de müzik ve eğlence sektörü oldu. Pandemi yasaklarında on beş ay sahne alamayan on binlerce müzisyen oldu. Normalleşme adımlarıyla eğlence sektörü mekânları geri dönmüş olsa da yasakların yükü hâlâ müzisyenlerin sırtında. Gece on ikiden sonra müzik yasağının devam etmesi yalnızca eğlence ve müzik sektöründe çalışanları değil tüm bölge esnafını olumsuz etkiliyor. Gece on ikiden sonra müzik olmuyor diye esnaflar dükkânlarını erken kapatmak zorunda kalıyor. Pandemi yasakları kaldırılırken müzik yasağının sürdürülmesi kabul edilemez. Çaresizlikten kendi çözümünü dillendiren Marmarisli bir restoran sahibi "Nasıl ki toplu etkinlik ve eğlencelerde basit tedbirler alınıyorsa canlı müzik alanında da yasak yerine 'dikkat edilmesi gerekenler' şeklinde tedbirler alınabilir." diyor. Bu sese kulak verin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutladığına ve EYT'lilere gasbedilen haklarının geri verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kadının kimliği, cinsiyeti üzerinden yapılmaya çalışılan her türlü ayrımcılığa, haksızlıklara, şiddet, istismar gibi insanlık dışı davranışlara karşı çıkıp esefle kınıyor; 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

EYT'yle ilgili şu ana kadar çok şey söylendi ancak iktidar sanki bu vatandaşlarımızı erken emeklilik bekleyen ve ayrımcılık isteyen bir grupmuş gibi sürekli lanse etmekte ve kamuoyunda böyle bir algı oluşturmaya çalışmaktadır. Ancak ortada emeklilikte yaşa takılan kimse yok, iktidar tarafından emeklilikle ilgili kanuni ve anayasal hakları gasbedilmiş geniş bir kitle var. O yüzden ben kendileri için "emeklilikte yaşa takılanlar" ifadesinin kullanılmasını doğru bulmuyorum. Bizler yüce Meclis olarak Anayasa'nın üstünlüğü ve açık hükümlerine bağlı kalarak sarayın tasarrufunu beklemeden bir an önce emeklilik hakları gayrihukuki şekilde ellerinden alınan aziz vatandaşlarımıza haklarını zaman kaybetmeden geri vermeliyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

12.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aile birliğinin en önemli unsuru, değerlerimizin temsilcisi, taşıyıcısı ve koruyucusu olan kadınlar, sosyal ve ekonomik hayattaki başarıları kadar yetiştirdikleri nesillerle de geleceğimizin şekillenmesine herkesten daha çok katkıda bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde kadınlarımızın iş gücüne katılım oranlarının artırılması, eğitimlerinin önündeki tüm engellerin kaldırılması, mesleki bilgi ve beceriye sahip olmaları ile ekonomideki yerlerinin güçlendirilmesi, kadın girişimcilerimizin teşvik edilmesi konusunda büyük mesafeler katettik.

Bu duygu ve düşüncelerle, başta şehit ve gazilerimizin kıymetli anneleri ile eşleri olmak üzere, fedakârlıkları, emekleri, sevgileri ve mücadeleleriyle insanlığın umudunu yeşerten tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyor, Genel

Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

13.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, temel gıda maddelerine ulaşmakta yaşanan zorluğa ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz 1950'li yıllarda Kore Savaşı devam ederken tarım ürünlerinde kendi kendine yeterli olmakla kalmamış, başta Avrupa olmak üzere tüm dünyanın gıda ihtiyacını karşılamıştı. Bugün ise AKP'nin beceriksizliği yüzünden vatandaşlarımız temel gıda maddelerine ulaşmakta zorluk çekiyor. Bakanlar tek tek "Gıda stoklarımız yeterli." "Gıda stokumuzda sıkıntı yok." diyor. Cumhurbaşkanı, Rusya'yla buğday ve ayçiçeği yağı dolu gemilerin Türkiye'ye geçişine izin verilmesi için pazarlık yapıyor. Bakan Nebati "Yoksulluk var." diyenin ve stokçuların tepesine bineceğiz." diye tehdit ediyor. Tehditte, sopayla yoksulluğu, yokluğu engelleyemezsiniz ancak çiftçilerimize destek vererek yoksulluğu, yokluğu engellersiniz. Ülkeyi düşürdüğünüz durum karşısında ne diyeceğimi bilemiyorum; sadece Allah'tan korkun, çekin, gidin diyorum.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

14.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, eczacılık fakültesi ve öğrenci sayılarındaki artışa ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, Resmî Gazete'de bugün yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla 3'ü eczacılık olmak üzere 8 üniversiteye yeni fakülte kuruldu. 2001 yılına kadar toplam 8 eczacılık fakültesi varken bugünkü kararla Kocaeli, Bahçeşehir ve Fırat Üniversitelerine açılan yeni fakültelerle birlikte Türkiye'deki eczacılık fakültesi sayısı 60'a çıktı. Sağlık Bakanlığı, Sağlıkta İnsan Kaynakları 2023 Vizyonu'na göre 2023 yılına kadar eczacı ihtiyacının 32.900 olduğunu ifade etti. Hâlihazırda bugün eczacı sayısı 43.841'dir. Fakülte ve öğrenci sayılarının eczacılık mesleğinin geleceğine zarar verecek, endişe verici bir şekilde her geçen yıl artması, fakülte'deki nitelik kaybının yanında mezun olanların işsizlik sorunuyla karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır. Eczacılık mesleğini değersizleştiren, eczacılık mesleğine ve mesleğin geleceğine zarar veren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

15.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın kronik böbrek hastalığına ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kronik böbrek hastalığı son yıllarda tüm dünyada bir salgın şeklinde artış göstererek ciddi bir hastalık hâline geldi. Bu hastalığın önemine dikkat çekmek için her yıl mart ayının ikinci perşembe günü Dünya Böbrek Günü olarak belirlenmiştir. Kronik böbrek hastalığının önlenmesi için gereksiz ilaç kullanılmaması, aşırı tuzlu ve yüksek kalorili beslenmekten kaçınılması, yeterli sıvı tüketilmesi, düzenli egzersiz yapılması, sigara ve alkolden uzak durulması gerekmektedir. Böbrek hastalığı erken tespit edildiğinde önlenabilir bir hastalıktır. Bu sebeple, düzenle olarak sağlık kontrolü yapılmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

16.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Deprem Haftası'na ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, geçen hafta Deprem Haftası'ydı. İnsanlara büyük acılar yaşatan depremler coğrafyanın kaderidir ancak depremlerin afete dönüşmesi toplumlar için asla bir kader değildir. Alınacak tedbirler ve yapılacak çalışmalarla depremlerin afete dönüşmesi önlenmelidir.

1999 Kocaeli-Gölcük depremi can kaybı ve maddi hasar bakımından yaşanan en son büyük depremdi. Can kaybını önlemek için başta 2000 yılı öncesi binalar olmak üzere bütün binaların deprem risklerinin bertaraf edilmesi elzemdir.

Depremlerin, savaşların en çaresizi ve mağduru çocuklarımız ve kadınlarımızdır. Sevgi, emek ve fedakârlıkla bizleri yetiştiren, dünyamızı daha yaşanabilir hâle getirip insanlığın umudunu yeşerten kadınlarımızın Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Önal...

17.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, taşeron işçilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kamuda çalışan taşeron işçilerin sürekli kadroya alınmaları yönünde bir çalışma yapılırsa da bu düzenlemeden kamu kurumlarında taşeron işçi olarak çalışan ve kadro bekleyen birçok kişi yararlanamamıştır. Kamu iktisadi teşebbüsleri, özel bütçeli kuruluşlar, sosyal tesisler, çağrı merkezleri ve hastane bilgi yönetim sistemi ihalelerinde çalıştırılan taşeron işçiler hâlen kadro beklemektedirler. Düşük ücret, güvencesiz çalışma koşulları her an işten çıkarılma tehdidi karşısında tek amaçları ailelerinin geçimini sağlamak olan ve sayıları yaklaşık 400 bini bulan bu insanların yaşadığı mağduriyet bir an önce giderilmelidir. Ayrıca, içinde bulunduğumuz ekonomik koşullar, hayat pahalılığı, geçim sıkıntısı, yüksek enflasyon karşısında ekonomik krizden en fazla etkilenen kesimlerin başında da kamuda kadro bekleyen taşeron işçiler gelmektedir. Tüm bu sebeplerle iktidar partisi, 2017 yılından beri kadro bekleyen bu insanlara verdiği sözleri acilen tutmalı, taşeron işçilerin haklarını vermeli, bu konuda yaratılan mağduriyet giderilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

18.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, kadın yoksulluğuna ilişkin açıklaması

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Yüce Atatürk, eşitlik ve hak temelli devrimlerin sayesinde buradayız. Seni şükranla ve özlemle anıyoruz, ruhun şad olsun.

Kadın yoksulluğu raporlarına göre yoksul kadınlar temel ihtiyaçlarına dahi erişemiyor. Kadınların yoksulluk içinde yaşama olasılığı erkeklere göre yüzde 35 daha fazla; yoksulluk yaşayan hanelerin altıda 1'i tek ebeveynin kadın olduğu ailelerden oluşuyor. Evsiz kalan kadınların dörtte 1'i ev içi şiddet sebebiyle evsiz kalıyor; kadınların yüzde 52'si çocuk bakımı nedeniyle çalışmıyor. Aynı iş için kadınlar erkeklerden yüzde 24 daha az ücret alıyor. Yoksullukla mücadele eden kadınlar çocuk yaşta ekonomik sebeplerle evleniyor, şiddete maruz kaldıklarından adalete erişemiyor. Yoksulluk yaşayan kadınların çalışma ve sosyal haklarına erişebilmeleri için nafaka hakkı korunmalı, aile desteği sigortası hayata geçirilmeli, ücretsiz ve nitelikli kreş sağlanmalı, eşit işe eşit ücret politikası...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sümer...

19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, taşımacı esnafının yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Pazar günü Adana Pozantı Şoförler Odasının üyeleriyle bir araya geldik. Tüm Türkiye’de aynı durumun tespit edildiği bir konuyu dile getirdiler: Okul servis ihalesi alan esnaflar ihaleyi aldıkları zaman mazot 6 lira 30 kuruştı; şu anda 22 lirayı geçen mazot, esnafı zararına iş yapmak zorunda bırakıyor. “Bu şartlarda zarar ediyoruz, ihaleden çekiliyoruz.” dediklerinde şartnameye göre tutanak tutuluyor ve cezai işlem uygulanıyor, aynı zamanda beş sene okul servisi ihalelerine girmeleri yasaklanıyor. Yine, bu esnaflarımızın ihaleyi alırken ödedikleri teminatlar da yanıyor. İktidarın, mağduriyetleri önlemek için, okul servisçileri ve nakliyeciler başta olmak üzere, akaryakıt zamlarından etkilenen tüm esnaflara kamu ödemelerini güncel rakam üzerinden hesaplaması ve sözleşme hükümlerini yeniden düzenlemesi gerekmektedir, yoksa taşımacı esnafı “Anahtarlarımızı Hükûmete teslim edeceğiz.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

20.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul’un, sağlık alanında yaşanan sorunlara ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Başkan.

AKP iktidarının beceriksizliği yüzünden insanların sağlık çilesi bitmiyor. Hastanelerde bir kısım ameliyat malzemesi, ilaç, medikal malzemeler ne yazık ki artık bulunamıyor, ameliyatlar yapılamıyor. Yandaşa peşkeş çekerek ve milyonlarca lira harcanarak yapılan hastanelerden vatandaş aylarca randevu alamıyor. Zamlı ilaç fiyatları nedeniyle hastalar mağdur ediliyor, birçok ilaç eczanelerde bulunmuyor. Kronik solunum yetmezliği olan binlerce KOAH, kalp yetmezliği, astım, bronşektazi ve akciğer kanseri hastası oksijen tedavisi için elektrikle çalışan solunum cihazı kullanıyor. Bu hastalar yaşamları için gerekli olan solunum cihazlarını günde en az on beş saat çalıştırmak zorundalar. Solunum cihazına bağlı yaşamak zorunda olan bir hastanın 250 lira gelen elektrik faturası bu ay 550 lira gelmiş. Peki bu hastalarımız ne yapsın, cihazlarını mı kullanmasın? Solunum cihazı kullanan hastalarımız tespit edilmeli, gelen faturaları derhâl iptal edilmelidir. Bu durum artık halk sağlığı sorunudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Emecan...

21.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan’ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’ne ilişkin açıklaması

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bugün 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü. Kuvayimillîye mücadelemizde etkin rol oynamış, bu memleket için direnmiş ve bu temel haklarını tüm dünya ülkelerinden daha erken kazanmış olan cumhuriyetin kadınları bugün ülkemizde iş, ekmek ve yaşam mücadelesi veriyorlar. Ülkemizde kadın istihdamı erkek istihdamının yarısından bile az, eşit işe eşit ücret alamıyorlar, toplumsal cinsiyete dayalı her türlü baskıya maruz kalıyorlar ve en önemlisi öldürülüyorlar. Sokakta, evde, iş yerinde günde en az bir kadın cinayete kurban gidiyor. Türkiye’de kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri önlenmek isteniyorsa İstanbul Sözleşmesi yeniden yürürlüğe konulmalıdır. Tüm bu politik iklim ve baskılara rağmen emek mücadelesi, yaşam mücadelesi veren tüm kadınların Dünya Kadınlar Günü’nü kutluyor, “İstanbul Sözleşmesi yaşatır.” diyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

22.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir’in, toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

İçinde yaşadığımız toplum ve kamu yönetimi anlayışı maalesef bütün vatandaşlarına hak ve özgürlükler temelinde eşit, adil hizmet veya bir yaşam sunmuyor. Özellikle de kadınlar söz konusu olduğunda eğitime erişim, çalışma hayatına, karar alma mekanizmalarına eşit katılım, temel sosyal hizmetlere eşit erişim, ev içindeki veya dışındaki tüm yaşam alanlarındaki iş bölümü, şiddet, tehditler gibi temel alanlarda çok ciddi sorunlarımız devam ediyor. Temel hak ve özgürlüklerde, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamakta gerek Anayasa, gerekse onayladığımız uluslararası sözleşmelerdeki taahhütlerimizden uzaklaşıyoruz, yok sayıyoruz veya çıkıyoruz ve bunun sonucunda, ülkemizin, kadın hakları başta olmak üzere, temel haklarda ciddi geriye gidişlerini yaşıyoruz. Biz, yasama organı olarak büyük bir sorumlulukla kadınların hak ve taleplerinde bizden beklenen uygulamaya dönük somut adımları bir an evvel atmamız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

23.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’in, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’ne ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde üzgünüz, kızgınız, kırgınız. Özellikle, son yirmi yıllık süreçte kadın istihdamı azaldı; kadın cinayetleri, taciz ve tecavüzler arttı. Kadını öteleyen zihniyet nedeniyle 15 yaş üzeri 20 milyon kadın iş yaşamı dışında kalıyor. 9 milyon 635 bin ev kadını hiçbir şekilde iş yaşamına dâhil edilmiyor. İş gücünde olmayan kadın oranı yüzde 70’lere dayandı. Sadece geçen yıl 367 kadın, ocak ve şubat ayında ise 98 kadın hayattan koparıldı. Kadın milletvekili, kadın öğretim üyesi, rektör, muhtar, bakan sayısı oldukça yetersiz. Türkiye’de toplam 209 üniversitede sadece 17 kadın rektör var, 13 üniversitede kadın profesör bile yok. Türkiye’de toplam 50.157 muhtarın sadece 107’si kadınlardan oluşuyor. Türkiye’nin kalkınmasında kadın hareketi ve kadın gücü asla yadsınamaz. Türkiye’nin aydınlık yarınlarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Köksal...

24.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’ne ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde kadınların şiddete maruz kalmadığı, cinayete kurban gitmediği, eşit işe eşit ücret aldığı, eğitimden koparılıp çocuk yaşta evlendirilmediği, kadın işsizliğinin sona erdiği, kadınların Mecliste ve yerel yönetimlerde sayılarının arttığı bir Türkiye dileğiyle tüm kadınların gününü kutluyor; Afyonkarahisar halkını susuzluktan kurtararak bugün de “Kadınana suyu” olarak anılan suyu şehrimize getiren Alâettin Keykubat’ın kızları olan ve “Kadınana” olarak bilinen Asiye Sultan, Naime Gevher ve Melek Peyker kardeşleri, ilimizin ilk kadın milletvekili olan cumhuriyet kadını Mebrure Gönenc’i ve Kurtuluş Savaşı’mızın kadın kahramanlarını saygı, rahmet ve minnetle bir kez daha anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

25.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz’in, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’ne ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Atatürk’ün “Şuna inanmak lazımdır ki dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadının eseridir.” sözüyle başlamak istiyorum. Kadınlar cumhuriyetle birlikte hayatın her alanında, her işte, her meslekte yerlerini almıştır ancak ülkemizde kadına şiddetin ve kadın cinayetlerinin artarak devam etmesi bizi derinden yaralamaktadır. Bunun için kadınların yaşam haklarının

güvencesi olan İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden uygulanması sağlanmalıdır. Ayrıca, kadınlarımızı eşit ve özgür birey olarak görmeyen köhne zihniyetlerin yeşermesine fırsat verilmemelidir.

Tüm kadınlarımızın Kadınlar Günü'nü kutlarken, Çin'de binlerce Uygur kadınına yapılan insanlık dışı tecavüz ve işkenceleri şiddetle kınıyorum. En son Ukrayna-Rusya krizindeki gibi, her savaşta büyük mağduriyetler yaşayan kadınları da anmadan geçemeyeceğim. Dünyanın her yerinde kadınlar anadır ve her türlü saygıya layıktır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Subaşı...

26.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Antalya Finike'deki birinci derece doğal sit alanının Gençlik ve Spor Bakanlığına tahsisine ve Dünya Kadınlar Günü'nü içtenlikle kutladığına ilişkin açıklaması

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Finike ilçemizin denize hâkim, en güzide 120 dönümlük ormanlık alanı ile birinci derece doğal sit alanı son günlerde üçüncü dereceye dönüştürülmüş ve Antalya Büyükşehir ve Finike Belediyelerine plan değişikliği başvurusu yapılmıştır. Söz konusu alanın güreş ve okçuluk sporuyla faaliyet gösteren bir vakfa devri için Gençlik ve Spor Bakanlığına tahsisi öngörülmüştür. Bu alan halka açık seyir terası ve rekreasyon amaçlı kullanılmalıdır. "Okçuluk sporu" adı altında sosyal tesis alanı olarak plan isteği halk arasında "Bilal Erdoğan mı el atıyor?" tepkisine neden olmuştur. Konuyla ilgili soru önergemiz henüz cevaplanmadı. İddialar doğruysa elinizi Finike'den çekin diyor, Dünya Kadınlar Günü'nü içtenlikle kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

27.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarlada, evde, okulda, yaşamın her alanında dokunduğu her yeri cennet bahçesine çeviren kadınların daha güvenilir, eşit hak ve eşit temsille daha görünür kılınması önündeki engelleri hep birlikte yok edeceğiz. Kadını sadece çocuk doğuran, evde ailesine bakan bireyler olarak düşünen, kahkahasından rahatsız olan, eğitimi engelleyen, kadın cinayetlerini politikleştiren bu düzeni hep birlikte yıkacağız; kadınların gece yarısı sokakta arkasına bakmayacağı günleri hep birlikte inşa edene kadar mücadele etmeye devam edeceğiz. İstanbul Sözleşmesi'nin tam anlamıyla uygulandığı bir ülke özlemiyle kadınlarımızın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Keven...

28.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Sarıkaya Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksekokuluna bağlı bir uygulama hastanesi talep ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yozgat Sarıkaya ilçemiz termal su kaynakları yönünden zengin bir ilçe olduğu için burada 2020 yılında Bozok Üniversitesine bağlı Sarıkaya Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ısrarlarımızla birlikte açıldı, emeği geçen herkese buradan teşekkür ediyorum. Şu an 1 ve 2'nci sınıfta yaklaşık 130 öğrenci Sarıkaya'da eğitim alıyor ancak önümüzdeki yıl uygulamaya geçmeleri gerekiyor Sarıkaya'da yapılan veya temeli atılan bir uygulama hastanesi yok. Sarıkaya Fizik Tedavi Uygulama Hastanesinin bir an önce ihale edilerek hem eğitime hem de bölge halkının hizmetine kazandırılması gerekiyor. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Yüksekokuluna bağlı olmak üzere, uygulama hastanesinin yatırım kararının acilen açıklanmasını talep ediyor, bugünden Yüksekokulunu ve Millî Eğitim Bakanlığını uyarıyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Özen...

29.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Şah Kalender Veli Türbesi'ne ilişkin açıklaması

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Ankara'nın Çubuk ilçesinin Sele köyünde Alevi toplumu için kutsal olan Şah Kalender Veli Türbesi, Diyanet tarafından işgal edilip cami olarak restore edilmiştir. Sadece imamın ezan okuyup namaz kıldığı fakat köydeki Alevilerin katılmadığı, Aleviler için tarihî öneme sahip bir inanç merkezi resmen gasbedilmiştir. 1646 yılından beri, yüzyıllardır Alevi-Bektaşî inancına göre itikat ve ibadet edilen türbenin camiye çevrilmesi Alevi inancına hakarettir, Alevi inancına sahip değildir. Şah Kalender Veli Türbesi bir an önce Alevi yolundaki eski hâline dönmelidir. Alevilerin vergileriyle Alevileri asimile etmek için seferber olanlara "Artık yeter!" diyoruz, inancımızdan elinizi çekin.

Tüm kadınların Emekçi Kadınlar Günü'nü kutluyorum. "..."(x)

Teşekkürler.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Sayın Dervişoğlu'nun.

Buyurun.

30.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne, zeytinliklerin rant uğruna madencilik faaliyetlerine açılmasına, ilaç zammına ve Halkalı-Ispartakule arası demir yolu hattı inşaatı ihalesine ilişkin açıklaması

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Bugün 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü. Bu vesileyle, başta şehit ve gazi anneleri olmak üzere tüm kadınlarımızın, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında bulunan kadın milletvekillerimizin ve İYİ Parti Genel Başkanı Sayın Meral Akşener Hanımefendi'nin bu özel gününü tebrik ediyorum.

Hemen her gün en az bir haberle gündemde yer bulan şiddet ve kadın cinayetleri konusu toplumsal sorunlarımızın başında gelmektedir. Türkiye'de kadına şiddet artmakta, istihdamda kadın sayısı düşmekte, yönetime katılmada ise cinsiyet ayrımcılığı dikkat çekmektedir. Şiddetin nasıl duracağını bütün yönleriyle somut görevler vererek gösteren İstanbul Sözleşmesi, bu konuda dünyadaki en iyi rehber olarak kabul edilmiştir. Ancak Türkiye, bu sözleşmeye imza atan ilk ülke olmasına rağmen bu sözleşmeden çekilmiştir. Sözleşmenin asıl anlamı kadınların hayatının kurtarılmasıdır ve her yönüyle kadınlara sahip çıkılmasıdır. Fakat maalesef İstanbul Sözleşmesi gerekçe gösterilmeden, gerekçe sunulmadan tek kişinin aldığı bir kararla uygulamadan kaldırılmıştır. "İstanbul Sözleşmesi'nin yerine kendimiz yeni sözleşme yaparız." denilmesine rağmen kadın cinayetlerinin önlenmesi için hiçbir caydırıcı çalışma da yapılmamaktadır. İYİ Parti olarak kadınlara yönelik cinsiyet ayrımcılığının sona erdiği,

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

şiddetin ve fırsat eşitsizliğinin ortadan kaldırıldığı bir Türkiye vad ediyoruz. Genel Başkanımızın öncülüğünde kadını özne alan çalışmalarımıza da aralıksız devam ediyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, geçtiğimiz hafta 1 Mart 2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan karara göre zeytinlik alanlarda madencilik faaliyetlerine izin verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bu kararla, insan sağlığı tehlikeye atılmış, doğa ve çevre zarara uğratılmıştır; iklim değişiklikleri ve küresel ısınma riski artmış, iklim krizlerinin önü açılmıştır. Alınan kararla zeytinlik alanların bulunduğu bölge ekonomisi de yara alacaktır. Hem bölge alanları hem de ülkemiz çevresel ve ekonomik olarak geri dönülmez risklerle karşı karşıya bırakılmıştır. 2013 yılında Hükûmetin hazırladığı zeytin alanlarının endüstriyel işletmeciliğe açılmasıyla ilgili yönetmeliğin yaşama geçirilmesi, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2013/157 sayılı Kararı’yla durdurulmuştur. Emsal karar ortadayken bugün yürürlüğe konulan bu kararın hukuki gerekçesi de bulunmamaktadır. Bölge halkının geçimini sağladığı ve doğal nefes alanı olarak gördüğü zeytinlikler, rant uğruna madencilik faaliyetlerine açılmamalıdır. İYİ Parti olarak çevreye ve zeytinlik alanlara sahip çıkarak bölge halkının sesini duyurmaya da devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın milletvekilleri, Sağlık Bakanlığının almış olduğu karar neticesinde tüm ilaçlara euro kuru güncellemesiyle yüzde 37,43 oranında zam gelmiştir. Beşerî tıbbi ürünlerin fiyatlandırılmasında kullanılan 1 euro değeri için sabitlenen fiyat, geçtiğimiz sene 4,57 lirayken bu sene 6,29 lira olarak açıklanmıştır. Bununla birlikte, fiyat farkından dolayı birçok ilaç getirilemediğinden hastalar muadil ilaçlara yönlendirilmek zorunda bırakılmaktadırlar. Memura, işçiye ve emekliye yüzde 25 ile yüzde 30 oranında zam verilirken ilaçlara yüzde 37’nin üzerinde zam yapılması, vatandaşın sırtına yüklenen yeni bir külfet olarak ortaya çıkmıştır. Hükûmet temel ürünlere ve ilaçlara gelen zamlarla milletimizi enflasyon karşısında bir kez daha ezdirmiş, vatandaşlarımızı her geçen gün giderek artan hayat pahalılığı karşısında çaresiz bırakmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın milletvekilleri, Danıştay 13. Dairesi, proje kapsamında 28 Haziran 2021 tarihinde gerçekleşen Halkalı-Ispartakule arası demir yolu hattı inşaatı ihalesini hukuka aykırı bularak iptal etmiştir. Kararda, pazarlık usulü yöntemiyle yapılan ihalede gerekli açıklık ve rekabetin sağlanmadığı belirtilirken Kamu İhale Kanunu’nun 21/b fıkrasında aranan ivedilik şartını da taşımadığı vurgulanmıştır. Danıştay, kararın kesin nitelik taşıdığına dikkat çekerek karar düzeltme yolunun da kapalı olduğuna hükmetmiştir. Danıştayın iptal gerekçesinde 21/b’nin uygun görülmemesi bugüne kadar saraya yakın çevrelere verilen ve 21/b’yle yapılan ihalelerin usulsüzlüğünü ortaya çıkarmıştır. Danıştayın verdiği bu kararla, hem Kanal İstanbul Projesi’nin bir rant projesi olduğu hem de bu zamana kadar yandaşlara dağıtılan ihalelerin usulsüzlüğü ortaya çıkmıştır. İYİ Parti olarak konunun takipçisi olacağımızı belirtiyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

31.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Ukrayna’nın işgaline giden süreçte Rusya, ABD ve bazı Batılı ülkelerin tutumuna, 10 Mart 2022’de Antalya’da Türkiye, Ukrayna ve Rusya arasında toplanacak olan üçlü zirveye, İhlas medya grubu Ankara temsilcisi gazeteci yazar Batuhan Yaşar’ın vefatına ve Ömer Seyfettin’in vefatının 102’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

24 Şubat 2022’de Rusya’nın, Ukrayna’nın Donbas bölgesini işgaliyle başlayan işgal ve çatışmalar 13’üncü gününde de devam etmektedir. On üç günlük süre zarfında durum yıkıcı bir boyuta ulaşmış, sivil ve askerî can kayıpları iki ülke arasında kalıcı bir ateşkesin sağlanmasını kaçınılmaz kılmıştır. Rusya-Ukrayna arasında 28 Şubat, 3 Mart ve 7 Mart 2022 tarihlerinde ateşkesin sağlanması amacıyla müzakereler yapılmıştır. 3 turda gerçekleştirilen görüşmelerde kalıcı bir ateşkes kararı çıkmamıştır ancak sivillerin tahliyesi için ortak insani koridor açılması konusunda mutabakata varılmıştır. Geçici ateşkesle sivil vatandaşların tahliye edilmesi önemli bir adımdır ancak küresel ve bölgesel barışın sağlanmasının tek yolu kalıcı ateşkesin acilen hayata geçirilmesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Rusya, müzakereleri siyasi ve askerî bir manivela olarak kullanmaktan vazgeçmeli, askerî unsurlarını geri çekerek işgali sonlandırmalıdır. Ukrayna’nın işgaline giden süreçte, terazinin bir kefesinde Rusya, diğer kefesinde “Bekle, gör.” politikasıyla çıkar kovalayan ABD ve bazı Batılı ülkeler vardır. Batılı ülkeler güvenlik paranoyası oluşturarak çevreleme politikalarıyla soğuk savaş ruhunu diriltmeye tevessül etmektedir. ABD, Güney Kıbrıs’ta, Girit’te, Dedeağaç’ta askerî üsler kurarak ön hazırlıklarını tamamlamış, askerî tatbikatlarla savaşın provasını yapmıştır. Her fırsatta kaosu tetikçiliğini yapan ABD, bir yandan Ukrayna’yı motive ederken, diğer yandan Rusya’yı kışkırtıcı eylem ve söylemlerde bulunmuştur. Suriye’nin kuzeyinde PYD-PKK terör örgütüne silah ve mühimmat yüklü tırlar gönderen, 2022 savunma bütçesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...terör örgütlerine 177 milyon dolar pay ayıran ABD, Ukrayna konusunda neden sessizliğe bürünmüştür? ABD, bu tutumuyla Rusya’nın gücünü test ederek, Avrupa Birliği ülkelerini çaresiz bırakarak hegemonyasını güçlendirmeyi hedeflemektedir. ABD, NATO üyesi Avrupa Birliği ülkelerine aba altından sopa göstermektedir; krizi daha da derinleştirerek savaş baronlarının, küresel tetikçilerin değirmenine su taşımaktadır. NATO, rasyonel gerçekler temelinde, kurumsal yapısını ve genişleme stratejisini yeniden gözden geçirmeli, sanal korkular üretmekten vazgeçmelidir. Rusya-Ukrayna savaşının kalıcı bir ateşkesle sonuçlanması hususunda “ama”sız, “fakat”sız, sorumluluk üstlenen ve iki ülkeyle masaya oturabilecek tek ülke Türkiye’dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu doğrultuda, 10 Mart 2022’de Antalya’da Dışişleri Bakanları nezdinde Türkiye, Ukrayna ve Rusya arasında toplanacak olan üçlü zirve oldukça önemlidir. Türkiye, gerçekçi, dinamik ve sağduyulu diplomasi birikimiyle kalıcı ateşkesin sağlanması hususunda gereken adımları atmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, İhlas medya grubu Ankara temsilcisi gazeteci yazar Batuhan Yaşar tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetmiştir. Merhum Batuhan Yaşar’a Allah’tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, 6 Mart 2022, millî edebiyat akımının ve çağdaş Türk hikâyeciliğinin öncülerinden, yazar, şair, asker ve

fikir adamı Ömer Seyfettin'in vefatının 102'nci yıl dönümüdür. Ömer Seyfettin otuz altı yıllık kısa hayatına rağmen, Türkçeyi ustalikle işlediği çok sayıda önemli eseri edebiyatımıza kazandırmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen sözlerinizi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ömer Seyfettin aynı zamanda Balkan Savaşlarında ve Birinci Dünya Savaşı'nda bulunmuş bir subaydır. Ömer Seyfettin, millî birlik ve beraberliğin önemini savaş meydanlarında yaşayarak tatbik etmiş, bir yandan düşmana karşı savaşırken diğer yandan Türk milletinin yarınları için çözüm reçeteleri sunmuştur. Ömer Seyfettin için, vatani bölmek isteyen düşman ne kadar tehlikeliyse onlara çanak tutan mandacı iş birlikçiler de o kadar tehlikelidir. Ömer Seyfettin eserlerinde, Türk milletinin şanlı mazisini reddeden sözde aydınların, iş birlikçi siyasetçilerin ipliğini pazara çıkarmış, milletimizin ferasetiyle bunu çok iyi göstermiştir. Bu vesileyle Ömer Seyfettin'i bir kez daha rahmetle anıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

32.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne, sağlık çalışanlarının taleplerine, Sağlık Bakanlığının yayımladığı genelgeyle sağlık emekçilerini ve hekimleri tehdit ettiğine, Cizre Kaymakamlığı tarafından iptal edilen "Mem u Zin" adlı tiyatro oyununa ve mahpusların cezaevlerine gelen elektrik faturalarını ödemekte zorlandıklarına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, bugün bütün kadın vekillerimiz -Ankara Vekilimiz dışında- sokaklarda ve alanlarda, 8 Mart kutlamalarında. Bu vesileyle, tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Sayın vekiller, biliyorsunuz, uzun bir süredir sağlık çalışanları çeşitli eylem ve etkinlikler düzenliyorlar, taleplerini dile getiriyorlar. Nedir istedikleri?

- 1) Çalışma koşullarının ve ücretlerinin iyileştirilmesini istiyorlar.
- 2) İş, gelir ve mesleki bağımsızlığın güvence altına alınmasını istiyorlar.
- 3) Sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesini istiyorlar.
- 4) Covid-19'un meslek hastalığı sayılmasını istiyorlar.
- 5) Nitelikli sağlık hizmeti için gerekli uygulamaların hayata geçirilmesi talepleri var.

Şimdi, tamamen anayasal hakları bu talepleri dile getirmek ve bunun için çeşitli eylem ve etkinlikler yapıyorlar. Peki, Sağlık Bakanı duyuyor mu bunları? Belli ki duymuyor artık. Peki, Meclis duyuyor mu? Meclis de duymuyor maalesef çünkü sağlık emekçilerinin ve hekimlerin çalışma koşullarının düzeltilmesine yönelik kanun teklifi -biliyorsunuz- geri çekildi ve bir daha getirilmedi ne Komisyona ne de Genel Kurula. Bunu her seferinde hatırlatıyoruz, bir düzenleme yapılmadı yani.

Şimdi, bu eylem ve etkinliklere tahammül olmayan bir Sağlık Bakanlığıyla karşı karşıyayız. Önümüzdeki hafta da 14 Mart Tıp Bayramı -biliyorsunuz- ve sağlık emekçilerinin ve hekimlerin bu talepler doğrultusundaki mücadeleleri, eylemleri devam edecek. Sağlık Bakanlığı bir genelge yayınladı, bu genelgede diyor ki: "Disiplin mevzuatı içerisinde değerlendireceğiz bu yaptıklarınızı." Yani tehdit ediyor sağlık emekçilerini ve hekimleri Sağlık Bakanlığı bu genelgeyle ve "Eğer bu eylem ve etkinlikleri devam ettirecek olursanız size disiplin uygulayacağız." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tabii, bu genelge iç hukuk açısından da uluslararası sözleşmeler açısından da emsal kararlar açısından da açıkça hak ihlali anlamına geliyor ama onu bir kenara koyalım, ikiyüzlü bir politika. Bir taraftan siz, Sağlık Bakanlığı olarak diyeceksiniz ki: "Sağlık çalışanları, emekçileri, hekimler pandemi süresinde olağanüstü fedakârlıkla çalıştılar, hayatlarını kaybettiler yeter ki halk sağlığı sağlansın diye." Ve bunun karşısında özlük haklarıyla ilgili, çalışma koşullarıyla ilgili düzenlemeler yapılması gerekiyor, insani çalışma koşullarının sağlanması gerekiyor ama bu yöndeki taleplerinin karşısına disiplin mevzuatını çıkaracaksınız; vicdana sığmayan bir genelge bu. Sağlık Bakanlığında bir kez daha çağrı yapıyoruz, uyarıyoruz: Sağlık emekçileri ve hekimler sizin köleniz değildir, hakları vardır ve bunları hak ediyorlar. Dolayısıyla disiplin mevzuatı uygulamaktan kesinlikle uzak durun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, sayın vekiller, Cizre'de 12 Martta oynanması planlanan bir tiyatro oyunu var, adı "Mem u Zin". Cizre Kaymakamlığı tarafından hiçbir gerekçe gösterilmeden bu oyun iptal edildi. Yani belediye salonunun kirası ödenmiş ve herhangi bir gerekçe yok, keyfî bir iptalle karşı karşıyayız. Bu oyun turneye çıkmış, daha önce 13 gösterim yapmış çeşitli kentlerde. Neden iptal edildi bu oyun, neden yasaklandı? Kürtçe olduğu için elbette ki. Bunu biliyoruz, Kürtçeye tahammülsüzlük var. Daha evvel de Dario Fo'nun bir oyunu "Beru" yani Kürtçesi "Beru", Türkçesi "Yüzsüz" yasaklanmıştı. Yani kayyum yönetiminin Kürtçeye yönelik bir tahammülsüzlüğü olduğunu biliyoruz fakat ne yaman çelişkidir ki -Cizre Kaymakamı aynı zamanda kayyumu Cizre'nin-kaymakamlık sitesine girdiğiniz zaman karşınıza ne çıkıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – "Kültür ve Tarih" başlığı altında Mem u Zin çıkıyor yani yasaklanan oyun çıkıyor.

Daha tuhaf bir şey söyleyeyim: Kaymakamlığın Twitter hesabı var, Twitter hesabına tıkladığınız zaman arka profil fotosu aslında Mem u Zin. Yani bir taraftan, sözde, Mem u Zin, Kürt tarihî ve kültürü sahipleniliyor ama bunu anlatacak oyun yasaklanıyor; çelişkili bir durum yani ciddiye alınacak bir durum değil elbette ki bu. Şimdi bir kez daha söylüyoruz: Mem u Zin doğduğu topraklarda ve mekânlarda gösterilemiyor, oynanamıyor; bu, kabul edilebilir bir şey değildir ve Cizre Kaymakamının buna ilişkin herhangi bir açıklaması da yoktur, hukuki bir açıklaması da yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Bu yasakçı zihniyetin ve uygulamaların terk edilmesi gerektiğini düşünüyoruz ve Kürtçe ana dilinde kültürel faaliyetlere yasak koyan bu kayyum zihniyetini de kınıyoruz ve bu oyunun oynanmasına izin verilmesi gerektiğini bir kez daha özellikle vurguluyoruz.

Şimdi, cezaevlerinde çeşitli sorunlar yaşanıyor, hep dile getiriyoruz. Bu seferki çok daha ilginç bir durum. Biliyorsunuz, elektrik fiyatlarına, faturalara sürekli zam geliyor, bunu her gün konuşuyoruz ve cezaevlerinde de aynı durumla karşı karşıyayız. Elbistan E Tipi Kapalı Cezaevinde kalan bir hükümlü mektup yazmış ve diyor ki: "Elektrik faturaları yaklaşık 3'e katlandı. Bizim odaya gelen elektrik faturası -4 arkadaşız- bir önceki ayın 3 katı geldi; zamlar öncesinde 80 lira geliyordu şimdi 220 lira geldi." Ve

bunu gerçekten tahammül edilemez bir durum olarak değerlendiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez mikrofonunuzu açıyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim efendim.

“Niye bu zamlar geldi?” diye soruyor oradaki görevli memura, memur diyor ki: “Cezaevleri ticarethane olarak değerlendiriliyor ve tarife ticarethane olarak işlediği için bu kadar zam geldi.” Yani cezaevleri neden ticarethane olarak değerlendiriliyor, bu zaten tuhaf bir durum. Yani cezaevindeki hükümlüler ne cezaevinin sahibi ne de işleteni ama elektrik faturaları böyle.

Sadece orada değil, Diyarbakır 2 No’lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinden de 6 mahpus aynı sorunu yaşıyor ve faturaların yükseldiğini, ödemekte zorluk çektiklerini söylüyorlar. Tarsus’tan bir mektup geldi; engelli mahpus, engellilerden elektrik faturası alınmamasına, kesilmemesine rağmen kendisine cezaevinde bu faturanın kesildiğini söylüyor. Yani cezaevlerinde yaşayan insanlar da bu elektrik faturalarıyla ilgili ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmış vaziyetler.

Adalet Bakanlığına çağrı yapıyoruz: Bir an evvel bu durum giderilmelidir ve mahkûmların, tutukluların bu şekilde yüksek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Son cümlem, tamamlayayım efendim.

BAŞKAN – Son cümle için mikrofonunuzu açıyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Hükümlülerin ve tutukluların cezaevlerinde böyle yüksek elektrik faturaları ödemelerinin önüne geçilmeli ve Adalet Bakanlığı tarafından bu faturaların karşılanması sağlanmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

33.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, kadını ezen ve yok sayan erkeklerin 8 Martı kutlamalarının tam bir ikiye yüzölçümü olduğuna, kadınların sorunlarına ve cumhuriyet devrimlerinin kadınlar için önemine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisinin Genel Kurul salonundan önce annemden, sonra da Türkiye’deki bütün kadınlardan özür diliyorum. Erkekler, Türkiye’de yaşayan erkekler, hele böyle günlerde o kadar büyük ikiye yüzölçümü içerisinde ki kadınlara sanki bir şeyi bağımlıyormuşuz gibi, bu hakkı verme hakkı bizdeymiş gibi davranarak bugün çok güzel sözler söylüyoruz ancak annemiz önce bizi doğuracak, bakacak, gece gündüz yanımızda olacak, hastayken yanımızda olacak ama erkek o ya, evin ekmeğini getiriyor ya, o bundan muaf olacak. Çamaşırı yıkayacak, bulaşığı yıkayacak, evi temizleyecek ama erkek bundan muaf olacak. Erkeğin hastası olacak, kadın ona bakacak, erkek bundan muaf olacak. Ondan sonra da bugünlerde geliyoruz, kadınların gözünün içine baka baka onlara diyoruz ki: “Bu gününüz kutlu olsun, siz çok değerlisiniz, siz şölesiniz, böylesiniz.” Bu tam bir ikiye yüzölçümü. Kadını ezen, kadını yok eden, kadını yok sayan... Kadın sadece onların istediği gibi yaşarsa ahlaklı ama kendi istediği gibi yaşarsa ahlaksız olacak ve kadına karşı hükmü erkek verecek, kadın kabul etmezse öldürecek; böyle bir dünyada erkekler kadınların gözünün içine baka baka diyecekler ki: “Siz kutsalsınız, siz çok önemlisiniz, bizim için değerlisiniz.” Bunların hepsi fasarya, bunların hiçbir tanesi doğru değil. İlk önce bir erkek evinde eşiyile birlikte hayatı paylaşacak; ilk önce, kardeşini, annesini sadece kendisine karşı iyi olduğu için değil, kendi hayatlarını özgürce yaşadıkları için onları sevebilecek; işte o zaman bunu söyleme hakkına sahiptir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kadınlar, emek verdikleri alanlarda ayrımcılığa, zorbalığa ve şiddete maruz kalıyorlar, korku ve çaresizlik içinde bırakılıyorlar. Sadece 2022’nin başında elli dokuz günde 98 kadın öldürülmüş. Bunun suçlusu kim? Kadınlar mı? Bunun önüne nasıl geçilmeli? Şiddetin önüne sadece adli tedbirlerle, polisiye önlemlerle, yara sarma mekanizmalarıyla geçemeyiz. Bütüncül politika kurmak gerekiyor çünkü kadına şiddet bir zihniyet sorunudur, bir bakış açısıdır. İstanbul Sözleşmesi de işte bu nedenle büyük önem taşıyor. Okul öncesi eğitimden ceza yasalarına, ekonomik destekten temsile kadar bir dönüşüm yaratabilirsek ancak sorunu çözebiliriz.

Biliyoruz ki kadına şiddet ve yoksulluk birlikte büyüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Türkiye’de 15 milyondan fazla kadın yoksul. Kadınların iş gücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri arasında en düşük seviyede, yüzde 34; çalışma çağındaki 3 kadından sadece 1’i çalışıyor ve çalışanların da üçte 1’i sosyal güvenceden yoksun, kayıt dışı istihdam devam ediyor. Bu tablo, kadınları kendi yaşam alanlarında en yakınları tarafından her türlü şiddete mahkûm hâle getiriyor. Değişim, işte tam da buralardan başlamalı. Kadını, süslü cümleler ile sıfatlardan uzak, sadece insan olarak gören bir bakış soruna çözüm üretebilir. “Kadın-erkek eşitliğine inanmıyorum.” “Kadın şiddeti abartılıyor.” “Türk kadını evinin süsüdür.” “İş arayan kadına evdeki işler yetmiyor mu?” diyebilen, “Kadın kahkaha atmayacak.” deme cüretini gösteren bir bakış açısıyla sorun çözülemez, sadece büyütülür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Nitekim, büyüdü rakamlar; veriler ve kadınların çektiği ortada. Demokrasiye ihtiyacımız var, cumhuriyet değerlerine sahip çıkmaya ihtiyacımız var. Cumhuriyet devrimleri kadını ve topyekûn toplumu özgürleştirmeyi hedef aldı. Kız-erkek karma eğitim, kadınların okuyarak meslek sahibi olması, siyasi haklar, aile ve sosyal haklar, yaşamda, çalışma hayatında kadınların erkeklerle aynı yasal haklara kavuşması cumhuriyetin kazanımlarıdır. Cumhuriyet değerleri aşındırıldıkça kadınlar da haklarını, güvencelerini kaybeder duruma geliyorlar. Kadınlar, erkekler, gençler; hep birlikte 100’üncü yılında cumhuriyeti taçlandıracağız, hep birlikte özgürleşeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ünal...

34.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal’ın, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’ne, kadın haklarının geliştirilmesi amacıyla yapılan düzenlemelere ve gündemdeki kadına şiddetle ilgili Komisyon raporuna ilişkin açıklaması

MAHIR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; başta şehit annelerinin olmak üzere, tüm kadınların Dünya Kadınlar Günü’nü en içten dileklerle tebrik ediyorum.

Öncelikle, biz AK PARTİ olarak hem siyasal alanda hem de akademide kısaca toplumun tüm kesimlerinde kadını layık olduğu yerde; eşit, güçlü ve haklarına sahip bir birey olarak güçlendirmek için elimizden gelen her şeyi yaptık, yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz.

2002 yılından bu yana, başta Anayasa ve temel kanunlarımız olmak üzere, mevzuatımızda kadın-erkek eşitliğinin

hukuki zeminini güçlendirdik. Kadın haklarının geliştirilmesi, kadının toplumsal statüsünün güçlenmesi ve -bunun altını çizerek söylüyorum- kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi amacıyla pek çok düzenleme yaptık. Kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilgili yeni bir kanun teklifini de yakında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunacağız. Cezaların artırılmasını, failerin hiçbir davranışının indirim nedeni olarak kabul edilmeyeceğini savunuyoruz. Ayrıca mahkeme sürecinde uysal davranılması, pişman olunması veya halk arasındaki ifadeyle "kravat taktı" diye indirimden yararlanılmasının değiştirilmesi bizler için önem arz etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Şöyle bir geriye dönüp baktığımızda 2002 yılında yürürlüğe giren yeni Türk Medeni Kanunu'yla cinsiyete dayalı ayrımcılığı ortadan kaldıran düzenlemeler gerçekleştirdik. Yine, 2003 yılında yürürlüğe giren yeni İş Kanunu'yla -getirdiği en önemli ilerleme- işveren-işçi ilişkisinde cinsiyet dâhil hiçbir nedenle temel insan hakları bakımından ayırım yapılmayacağını belirledik. Yine, 2004 yılına geldiğimizde ise Anayasa'nın 10'uncu maddesine "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür." hükmünü ekledik. 2010 yılında yapılan son değişikliklerle pozitif ayrımcılık hususunu da içinde barındıran oldukça güçlü bir düzenleme hayata geçti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Pozitif ayrımcılığın benimsenmesi, kadınların hak kazanımlarının hızlanması, toplumsal bağlamda normalleşmenin sağlanması için görünürlük kazanmaları, adaletin ve eşitliğin daha hızlı tesis edilmesi için bu düzenlemeler hayata geçirildi. Biz hiçbir konuda şöyle düşünmedik: Bu noktaya geldik, bu bize yeter. Geldiğimiz, geliştirdiğimiz her noktayı biz yeni bir başlangıç olarak görüyoruz ve biz her türlü ayrımcılığa, ötekileştirmeye ve hele hele eril bir dil kullanarak kadına hak veren bir pozisyonda değil; Anadolu irfanıyla, Neşet Ertaş'ın o muhteşem ifadesiyle "kadın insandır, biz insanoğlu" diyerek kadını üstün ve her şeyden önce anne, eş, kardeş ve eşit bir birey olarak görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ve Malatya Milletvekili Sayın Öznur Çalık'ın uzunca bir süreden beri sürdürdüğü kadına şiddetle ilgili Komisyon çalışması raporu da tam da bugün gündeme gelecek ve bütün siyasi partiler kadına şiddet konusunu bir kez daha tartışacaklar ve bu raporun gereği yapılacak.

Şunu unutmayalım: Küresel bir sorunu konuşuyoruz ve maalesef dünyada her on bir dakikada 1 kadın öldürülüyor. Bu hepimizin ortak sorunu, küresel bir sorun; kadına dönük şiddet hepimizin ortak bir sorunu ve hepimizin ortak sorumluluğu. Bu bilinçe tekrar, kadınlarımızın Dünya Kadınlar Günü'nü en içten dileklerle kutluyorum.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, kullanımı zorunlu olan bebek bezi, hasta alt bezi ve kadın hijyen ürünlerine yapılan fiyat artışlarının hanelerin gider kalemlerine yansıma tutarlarının vatandaşların alım gücünü düşürmesi nedeniyle bu ürünlerde kısıtlı kullanımın yol açabileceği sağlık sorunlarının önlenmesi ve alım gücünün artırılması için KDV oranlarında düzenleme yapılması amacıyla 28/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/3/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekili tarafından, kullanımı zorunlu olan bebek bezi, hasta alt bezi ve kadın hijyen ürünlerine yapılan fiyat artışlarının hanelerin gider kalemlerine yansıma tutarlarının vatandaşların alım gücünü düşürmesi nedeniyle bu ürünlerde kısıtlı kullanımın yol açabileceği sağlık sorunlarının önlenmesi ve alım gücünün artırılması için KDV oranlarında düzenleme yapılması amacıyla 28/2/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerinin önüne alınarak görüşmelerinin 8/3/2022 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Bu vesileyle hayatının her alanı emekle yoğrulmuş, doğuran, büyüten, yaşatan, üreten, çalışan ve ne yazık ki baş tacımız olması gerekirken ezilen, cefakâr, fedakâr, cesur kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyor, önlerinde saygıyla eğiliyorum.

Gelelim gündem konumuza: Hepimizin bildiği gibi, Katma Değer Vergisi Kanunu'nda istisna uygulanacak ürün ve hizmetler belirlenmiş, bu belirleme dışında kalan ürünlere uygulanacak KDV oranları listeler hâlinde gösterilmiştir. Yıllardır talep edilmesine rağmen, lüks sayılmayan ve zorunlu ihtiyaç olarak tüketilen birçok üründe yüzde 18 KDV oranı uygulaması devam etmektedir. Bu ürünlerin başında bebek bezi, hasta alt bezi ve kadın hijyen ürünleri bulunmaktadır yani, kullanımı zorunlu, kısıtlı kullanımı ya da erişilememesi durumunda sağlık sorunları yaşanmasına da sebep olabilecek sıhhi ürünler, hijyenik ürünler.

"Lüks" nedir? "Giyimde kuşamda, eşyada, harcamada, yaşam biçiminde kendini gösteren, 'Olmasa da olur, almasak da olur.' diyebileceğimiz harcamalar, aşırı gösterişli tutum." Sözlük tanımı böyle. Peki, bebek bezi lüks müdür; hangi anne gösteriş

olsun diye bebeğinin altını bezler? Hasta alt bezi lüks müdür; hangi hasta, hangi yaşlı konfor olsun diye böyle bir duruma katlanır? Kadın pedi lüks müdür; hangi kadın aylık rutin döneminde bu ürünleri kullanmaktan kaçınabilir? Ama ne yazık ki bu ürünler, fiyatları itibarıyla zorunluluktan çıkıp lüks hâline gelmiştir.

Şimdi -tırnak içinde- lüks yaşayan bu grupların durumlarına bir bakalım: Meşhur TÜİK'imiz enflasyon verilerini perdelemek için rakamlarla oynasa da nüfus verilerine güvenmek zorundayız. TÜİK tarafından yayımlanan nüfus verilerine göre, her yıl ortalama 1 milyon 300 bin bebek doğumu gerçekleşmektedir. Türkiye'de 0-3 yaş arası bebek ve çocuk sayısı 5 milyon civarındadır. Bebek ve çocuklar için en büyük gider kalemini çocuk bezi için yapılan harcamalar oluşturmaktadır. Yeni doğan bir bebek için günde 8-10 adet bez tüketilmektedir. Bebek bezlerinin fiyatı, bir yıl öncesine kadar adet başına 1 liranın altındayken yapılan zamlar sonrası adet başına bebek bezinin fiyatı 3 liraya kadar yaklaşmış durumdadır. Çoklu adette boyutuna göre fiyatı 2 lira civarına düşse de bebek yaşı büyüdükçe kullanılan bebek bezi sayısı azalsa da 0-3 yaş arası bebek sahibi olan ailelere aylık bez maliyeti 450-500 lira arasında yansımaktadır. Bunlar bugünkü rakamlar, bir ay sonra bu rakamın ne olacağı belirsiz ama bilinen tek bir şey var: Daha ucuz olmayacağı çünkü özellikle bu ürünler en fazla ithalat yapılan ürünler arasında. Yerli üretim yapılsa da ham madde ithal ve kötü haber, bugüne kadar stoktaki ham maddeyi kullanan üreticilerin stokları da tükenmek üzere.

Yine, aynı şekilde, engelli, yatağa bağlı ve yaşlı hastalarımız da hasta alt bezi kullanmak zorunda kalmaktadır. Evet, SGK, hasta bezlerinin bir miktarını karşılamaktadır ama sınırlı bir kullanımın, geri kalanını engelli hastalarımız, yatağa bağlı hastalarımız ve yaşlı hastalarımız cebinden ödemek zorunda. Hele bir de bu vatandaşlarımızın sadece emekli maaşıyla geçinmek zorunda olduğunu düşünün. Ne oluyor biliyor musunuz? Bu vatandaşlarımızdan yüzde 18 KDV almanın hesabı yapılırken hasta, günlük bez kullanımında kısıtlamaya gittiği için sağlık sorunları yaşamaya başlamaktadır. Pişikler, yatak yaraları, SGK'ya ekstra sağlık harcaması olarak geri dönmektedir.

Ve gelelim hayatımızın öznesi kadınlarımızın -yine, tırnak içinde- lüks kabul edilen zorunlu ihtiyaçlarına. Bebek bezleri, hasta alt bezleri gibi, kadın hijyen ürünleri de dövizdeki dalgalanma nedeniyle fiyatı en çok artan ürün grupları arasında baş sırada yerini almıştır, artı yüzde 18 KDV de bu fiyatları çarpan etkisiyle katlamaktadır. 2020 yılı Aralık ayında birim fiyatı 67 kuruş olan hijyenik pedler 2021 yılının aynı döneminde 1,05 liraya yükselmiş, mart ayında ise markalara göre fiyatları değişim gösterse de kadın pedlerinin birim satış fiyatları 2 lira civarında seyretmektedir.

Kadınlarımız, ekonomik kırılgan gruplar arasında ilk sırada yerlerini almaktadırlar. Bizim kadınıımız fedakârdır. Ev ekonomisinin idaresini de elinde tutmak zorunda olan birçok kadınıımız ne yazık ki yine kendilerinden fedakârlık ederek zorunlu ihtiyacı olan kadın hijyenik ürünlerinin kullanımını azaltmak veya vazgeçmek zorunda kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

YAŞIN ÖZTÜRK (Devamla) – Bunun adı “ekonomik erişilmezlik” değildir; bir hak ihlalidir, bir sağlık sorunudur ve öldürülürken seyredilen, şiddete uğradığında tek başına bırakılan, hor görülerek dışlanan kadınlarımız devlet tarafından yapılacak en basit destekten bile mahrum bırakılmaktadır. Israrla tekrar ediyorum: Bebek bezi, hasta alt bezi ve yaşlı hijyenik ürünleri lüks değil, zorunlu bir ihtiyaçtır.

Bugün Kadınlar Günü, hani bugün özlü sözlerle kadınlar kutlanıyor, sözler veriliyor ya, büyük sözlerle, tutamayacağınız vaatlere gerek yok. Kadınlarımıza İstanbul Sözleşmesi'nden çıkarken sormadınız, kadınlarımızı düşünmediniz. Şimdi, kadınlarımız için sadece küçücük bir adım atın, biz de destek verelim.

Tekraren, başta eşimin, kızımın ve Sayın Genel Başkanımızın olmak üzere bütün kadınlarımızın gününü kutluyor, kadınlarımızı ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İktidar utanır mı bilmiyorum ama ben çok utandım tanık olduğumda. Seçim bölgemde bebek bezi alamadığı için höllük toprağı kullanan bir ailenin evine misafir oldum. Höllük toprağının ne olduğunu bilenler varsa bilmeyenlere anlatsın, burada, üç dakikada anlatacak hâlim yok. Bu, 21'inci yüzyıl Türkiye'sinin AKP eliyle getirildiği hâli çok net olarak gösteriyor. Ya, bu hijyen ürünlerinin -kadın pedinden bebek bezine kadar, hasta altlığına kadar- bir meclisin konusu olması kadar zaten utanç verici bir şey olabilir mi? Yani bunların hiçbirisi lüks tüketim değil, hepsi zaruri tüketim malzemesi iken bir partimiz bununla ilgili araştırma önergesi veriyor ve bunu tartışıyoruz. Bu, bu Meclisin bütün bileşenleri açısından utanılacak bir şeydir. Bunun tek bir sebebi var arkadaşlar. Bu sebebin adı, Recep Tayyip Erdoğan'dır. Daha önce, tarım konusunda aynı şeyi söyledim, diğer enflasyon kalemleri konusunda aynı şeyi söyledim, bir kez daha söyleyeyim yani. Şimdi, bunların lüks olabilmesi olağan koşullarda mümkün müdür? Eğer “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” gibi bir Zihni Sinir projesine bir ülkeyi bir deney alanı hâline getiriyorsanız “Hele bir bakalım, bunun sonucunda ne olacak?” diyorsanız bunun zaruri ve zorunlu siyasi ve iktisadi sonuçlarından bir tanesini yaşarsınız. Şimdi denecek ki: “Ya, bu doğrudur.” Bakın, ben doğru olmadığını kanıtlayayım: Ne kadar zamandır faiz artırımı yok ama enflasyonun ne kadar inanılmaz bir biçimde artmaya devam ettiğini hepimiz görüyoruz. Eğer bu tez -tırnak içi tez- doğru olmasaydı faizin artırılmadığı, politika faizinin sabit kaldığı zamanda -ya da dönem dönem düşürüldüğü zaman da oldu- enflasyonun artmamasını beklerdik, öyle değil mi? Ama inanılmaz bir hızla artıyor. İktidar diyor ki: “Bunlar hep dış güçlerin oyunlarıdır.” bir bakalım ya, dış güçlerin oyunları mı gerçekten?

Şimdi, Eylül ayında kur 8,5 liraydı, Brent ham petrolün varili o zaman 75 dolardı; aşağı yukarı bize 600 küsur liraya mal oluyordu 1 varil petrol. Şimdi, deniyor ki: “Ya, petrol fiyatları küresel olarak arttı.” Doğru mu? Doğru, 120 doların üzerine çıktı şimdi. Bunu anladık da kur 8,5 lirayken bunu 14,50'ye çıkaran kim yani para politikası araçlarıyla bu kurun yükselmesini engellemek, mesela...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

RIDVAN TURAN (Devamla) – ...faiz artırmak burada bir araçtır; bunu yapmamak, bunda ısrar etmek “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” denilmek suretiyle 8,5'luk kuru 14,5 liraya çıkaran kişinin adı, Recep Tayyip Erdoğan'dır. Dolayısıyla uluslararası alanda petrolün zamlanması bir şeydir, bu yetmiyormuş gibi bir de Recep Tayyip Erdoğan katkısıyla -iktisatta yeni bir ekol olarak- bu aşağı yukarı 1.700 liraya çıkmış durumdadır varili yani 600 küsur liradan 1.700 küsur liraya çıkışı arasındaki fark, iktisada Recep Tayyip Erdoğan faktörü olarak geçecektir.

İşte, bebek bezi de bundan, mazot da bundan, benzin de bundan, her şey de bundan ve bu akıldan, bu iktidardan kurtulmadıktan sonra enflasyonun düşme ihtimali yüzde sıfırdır değerli arkadaşlar.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Buyurun Sayın Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekran başında bizleri izleyen değerli milletimiz; herkesi saygıyla selamlıyorum.

İYİ Parti Grubunun, çocuk bezi, kadın hijyen pedi ve hasta bezleriyle ilgili, artan fiyatlar ve KDV oranıyla ilgili araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Baştan söyleyeyim: Elbette ki bu önergeyi destekliyoruz, geç bile kalınmış; gerçekten, burada konuşulmadan, bir an önce yapılması gerekenlerin yapılması gereken bir sorun. Enflasyonun ne noktaya geldiği çok açık; hepimiz her gün yaşıyoruz, fiyatlara yetişemiyoruz yani buradaki konuşmada fiyatları söylemek için araştırma yapıyoruz ama o anda fiyatlar değişiyor maalesef. Yirmi yıl önce, AKP "Yoksullukla mücadele edeceğim." diye geldi ama yirmi yıl içerisinde, bırakın yoksullukla mücadeleyi, maalesef yoksulluğu iktidarda kalma aracı olarak kullandı ve bugün, yoksulluk sınırı 15 bin liranın üzerinde. Erdoğan'ın deyimiyle, ülkenin yarısından fazlası yoksulluk sınırının altında, asgari ücretliler ve neredeyse bütün emekliler de açlık sınırının altında yaşıyor. Millet sabah ekmek kuyruğunda, öğlen yağ kuyruğunda. Çocuğuna bez alamaz durumda anneler, babalar; marketlere gidiyorlar, bezin fiyatını görüyorlar, paraları yetmiyor ve üzüntülü üzüntülü marketten geri dönüyorlar. Kadınlar... Üreme çağındaki her kadın ayda bir kez regl oluyor ve hijyen pedleri kullanmak zorunda. Hastalar, yine öyle, bez kullanmak zorundalar ama SGK maalesef tamamını karşılamıyor ve bu ürünler lüks tüketilmiş gibi. Pırlanta gibi, elmas gibi şeylerin üzerinde vergi yokken bu hijyen ürünleri üzerinde, çocuk bezleri üzerinde yüzde 18 KDV uygulanıyor. Bunun, hakikaten, konuşulması dahi çok korkunç yani ayıp bir şey gerçekten bu KDV oranının bu hijyen ürünlerine uygulanması.

Şimdi, Derin Yoksulluk Ağının yaptığı bir araştırma var 103 aile üzerinde, kadınların yüzde 82'si pedlere erişemiyor; hele hele tarım alanında çalışan kadınlar, hele hele kırsal kesimdeki gençler; üniversite öğrencileri, lise öğrencileri maalesef pedlere ulaşamadıklarını söylüyorlar. 1 bebek bir ayda yaklaşık, ortalama -önerge sahibi sayın hatip de söyledi- 450-500 liraya mal olan çocuk bezi kullanıyor. Bir asgari ücret 4.253 lira, Allah aşkına 500 lirasını çocuk bezine ayıran bir aile, bir de bunun mamasını, diğer ihtiyaçlarını düşünün; nasıl geçinecek, nasıl yaşayacak, nasıl zorunlu ihtiyaçlarını karşılayacak?

Evet, Erdoğan bir zamanlar diyordu ya: "Ah, ah, bu millet bunlardan neler çekti; atalarımız, babalarımız, dedelerimiz, neler çekti kuyruklarda?" Şimdi de diyor ki gençlerimiz: "Ah, ah, bizim çocuklarımız, bizim bebeklerimiz, bizim gençlerimiz, neler çekti bu AKP iktidarından?" (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bez bile alamaz durumdalar, hijyen pedine erişemez durumdalar, hasta bezine erişemez durumdalar.

Evet, ilk yapılması gereken, KDV'nin kaldırılması, mutlaka ve mutlaka kaldırılması gerekiyor; sonra yapılması gereken de erişemeyenlere, bu hijyen ürünlerine erişemeyenlere sosyal devletin gereği olarak mutlaka bu ihtiyaçların ulaştırılması gerekiyor ve elbette ki yoksullukla gerçekten samimiyetle mücadele etmek gerekiyor ki onu da biz yapacağız diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Emine Zeybek.

Buyurun Sayın Zeybek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE ZEYBEK (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ olarak Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde, yirmi yıldır sosyal politikalar ve sosyal yardımlar alanında devrim niteliğinde çalışmalar yapılarak gelişmiş ülkelere dahi örnek olacak bir durumdayız bugün itibarıyla ve vatandaşlarımızın her zaman yanında olduğumuz gibi, bundan sonra da olmaya devam edeceğiz.

İktidarımız döneminde özellikle engelliler ve hastalarımızın hayatlarını kolaylaştırmak için yaptığımız çalışmalar takdire şayandır. Hastalarımız ve çocuklarımız bizim için her zaman önemli olmuştur. Bu amaçla, engelli çocuklar dâhil, çocuk ve yetişkin alt bezi, külotlu hasta alt bezi ödeneği Sosyal Güvenlik Kurumumuz tarafından ödenmektedir. Hasta bezi raporu almak kolay, herhangi bir hastanedeki uzman bir doktor tarafından bu raporu alabilirsiniz. Bu rapor e-nabıza işlenmekte ve reçeteyi de yaptığımız değişikliklerle aile hekimleri dâhi yazabilmektedir. Bu reçetelerle anlaşmalı eczanelerimizden veya herhangi bir medikalden hasta bezleri rahatlıkla hasta veya yakınları tarafından temin edilmektedir. Hasta bezi raporlarının süreleri iki yıl. İki yıldan sonra tekrarlanabiliyor ve hastaneye gidemeyecek durumdaysa hastamızı 444 38 33 no.lu telefonu arayarak evde sağlık hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Hasta bezi reçetesiyle bir aylık 120 adet veya iki aylık 240 adet hasta alt bezi alınabilmektedir. Bugüne kadar, iktidarımıza bu konuda, hasta bezleri ve engelli hasta bezleri hakkında herhangi bir sıkıntı yansıtılmamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Derya Yanık Hanımefendi bebek bezi ve kadın hijyen ürünlerine yönelik yansıtılan şikâyetler üzerinde çalışma yapılabileceğini kamuoyuna yansıtmıştır. Bu nedenle, Meclis araştırması açılmasına ihtiyaç olmadığını belirtiyorum.

Sözlerime son vermeden önce, başta şehit anneleri ve şehit eşleri, Diyarbakır Anneleri olmak üzere tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, gıda krizinin nedenleri ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla 8/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/3/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Mart 2022 tarihinde, Mersin Milletvekili Sayın Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından verilen 17303 grup numaralı gıda krizinin nedenleri ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/3/2022 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına önerinin gerekçesini açıklamak üzere Sayın Nusrettin Maçın.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NUSRETTİN MAÇIN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde gıda fiyatları

almış başını gidiyor. Her gün yeni bir zamla uyanan halklarımız bu fiyat artışları karşısında çaresiz bir durumda ve asgari beslenme olanaklarından yoksun bırakılmış. Biz, HDP olarak defalarca bu kürsüde şunu söyledik: Bu iktidar ülkeyi bir an önce bu ithalat sarmalından kurtararak, tarımsal üretimi artırarak gıda güvencesi, gıda güvenliği ve gıda egemenliği ilkelerini esas alan bir politikaya geri dönmelidir uyarısını yaptık. Biz, ülkenin üretime dayalı bir tarım politikasına ihtiyacı olduğunu defalarca bu kürsüde dile getirdik. Bir de dünyada Covid-19 salgınıyla birlikte ülkelerin tarım alanında kendi kendine yeterli olmasının önemini ve üretim odaklı politikaların aciliyetini hayatın kendisi, bize bir defa daha ilan etmiş oldu.

Bölgede ve dünyada hegemonya savaşlarının ve çatışmaların yoğun yaşandığı bir tarihsel süreçte ülkemizde gıda fiyatları giderek artmaktadır. Bu artışın dışsal ve içsel sebepleri vardır. Covid-19 pandemisi, küresel iklim değişikliği ve kuraklık, petrol fiyatlarında jeopolitik risklerin artışına bağlı olarak görülen artış. Rusya ve Ukrayna arasındaki savaş tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de gıda enflasyonunu artırmaktadır. Ülkemizde son bir yılda zaten bir gıda enflasyonu vardı. Bu iki ülkenin savaşıyla birlikte ithalata dayalı gıda kalemlerinde ithalatçı stokçuların aç gözlülüğü de eklenince yağ kuyrukları gibi unda ve başka gıda kalemlerinde kuyrukların olması ihtimal dâhilindedir.

Önümüzdeki dönemde buğdayın ton fiyatının 500 dolara doğru tırmanması un ve dolayısıyla ekmek kıtlığını da beraberinde getirecektir. İktidarın kendi çiftçisinden sezon başında tonunu 2.250 TL'den aldığı buğdayı dışardan 2 katına yakın bir fiyatla alması yukarıdaki sözlerimizi kanıtlayan ibretlik bir durumdur.

Türkiye'de iktidarın yanlış ekonomi ve tarım politikasından kaynaklı genel olarak ekonominin bütün alanlarında kriz olmakla birlikte enerji ve gıda alanında izlenen politika sonucu ne yazık ki ülke büyük çöküşün girdabına girmiştir. Bütün dünya yenilenebilir yeşil enerji politikalarını üretme sürecine girerken Türkiye, maalesef büyük tehlike arz eden ve ekosisteme onarılamaz bir zarar veren nükleer enerji santrallerini inşa etmektedir. Zeytin ağaçlarının kesilmesi, nükleer enerji santralleri inşası politikası büyük bir trajedidir. Enerji, gıda ve küresel iklim değişikliği, küresel ısınmanın iç içe geçtiği bir dönemde sağlık ve güvenilir gıda temini, gıda egemenliği ilkesi bir zorunluluktur. Türkiye'de gıda krizinin çözülmesinin tek yolu gıda güvencesini ve gıda egemenliğini temel alan politikaların hayata geçirilmesidir. Bu amaçla, biz HDP olarak bir Meclis araştırması komisyonunun kurulması elzemdir diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Beslenme, insanoğlunun en temel ihtiyaçlarından biridir. Sağlıklı bir yaşam için de sağlıklı beslenme başta gelmektedir. Gıda güvenliği, birincil üretim aşamasından yani bitkisel üretim, hasat, bakım, sulama, hayvan sağlığı, hayvanların aşılanması, tükettikleri yemlerin kontrolü ve ürünlerin nakliyesi dâhil tüketiciye ulaşana kadar tüm aşamaları kapsamalıdır.

Pandemi süreciyle birlikte bir kez daha gördük ki dünyada ve ülkemizde gıda ürünleri stratejik hâle gelmiştir. Bu nedenle, bütün ülkeler gıda ürünleriyle ilgili çeşitli çalışmalar, programlar geliştirmeye başlamıştır. Ülkemizde ise yıllardır süregelen yanlış tarım uygulamaları çiftçimizi, üreticimizi ve tüketicilerimizi korumaktan uzaklaştığı gibi, üretimde maalesef geriye gittik.

Değerli milletvekilleri, ithalat yaparken dahi gerekli önlemler alınmıyor, gereken sağlık kontrolleri yeterince yapılmıyor. Denetimler hem ithal ürünlerde ve hem de ülkemizde üretilen mamullerde ne yazık ki hâlâ yetersiz. Bu kadar başıboşluk olmaz. Merak ediyoruz, Tarım Bakanlığımız ne işe yarar, neler yapıyor. Gıda krizi ne yazık ki kapımıza dayandı. Ülkemizde gıda fiyatları her gün artıyor. Gıdadaki yıllık enflasyon yüzde 64'lere ulaştı. Hâlâ enflasyonla mücadelede fahiş fiyat uygulayan işletmelerin denetlenmesiyle uğraşıyoruz. İşletmeler ne yapsın? Kendi kendine yeten tarım ülkesiyken tarımı bitirdiniz. Ayçiçeği, buğday, patates gibi ürünleri desteklemediniz. Hiç ders almadınız. Şimdi de zeytinlikleri bitirmek için uğraşıyorsunuz. Gıda güvenliğimiz tehlikeye, gıda krizi kapımıza dayanmışken hâlâ ders almamakta ısrar ediyorsunuz. Çiftçilerimiz kazanmıyor, birçoğu ıcralık olmuş, kaybediyor. Elbette, sadece çiftçiler değil kaybeden, üreticilerimizin yanında, tüketicilerimiz de kaybediyor, tüketicilerimiz de mağdur. Çünkü hepimiz biliyoruz ki üretimden tüketime kadar gelen noktada maalesef kazanan ya aracılar oluyor ya da yüksek girdilere sebep olunuyor.

Değerli milletvekilleri, geçim kaygısı çeken vatandaşlarımız en ucuz hangi besin varsa ona yöneliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamlı) – Tüketici, mecburen ucuz ürünlere yönelirken sağlığını da tehlikeye atıyor çünkü taklit, tağşiş ürünler, merdiven altı üretimler maalesef yeterince denetlenmiyor. İthal edilen ürünlerde de sağlık kontrolleri yeterince yapılmıyor. Soruyorum: Bugüne kadar üretici sağlığını korumak için, tüketici sağlığını korumak için ne yaptınız?

Değerli milletvekilleri, acilen gıda güvenliğine yönelik önlemleri artırmamız gerekiyor, daha ötesi, gıda üretim seferberliği başlatmalıyız. Tarım ve hayvancılığa gerekli destekleri sağlamalıyız. Döviz kuruna bağlı olan gübre, yem, akaryakıt, elektrik, tohum, zirai ilaçlar gibi girdilerde en az yüzde 50 oranında indirimler yapmalıyız. Mazotta verdiğiniz "yüzde 50 indirim" sözünü tutmanız gerekiyor ve üreticimize gereken desteği vermezsek bugün olduğu gibi, dünyada, yarınlarda da en küçük bir krizde maalesef sarsılırız diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın İlhami Özcan Aygun.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü de kutluyorum.

Sabah kalktık, her zaman olduğu gibi... Zaten önceki Tarım Bakanımızın Erzincan programı varken Resmî Gazete yayımlanıyor görevden alındığına ilişkin ve yine bu akşam Resmî Gazete'de bir karar çıkıyor: "Çiftçimize yüzde 75 tarımsal destek vereceğiz." Ya, siz bu hikâyeyi bize daha önce de anlatmıştınız. Ne oldu? Hiçbir şey olmadı. Yani işlenmeyen, işlenemeyen arazilere siz destek verseniz ne olur, ben buradan size soruyorum. Başınızı bir an evvel kumdan çıkarın, asıl üretim yapan çiftçilerimizi desteklememiz lazım. Nasıl mı? Bakınız, her zaman söylüyorsunuz, işte "2002'de şu vardı, bu vardı; elektrik yoktu, araba yoktu, şu yoktu, bu yoktu." ama 2002'de, çiftçimizin borcu siz geldiğinizde 2,4 milyar lirayken şimdi, Tarım Kredi ve Ziraat Bankasına olan borçlarda gelmişiz 178 milyar liraya. Ama özel bankalarla beraber diğer bayilere baktığımız zaman, 211 milyarı geçen bir borç var. Hani, AK PARTİ yapıyordu, güçlendiriyordu; çiftçiye borç içinde bıraktınız, borç batağına batırdınız.

Yine, bakınız, siz gelmeden önce, 2002 ile 2020'ye baktığımız zaman tam 580 bin çiftçimiz üretimi bırakmış. Yani diyor ki: "Artık ben üretemiyorum, bittim, tükendim." icra kapıya dayanmış. Yani gelineen noktada siz çiftçiye bitirdiniz.

Gelin, bakın, AK PARTİ iktidarında tarımsal ürünlere 126 milyar dolar, gıda ürünlerine de 77 milyar dolarla birlikte tam 203 milyar dolar ithalata para harcamışsınız. Yani kendi çiftçinize değil, Rusya, Ukrayna çiftçisine tam 203 milyar dolar para

harcamışsınız. Arkadaşlar, gelin, bu yanıştan vazgeçin diyoruz.

Bakınız, geçtiğimiz günlerde de hatırlarsınız, şehitlerimiz vardı, Rusya'nın bombalamasıyla şehitlerimiz vardı. Rusya'ya gittik, kapıda dakikalarca "hazır ol" da beklettiler. Şimdi, yine aynı şekilde, pazar günü Cumhurbaşkanı, Putin'le görüşüyor, diyor ki: "Sizden ricam, şu gemileri salar mısınız?" Ya, ülkeyi düşürdüğünüz hâle bakın, düşürdüğünüz hâle bakın, rica ettiriyorsunuz; üretimden çiftçiye uzaklaştırdınız, yabancıya avuç açtınız. Bundan bir an evvel dönün diyoruz.

Yine, bakınız, çiftçiye bir an evvel, acil olarak destek verin. Şu anda üretim sezonu, Çukurova'da çiftçimiz ayçiçeği ekimi yapacak. Gelin, 50 kuruş olan desteği 1,5 liraya çıkaralım diyoruz, çiftçimizin gübresinin yüzde 50'sini verelim diyoruz. Hani, çok güzel demiştiniz, çıkıp seçim meydanlarında "Yarısı bizden, yarısı çiftçiden." demiştiniz. Nerede, hani mazotun yarısı nerede sizden? Çiftçi olduğu gibi tamamını ödüyor ve bu akşam gene, çiftçinin mazotuna zam var. Çiftçi, traktörünü artık çalıştıramaz hâlde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Onun için bu önergeyi destekliyoruz, üretimi destekliyoruz.

Gelin, bu yanıştan vazgeçin. "Elden gelen öğün olmaz, olsa da zamanında bulunmaz." İşte, aynı şekilde, kalkarsın Rusya liderine dersin ki: "Şu gemileri bir salar mısın, bize bir yardımcı olur musun?" Böyle bir duruma düşmek istemiyoruz. Biz üretindik, evet, üretindik; en büyük ihracatçıydık ama şimdi bütün tarım ürünlerini ithal eder hâle geldik. Kimin sayesinde? Cumhuriyet Halk Partisi'nin sayesinde. Evet, sizler sayesinde artık herkese avuç açar hâle geldik. Gelin, bu yanıştan vazgeçin.

Çiftçimizi destekleyelim; gübresinin yüzde 50'sini verelim, çiftçinin mazotunun yüzde 50'sini verelim. Ayçiçeği sezonu, acil olarak primi artıralım. Evet, şu anda buğday ve arpa sezonu yazlık ekimler için; buğday ve arpa için de bir an evvel destekleyin diyorum. Ve gelin, bir sefer de kendinize değil, bu milletin efendisine ses verin; onları destekleyin diyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Hüseyin Şanverdi.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP'nin grup önerisi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, başta şehit anneleri olmak üzere tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Kıymetli milletvekilleri, Hükümetimiz bugüne kadar tarıma hep öncelik vermiş ve çiftçimizi desteklemiştir. 23,1 milyon hektar ekilebilir tarım arazisinin 15,6 milyon hektarı ekilen, 3,2 milyon hektarı nadasa bırakılan, 779 bin hektarı sebze yetiştirilen ve 3,6 milyon hektarı meyve, zeytin ağaçları ve bağcılık için ayrılan alanlardan oluşmaktadır. Bu da demek oluyor ki ülkemizde hemen hemen bütün tarım alanları ekilip biçilmektedir.

Bugün yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararıyla, nadasa bırakılan arazilerin tarımsal üretime kazandırılması projelerinde proje maliyetinin yüzde 75'ine kadar hibe desteği sağlanmış ve bu proje için toplamda 169 milyon lira ayrılmıştır.

Kıymetli milletvekilleri, enflasyon şu anda sadece Türkiye'nin değil tüm dünyanın problemi. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü şubat ayı küresel gıda fiyatlarının tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştığını bildirmiştir. Gıda fiyatlarının yükselişine karşı vatandaşımızı korumak, üretime devam etmek için Hükümetimiz her türlü tedbiri alıyor, almaya da devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Bakanımız, çiftçilerimizin desteklenmesi adına, bugün itibarıyla mazot, gübre ve yem bitkileri destek ödemelerinin başladığını ve mart ayı içerisinde 5 milyar 586 milyon TL'lik tarımsal destekleme ödemelerinin tamamının yapılacağını açıklamıştır.

Değerli milletvekilleri, 2001 yılında 800 bin ton olan ayçiçeği yağı üretimimiz 2021 yılında 2,5 milyon tona çıkarak tam 3 kat artmıştır. 2002 yılında 100 milyon civarında olan zeytin ağacı sayısı 190 milyona ulaşmıştır. Türkiye'nin 2021 sonu itibarıyla tarım ve gıda ürünleri ihracatı 25,1 milyar dolar, ithalatı ise 19,5 milyar dolar olmuştur; böylece, tarım ürünlerinde dış ticaret fazlası 5,6 milyar dolara ulaşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Devamla) – Sayın Başkanım, son sözlerim...

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Devamla) – Çiftçisiyle, üreticisiyle, çalışanıyla ülkemiz ekonomisine katkı sağlamak için alın teri döken tüm vatandaşlarımıza teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağız.

3.- CHP Grubunun, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve arkadaşları tarafından, kadınların çalışma hakkına tam olarak sahip olabilmeleri amacıyla 7/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/3/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve arkadaşları tarafından, kadınların çalışma hakkına tam olarak sahip olabilmeleri amacıyla 7/3/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (3244 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/3/2022 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gülizar Biçer Karaca.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuzun önerisi adına söz almış bulunmaktayım, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 8 Mart; kimilerine göre "Emekçi Kadınlar Günü" kimilerine göre "Kadın Hakları Günü" kim ne anlam yüklerse yüklesin 8 Mart kadınların hak mücadelesinin günüdür. 8 Mart, emekçi kadınların eşit işe eşit ücret mücadelesiyle direndiği, sermayenin direnen kadınları yakarak susturmaya çalıştığı, yani 8 Mart, kadınların emek mücadelesi için can verdiği gündür. 8

Mart, eşit işe eşit ücret hakkının mücadelesinin günüdür; 8 Mart, kadınların yaşam hakkının mücadelesinin günüdür; 8 Mart, kadınların insan hakları temelinde hak kayıplarını önlemek için verdikleri mücadelenin günüdür. Peki, 1800'lü yıllardaki bu eşit işe eşit ücret mücadelesinden 2022 yılına geldiğimizde kadınların durumu ne? Dünya Ekonomik Forumu'nun istihdama katılım, siyasete katılım, sağlık ve eğitime erişim haklarının değerlendirildiği her yıl yayımlanan raporlarından 2021 yılı Raporu'nda Türkiye 156 ülke arasında 133'üncü sıraya gerilemiş durumda; yani 2020'den 3 sıra daha geriye düşmüş durumda. Raporla eşitlik için, toplumsal cinsiyet eşitliği için kadınların Türkiye'de yüz otuz altı yıl beklemesi gerektiği yazıyor. Yüz otuz altı yıl beklemeye hiç niyetimiz yok, bunu da ifade etmek isterim.

Türkiye'de geniş tanımlı kadın işsizlik oranı yüzde 42,7'ye yükselmiş. 13 milyon kadın güvencesiz işlerde bakım işçisi olarak çalışmakta ve iş gücüne katılamamaktadır. İş gücüne katılan 9 milyon kadından yüzde 35,6'sı da ücretsiz ve kayıt dışı çalışmaktadır. 2019 verilerine göre, aynı işi yapan erkek 100 lira ücret alırken kadınlar sadece 47 lira ücret almaktadır yani ekonomik buhran kadınları giderek yoksullaştırmakta, kadın yoksulluğu da derinleşmektedir. Kadınların çoğu güvencesiz işlerde ve az ücretli, düşük ücretli vasıfsız işlerde çalıştırılmaktadır; en çok da tarımda ve ev işinde çalıştırılmaktadır. Kadınlar sadece emek dünyasında, istihdamda değil, kadınlar aslında karar mekanizmalarında da yoklar. Bakanlıklarda kadın istihdamı sadece yüzde 16, Parlamentoda kadın istihdamı sadece yüzde 17,3; yerel yönetimlerde kadın oranı ise sadece yüzde 3. İşte, tartışma programlarına çağrılan her 10 konuktan sadece 1'i kadın. Yani kadın hakları ve kadın mücadelesinde kadınların hiçbir alanda adı yok. Peki kadının adı nerede var? Kadın cinayetlerinde var, kadına karşı şiddet haberlerinde var. Geçtiğimiz günlerde tek kişilik hükümetin temsilcisi çıktı dedi ki: "Kravat indirimine son veriyoruz." ve ardından "İsrarlı takibi sona erdiriyoruz." diye güldü. O zaman sormak istiyoruz: Bunları düzenleyen İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede hukuksuzca neden çıktınız? Bunları hayata geçirmek için Kasım 2019'da Avrupa Birliği ve Avrupa Parlamentosundan 800 bin euro hibe almıştınız, o para nereye gitti, bugüne kadar neler yaptınız?

Değerli milletvekilleri, buradan saraydaki tek kişilik hükümete seslenmek istiyoruz: Kadınların işte böyle boş vaatlerle karnı tok. Sizler kadınların akılla, kadınların zekâsıyla bu şekilde lütfen alay etmeyin. Kadınlar ağızlarına iki kaşık bal sürüldü diye koşutarak sizlere oy verecek falan da değiller. Biz kadınlar bu kürsüden diyoruz ki: "Kadın ve kız çocuklarının şiddet ve istismara karşı en önemli güvencesi olan İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede hukuksuzca çıkıp Denizlili hemşehrim Şebnem Şirin ve yüzlerce kadının katillerine cesaret veren zihniyetten hiçbir beklentimiz yoktur. "Eşitlik kadınların fitratında yok." diyen, "Kadına şiddet abartılıyor." diyen, "Kadın ahlaklı olsun, kürtaj yaptırmassın." diyen, Münevver Karabulut cinayeti sonrasında o acılı ana babaya "Kızlarına sahip çıksalarmış." diyen zihniyetten kadınların hiçbir beklentisi ve talebi yoktur. Kadınların sizlerden tek talebi var: "Getirin sandığı, gönderelim sizi." diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) - Değerli milletvekilleri, eşitlik olmadan adalet olmaz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak toplumsal cinsiyet eşitliğini her alanda hayata geçireceğimiz, kadınların yüz otuz altı yıl beklemeyeceği bir iktidarı kadınlarla birlikte kuracağız ve kadın dayanışması ve kadın mücadelesiyle bunu birlikte başaracağız. İstanbul Sözleşmesi'ni iktidarımızın ilk bir haftasında tekrar uygulamaya alacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Anadolu'da çocuklar hiç analarının uyuduğunu görmez; analar çocuklardan, herkesten sonra yatar, herkesten önce kalkar. Yani Anadolu topraklarında kadın önce uyanır, güneş sonra doğar. İşte, kadınlar uyandı, korkunuz bundan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – İşte o uyanan kadınlar, o mücadeleciler kadınlar sizi gönderecek ve o özgür Türkiye'yi sizlerle değil, hep birlikte kurtaracağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Behiç Çelik.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadınların çalışma hakkını geliştirmeyi amaçlayan CHP grup önerisi üzerinde konuşma yapmak için söz aldım. Genel Kurul ve 8 Mart münasebetiyle, başta şehit ve gazi anneleri olmak üzere, tüm kadınlarımızı saygıyla selamlıyorum; 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlu olsun.

Değerli arkadaşlar, Anadolu'ya Türk mührünü vurduğumuz ilk günden bugüne, kadınlarımız her türlü cefa ve özverinin timsali olmuştur. Yine kadınlarımız, bağımsızlık mücadelemizde büyük kahramanlıklar sergilemiş, cumhuriyetimizin ilk yıllarında da aydınlık ve güçlü Türkiye'nin tesisine katkıda bulunmuştur. Bilinmelidir ki dün olduğu gibi bugün de kadınlarımız olmadan üretimden, gelişimden, kalkınmadan bahsedemeyiz. Kadınları ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamdan dışlamak, bu ülkenin büyümesine ve kalkınmasına konulacak en büyük engeldir. Kadın genel başkana sahip olan bir siyasi partinin, İYİ Partinin milletvekili olarak ifade etmek isterim ki yarının Türkiye'si kadınlar olmadan inşa edilemez. Güçlü ve müreffeh bir Türkiye, kadınlar olmadan hayaldir arkadaşlar çünkü umudun olduğu her yerde kadınlar vardır. Nerede bir başarı ve umut, nerede bir kurtuluş ve sevinç varsa orada kadınlar vardır; canlarıyla, inançlarıyla, azim ve kararlılıklarıyla vardır.

Değerli arkadaşlar, ne yazık ki iktidarın her alanda sergilemekte olduğu duyarsızlık ve savrulma hâli, kadınların istihdamı konusunda da devam etmektedir. Her ne kadar yasal birtakım düzenlemeler mevcut olsa da kadınların pratikte istendiği düzeyde çalışma hakkına sahip olduğunu söylemek de zordur. Cumhuriyetimizin kadınlara verdiği önem ve değer dün gibi aklımızdayken AKP iktidarlarının bugünkü dışlayıcı ve ayrıştırıcı tavrı ne acıdır. Toplumsal değerlerimizi, ahlaki değerlerimizi tarumar eden bir yönetim anlayışının bizi sürüklediği noktada, kadınlarımız iş hayatına ya hiç giremiyor ya da barındırılmıyor. Türkiye'de her 100 kadından 29'unun çalışma hayatında olmasını nasıl içimize sindireceğiz? Dünya Ekonomik Forumu'nun yayınladığı 2021 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda da bu açıkça görülüyor. Buna razı olabilir miyiz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - Eşitlikçi ve adil bir rekabet ortamının olduğunu, sırf cinsiyet eşitsizliği nedeniyle oluşturulan baskı ve engellerin olmadığını kim iddia edebilir?

Değerli arkadaşlar, kadınların istihdamı ve iş yaşamındaki sorunlarının bir an evvel çözülmesi gerekiyor. Türkiye'nin büyümesinin ve zenginleşmesinin yolu buradan geçmektedir. Kadınların çalışma hakkına tam olarak sahip olabilmesi demek, istikrar demektir, refah demektir.

İYİ Partiyle kadın gerçek anlamda güçlenecektir diyorum. Bu duygu ve düşüncelerle, Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisine olumlu oy vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Özellikle işçi kadınların yaşadıkları sorunlar, kayıt dışı çalışma ve alanlarda yaptıkları direnişler gerçekten 2021'e ve 2022'ye de aslında en fazla damgasını vuran şeylerden oldu.

Türkiye'nin gündeminde işçi direnişleri yer alıyor. Bu direnişlerin başında da en fazla kadınlar var çünkü aslında hayatın tüm sorumluluğu bizlerin üzerinde. Hayat pahalılığı ve ekonomik kriz karşısında kadınlar; ağır üretim baskısı, uzun çalışma saatleri, zorunlu mesailer, haksız yere tutanakla işten çıkarma, prim kesme tehdidi, insan sağlığını tehlikeye atacak biçimde tuvalet ve su kısıtlamaları, regl günlerinde ağır çalışma koşullarının değişmemesi, hamile işçilerin bile zorunlu mesailere zorlanması, düşük ücretler ve kadınlara erkeklerden daha az ücret verilmesi, kreş ve emzirme odasından yoksun olarak hakaret ve zorbalıklara maruz kalarak çalıştıkları sisteme isyan ediyorlar.

Evet, yapılan araştırmalarda, bugün 13,3 milyon kadın ücretsiz bakım emeği verdiği için çalışma hayatına katılamıyor ve geniş tanımlı genç kadın işsizlik oranı da yüzde 42,7. Erkeklerin istihdama katılım oranı yüzde 63,5 ve erkekler kadınlardan yüzde 27,4 daha fazla kazanıyorlar. Evet, bu nedenle bu önergeyi destekliyoruz ve kadınların iş hayatında yaşadıkları sorunların araştırılmasını istiyoruz. Ama bir sorun daha var; evet, kadınlar alanlardan yasaklanmaya, alanlar kadınlara kapatılmaya çalışılıyor. Yirmi yıldır biz patriyarkaya itaat etmedik, susmadık, sokaklardan ve feminist mücadelemizden vazgeçmedik, 20'nci yılda da vazgeçmeyeceğiz, özellikle İşçileri Bakanı da bunu duysun. Tam yirmi yıldır, her 8 Mart gecesi sokakları, meydanları doldurmak için yürüyoruz, hayatı kadınlara kısıtlamak isteyenlere baş kaldırıyoruz. Evet, ben, bugün alanlarda, iş yerlerinde, evlerde direnen tüm kadınları selamlıyor ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum. Ama bir yandan yasaklar koyan bir yandan da engellerken sürekli kutlama yapan erkeklerle de bir çift sözümüz var tabii.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Eğer bizlere 8 Mart kutlaması yapmaktan fırsat bulursanız evi süpürün yani “Dağları delme Ferhat, evi süpür.” diyoruz sizlere ve “Kadınlarımız... Kadınlarımız...” diye konuşmaktan, bizi kontrol altına alacak diller kurmaktan da vazgeçin. Bizi güçlendirecek olan da sizler değilsiniz, biz kendi gücümüzün gayet farkındayız ve bunun için yıllardır mücadele ediyoruz, bu haklarımızı da bu mücadeleyle kazandık, bundan sonra da asla kaybetmeyeceğiz ve gasbettirmeyeceğiz. O yüzden, alanları -bir kez daha söylüyorum- özellikle İstanbul'da kadınlara kapatmaktan vazgeçin çünkü her yıl bu mücadeleyi kaybediyorsunuz, bu yıl da kaybedeceksiniz.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nilgün Ök.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Emeği, cesareti, fedakârlığıyla, evde, çalışma hayatında ve tabii ki de hayatın her alanında değer üreten tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidara geldiğimiz günden bugüne, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ olarak hem temel insan hakları hem de beşerî sermayenin güçlendirilmesi perspektifiyle, kadının eğitim, sağlık, istihdam, karar alma mekanizmalarına katılımı yönünde pek çok önemli düzenlemeyi hayata geçirdik. Özellikle iş hayatında ayrımcılığı önlemek amacıyla “eşit işe eşit ücret” ilkesini getirerek aynı ve eşit değerde bir iş için cinsiyet nedeniyle daha düşük ücret verilemeyeceği; işe alınmada, çalışma koşullarında ve iş akdinin feshinde cinsiyet dâhil hiçbir nedenle ayrımcılık yapılamayacağı; “İş yerinde cinsel taciz iş akdinin feshinde haklı neden oluşturur.” hükümlerini iktidarlarımız döneminde biz getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kadınların gece postalarında çalışmalarını, gebe ve emziren kadınların çalışma şartlarının iyileştirilmesi, yarı zamanlı çalışma hakkının getirilmesi gibi birçok düzenlemeyi de hayata geçirdik. Yine, Anayasa'nın 10'uncu maddesinde yaptığımız düzenlemeyle “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.” hükmünü ekleyerek ilk defa cinsiyet bizim iktidarımız döneminde vurgulandı. 2010 yılında, yine, Anayasa'da “pozitif ayrımcılık” ilkesinin yer almasını sağlayarak devlet olarak hibe, destek, teşvik ve fonlarda kadınlar lehine yaptığımız düzenlemeler ve uygulamalarla; gelir vergisinde, ve kadın kooperatiflerinde yaptığımız yasal düzenlemelerle kadınların iş hayatına, çalışma hayatına işçi, çiftçi, girişimci olarak katılımını destekledik, destekliyoruz ve desteklemeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bakınız, birkaç rakam vermek istiyorum: İŞKUR'un Aktif İşgücü Programlarından faydalananların yüzde 52,5'i, mesleki eğitim kurslarından yararlananların yüzde 57,7'si, iş garantili İşbaşı Eğitim Programları'ndan yararlananların yüzde 49'u kadındır. Ayrıca kadın istihdamını da destekliyoruz. Kadınların istihdam edilmesi hâlinde on sekiz aylık süreyle prim ve vergi teşviki sağlıyoruz. Bugüne kadar kadını asla eve kısıtlamak gibi bir düşüncemiz olmadı, tamamen kadınların istihdamının daha da artması yönünde birçok çalışmayı ve politikayı hayata geçirdik. Yine, kadının iş gücüne katılımı yüzde 27 seviyelerinden yüzde 34 seviyelerine geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Aynı şekilde, kadın istihdamını 6 milyondan 10 milyon sınırına getirdik. Tabii ki biliyoruz; yeterli mi, hayır, yeterli değil ancak ülkemizde kadınların en çok ayrımcılığa maruz kaldığı yıllarda, çağdaşlık, laiklik, irtica söylemleriyle ötekileştirildiği yıllarda önü kesildiği için, maalesef, 2013 yılına kadar kadını her alanda istihdam edemediğimiz için, sadece kıyafetlerinden dolayı doktor, mühendis, mimar, hâkim, öğretim görevlisi olmalarının önü kapalı olduğu için, e, dolayısıyla, hâl de böyle olunca istihdam farkını kapatmak kolay olmuyor ama katedilen mesafenin önemini de görmezden gelmemeliyiz. Bugün kamudaki kadın oranı yüzde 40, kadın öğretmen oranı yüzde 60'tır ve birçok öğretmen, doçent, araştırma görevlisi oranı yüzde 50'nin üzerindedir.

Kadınlara karşı asla ayrımcılık ve dışlama yapmadık. Bugün yine önemli bir rakamı daha vermek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Başkanım, pozitif ayrımcılık.

BAŞKAN – Pozitif ayrım 60'a göre sözlerdeydi.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Pozitif ayrımcılık rica ediyorum.

BAŞKAN – Burada bir pozitif ayrım yok.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – Tamam, bitiriyorum, toparlıyorum.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

NİLGÜN ÖK (Devamla) – 2002'de göreve geldiğimizde, yüksek öğretimdeki kadın oranı yüzde 13,5'ken bugün bu rakam yüzde 49'a gelmiştir ve bunun çok önemli olduğuna inanıyorum.

Sözlerimi daha fazla uzatmayarak yüce Meclisi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ama biz inanıyoruz ki Cumhurbaşkanımızın da dediği gibi “Kadını dışlayan bir toplum, gücünün ve potansiyelinin yarısından vazgeçmiş demektir.”

İnşallah, büyük ve güçlü Türkiye'yi kadın-erkek omuz omuza hep birlikte inşa edeceğimize inanıyorum. (AK PARTİ

sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun 8 Mart 2022 Salı günü (bugün) birleşiminde 315 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına alınarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılmasına, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ve 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

8/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/3/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mahir Ünal
Kahramanmaraş
AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

8 Mart 2022 Salı günü (bugün) birleşiminde 315 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına alınarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılması, bu görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin otuzar dakika olması (bu süre en fazla 3 konuşmacı tarafından kullanılabilir) ve aynı birleşimde Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nun görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

9 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

9 Mart 2022 Çarşamba günü birleşiminde 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 10 Mart 2022 Perşembe günü birleşiminde 316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar, çalışmalarını sürdürmesi;

316 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekilde olması, önerilmiştir.

316 sıra sayılı Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir ve 49 milletvekilinin Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanununda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4212)		
BÖLÜMLER	BÖLÜM MADDELERİ	BÖLÜMDEKİ MADDE SAYISI
Birinci Bölüm	1 ila 7'nci Maddeler	7
İkinci Bölüm	8 ila 14'üncü maddeler	7
TOPLAM MADDE SAYISI		14

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz talebi İYİ Parti Grubu adına Sayın Hayrettin Nuhoğlu'nun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisi üzerine söz aldım, selamlarımı sunarım.

Bu vesileyle, önemli gördüğüm bir konuyu paylaşmak istiyorum: 3 Şubat 2022'de Samsun'da meydana gelen olayda, Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı'nı başlatmasını sembolize eden anıta yapılan saldırıda, önceden planlandığı gibi halat bağlanarak araçla çekilmek suretiyle yıkılmak istenmiş fakat başarılı olunamamıştır. 4 Şubat 2022'de ise İskilipli Atf'ın Çorum'un İskilip ilçesinde bulunan mezarı başında aile yakınları tarafından yapılan anma toplantısına Çorum Valisi, Çorum Belediye Başkanı ve Hitit Üniversitesi Rektörü başta olmak üzere, çok sayıda Adalet ve Kalkınma Partisi yöneticisi ve milletvekili katılmıştır. Bu bilgiler kapsamında, İçişleri Bakanının cevaplandırması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verdiğim yazılı soru önergesinde şunları sormuştum: Samsun'daki olay ile Çorum'daki anma toplantısının ilişkisi var mı? İskilipli Atf'ın, ailesi tarafından anılmasına engel yoktur ama devlet erkânının katılmış olmasına imkân sağlayan bir af çıkarılmış mıdır ve iadeitibar yapılmış mıdır? Çorum'daki toplantıda, Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkarak vatan hainliği suçlamasıyla yargılanarak idam edilen kişinin anma toplantısına katılan devlet yetkilileri hakkında soruşturma başlatılmış mıdır, başlatılmadıysa başlatmayı düşünüyor musunuz?

Ben henüz cevap alamadım ama bakın ne oldu değerli arkadaşlar: Çorum Valisi cumhuriyet savcılığına başvurarak Sungurlu Belediye Başkanı hakkında, verdiği bir beyanattan dolayı şikâyetle bulunmuş; hakaret, iftira ve Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama suçlarından cezalandırılması için kamu davası açılmasını talep

etmiştir. Belediye Başkanı ne demişti? "Sungurlu halkının su çığlıklarına kulak tıkayanlar İskilip'e koşarak gidiyorlar. Defalarca 'Sungurlu'da su sıkıntısı had safhada olacak, artık somut adımlar atılması gerekiyor.' dedik devletin Valisine ama sesimizi duyuramadık." Bu suretle, Sungurlu halkının temsilcisi olduğunu gösteren Belediye Başkanı hakkında soruşturma açılıyorsa ben de bu kürsüden o törene katılan Çorum Valisi ve devlet yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

21'inci yüzyılın ilk çeyreğinde, henüz daha ilk çeyreğini doldurmadan, Türkiye Cumhuriyeti devleti iç ve dış siyasette, ekonomide ve sosyal hayatta zor günler yaşamaktadır. Büyük bir cesaretle "Türk olmaktan kurtulduk." diyenler, Onuncu Yıl Marşı'nı duyunca sinirlenenler, İzmir Marşı'nı duyunca salonu terk edenler, İstiklal Marşı'nda ayağa kalkmayanlar ne yazık ki ülkemiz yönetiminde söz sahibi konumuna geldiler ve kinlerini kismaya başladılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Kamu kurumlarının giriş kapılarında yazılı olan "T.C."leri sildiler. Bir taraftan Türk çocuklarından Andımız esirgenirken diğer taraftan bağlılık yemini ederek ABD vatandaşı olanlara üst düzeyde devlet görevi verdiler. Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkarak işgal kuvvetleriyle iş birliği yapanların isimlerini devlet kurumlarına verdiler. Bu iş birlikçiler için anma toplantıları, paneller düzenlediler; kitaplar, albümler çıkardılar. Ama değerli milletvekilleri, Türk milleti artık uyanmıştır, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş felsefesine ve kurucu iradeye sahip çıkacaktır; buna gönülden inanıyorum.

Saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, (2/4006) esas numaralı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/161)

4/3/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İç Tüzük 37'ye göre, (2/4006) esas numaralı Kanun Teklifi'min doğrudan gündeme alınması hususunda gereği arz ederim.

Saygılarımla.

Ayhan Barut

Adana

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde teklif sahibi olarak Adana Milletvekili Ayhan Barut konuşacaktır.

Buyurun Sayın Barut. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde bu kürsüde konuşmak benim için çok kıymetli. Analarımız, eşlerimiz, bacılarımız, evlatlarımız, kısacası bizi biz yapan kadınlarımız için buradayım, bu kürsüdeyim; en çok da vahşice katledilen Özgecan Aslanlar, Pınar Gültekinler için, Aleyna Çakırlar için, Nadira Kadirovalar için buradayım.

Kadınlarımız katlediliyor; şiddete, istismara, işkenceye maruz bırakılıyor; canımız yanıyor. "Bir kadını ortadan ikiye böl; yarısı annedir, yarısı çocuk." demiştir Cemal Süreya. Gönül isterdi ki bugünü, yaşamı var eden kadınlarımız için kutlama gününe çevirelim ancak ne yazık ki kadınlarımızın ülkemizde yaşadığı korkunç durum nedeniyle kutlama değil, mücadele günü olarak öne çıkıyor. Maalesef, Türkiye'de günde en az 3 kadın öldürülüyor, sadece bu yılın ilk iki ayında 68 kadın katledildi. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun verilerine göre ise Türkiye'de 2021 yılında 280 kadın öldürüldü, 217 kadın da şüpheli şekilde ölü bulundu. Daha geçtiğimiz günlerde 15 yaşında -nişanlandırılıp- öldürülen yavrumuza yandık.

Jandarma tarafından 2021 yılında hazırlanan bir kayda göre tam 48 bin kadın erkek şiddetine maruz bırakıldı, bu oran bir önceki yıla göre yüzde 12 artmış durumda. Kadına yönelik şiddet, istismar, taciz, tecavüz ve eşitsizlikle ilgili ne yazık ki ülke genelinde sağlıklı bir istatistiki veri yok. Bu bile AKP iktidarının kadına bakışını göstermeye yetiyor.

Kadınlar yalnızca şiddet, vahşet, katliam, istismar, tecavüz ve eşitsizliğin değil, aynı zamanda büyük bir adaletsizliğin de kurbanıdır. Türkiye'de kadının karşısına en büyük sorun olarak şiddet çıkıyor, ardından işsizlik, eğitimsizlik ve taciz geliyor. Türkiye'de her 10 kadından 7'si iş bulamıyor. Kadınların istihdama katılım oranı yüzde 26,3 civarında. Türkiye'de 20 milyon kadın iş yaşamı dışında kalıyor. 15 yaş üzerindeki 30 milyon 695 bin kadının 10 milyonu iş gücüne katılabiliyor. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini besleyen, kadını istihdam dışına iten politikalar nedeniyle sosyal yaşamdan uzaklaştırılan kadınlar, Türkiye'de hem ekonomik hem de sosyal özgürlükten yoksun yaşıyor. Kadınlar erkeklerle yaptığı aynı işe rağmen daha az ücret alıyor.

Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde kurulan ülkemizde kadınlar birçok Avrupa ülkesinden çok daha önce çok sayıda hakka sahip olmuştur ancak aradan geçen onca yıla ve gelişen dünyaya karşın Türkiye, hâlâ kadınlar konusunda eşitsizlik, istismar ve şiddet kurbanı oluyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan geçen günlerde -eğer lafta kalmazsa- bu konuyla ilgili kapsamlı bir yasal düzenleme yaptıklarını söyledi ancak gelecek kanunun ne kadar yetersiz olduğunu göreceğiz.

Oylamak gerekiyorsa burada, bugün, benim verdiğim kanun teklifine "evet" oyu vermenizi bekliyorum. İktidar mensupları bugüne kadar kadına yönelik vahşeti yalandan kınayıp seyretmekle yetindiler; yirmi yıldır memleketi tek başına yönetiyorlar, vahşeti -körüklemek yerine- engellemek için ellerinden tutan mı vardı, neden yapmadılar? Çünkü böyle bir niyetleri yoktu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün hâlâ kadına yönelik şiddetin önlenmemesi, kadınların ekonomik ve toplumsal yaşamın dışına itilmesi, siyasal alandan ve yönetim kademelerinden uzak tutulması kabul edilemez. Biz biliyoruz ki kadını ötekileştiren politikalar nedeniyle kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddet bu kadar çok arttı. Kadını, aileyi ve çocukları koruyamayan; katliamları, şiddeti, tecavüzü ve tacizleri engelleyemeyen siyasi iktidar, kadını ve aileyi korumaya yönelik imza atılan İstanbul Sözleşmesi'nden bir kişinin arzusuyla ve kararıyla vazgeçti. Tarihe utanç olarak kalacak bu yanlış adımdan derhâl geri dönmelidir. İstanbul Sözleşmesi hükümleri acilen yaşam bulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYHAN BARUT (Devamla) – Kadına yönelik kötücül ve vahşi her suçta çeşitli hafifletici sebepler gösterilerek ceza indirim veya meşrulaştırmaysa kabul edilemez. Türkiye’de aileden başlayarak tüm birimlerde cinsiyet eşitliğine dayalı eğitim seferberliği başlatılmalıdır. İktidar, kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüzlerin sonlanması, suçluların hak etiketleri cezayı almalarına dönük müeyyidelerin uygulanması, mağdurların haklarının aranmasına yönelik var olan yasaların hayata geçirilmesini sağlamalıdır. Bizler AKP iktidarına rağmen, her yerde, direnen kadınların mücadelesini her zaman destekleyeceğiz.

Bugün, burada, bu kanun teklifini Meclise taşıyarak, “kadına karşı şiddet” tanımını getirerek kadınlarımıza karşı işlenen suçlarda zaman aşımının ortadan kaldırılmasını istedik. Vereceğiniz oyları da hepinizin vicdanlarına bırakıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.30

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.43

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 64’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına geçiyoruz.

Bu kısımda yer alan, Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki genel görüşmeye başlıyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 Milletvekilinin, Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıriloğlu’nun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 21 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 29 Milletvekilinin, Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal ve 24 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü ve 25 Milletvekilinin, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 22 Milletvekilinin, Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen ve 21 Milletvekilinin, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 Milletvekilinin, Ankara Milletvekili Gamze Taşcier ve 21 Milletvekilinin, Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 Milletvekilinin, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 23 Milletvekilinin, Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 24 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke ve 26 Milletvekilinin, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, Aksaray Milletvekili Aynan Erel ve 19 Milletvekilinin, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 Milletvekilinin, Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözge ve 19 Milletvekilinin, Şırnak Milletvekili Nuran İmir ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 20 Milletvekilinin, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 Milletvekilinin, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 Milletvekilinin, Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 Milletvekilinin, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 Milletvekilinin, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 Milletvekilinin, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 21 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü ve 21 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan’ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, AK Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın; Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzük’ün 104 ve 105’inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10/96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S. Sayısı:315) ^(xx)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

İç Tüzük’ün 103 ve 104’üncü maddelerine göre, Meclis Araştırması Komisyonunun raporu üzerindeki genel görüşmede ilk söz hakkı önerge sahiplerine aittir. Daha sonra, İç Tüzük’ün 72’nci maddesine göre siyasi parti gruplarına ve şahısları adına 2 üyeye söz verilecektir.

Alınan karar gereğince, siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süreleri en fazla 3 kişi tarafından kullanılabilir. Ayrıca, istemi hâlinde Komisyona da söz verilecek, bu suretle Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki genel görüşme tamamlanmış olacaktır.

Konuşma süreleri, Komisyon için yirmi dakika, alınan karar gereğince siyasi parti grupları adına otuzar dakika, önerge sahipleri ve şahıslar için onar dakikadır.

Komisyon Raporu 315 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Raporun üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına Sayın Şenol Sunat, Sayın Aylin Cesur; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Esin Kara, Sayın Hayati Arkaz; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Aysu Bankoğlu, Sayın Jale Nur Sülü, Sayın Suzan Şahin; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Öznur Çalık, Sayın Tuba Vural Çokal, Sayın Çiğdem Erdoğan Atabek.

İlk söz, Sayın Şenol Sunat’ın İYİ Parti Grubu adına.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kadına yönelik şiddetin

^(x) 315 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

^(xx) Meclis araştırması önergesinin ön görüşmeleri 9/3/2021 tarihli 56’ncı Birleşimde yapılmıştır.

sebeplerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi konusunda oluşturulan Meclis Araştırması Komisyonunu değerlendirmek üzere İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, bugün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Vefakâr, cefakâr, çilekeş ve mücadeleci tüm kadınlarımızın Dünya Kadınlar Günü kutlu olsun diyorum.

Sayın milletvekilleri, evet, Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'nu görüşüyoruz. Rapor 912 sayfa. Elimize dün geçti; geçmedi de aslında bugün gördük. Raporu okuma imkânımız bu şartlarda mümkün değil. Bu, teamüllere aykırı; bu, usule aykırı. Siz her zaman olduğu gibi, usulsüzlüklerinize devam ediyorsunuz. Devam edin, devam edin; az kaldı.

Sayın milletvekilleri, Meclis Araştırması Komisyonu, tüm partilerin vermiş olduğu araştırma önergeleri birleştirilerek kadına yönelik şiddet konusunda uygulamada var olan eksikliklerin tespit edilmesi için kurulmuştu. Bilindiği üzere, Komisyonun kurulmasından çok kısa bir süre sonra Cumhurbaşkanı, hukuka uygun olmayan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi iradesini yok sayarak bir gece yarısı kararnamesiyle İstanbul Sözleşmesi'nden çıkma kararı aldı. Alınan talihatsız ve o kadar da yanlış olan bu karar neticesinde Komisyona katılıp katılmama konusunda başından beri tereddütler yaşadım. İyi niyetimi kaybetmeden, mazeretim olmadığı sürece toplantılara katılıp görüşlerimi ve sorularımı da yöneltmeye çalıştım.

Komisyon Başkanının Komisyona davet edilecekler konusunda istişare etmemesi, Komisyonunda dinlenecek kişilerin Komisyon üyelerine çok kısa süre önce bildirilmesi, kadın hakları ve kadına şiddet konusunda duyarlı olmayan bazı kişi ve kurumların davet edilmesi de ayrı bir konudur. Meclis Araştırması Komisyonunun çoğulcu değil, çoğunlukçu bir anlayışla çalışmaları devam ettirmesi; yıllardır sürdürülen kadın hakları ve kadına yönelik şiddeti önleme konusundaki kazanımlardan geri adım atılacağı ve belli kesimleri memnun etmek için kanunlarda değişikliklere gidecek altyapıyı hazırlamaya çalıştığı ortadaydı. Ülkemizi ilgilendiren her konuda olduğu gibi bu konuda da tamamen siyasi mülahazalarla alınacak yanlış kararlara meşruiyet kazandırmak benim ve mensubu bulunduğum İYİ Partinin yapısında yoktur. Bu Komisyonun içinde yer almamın toplum ve özellikle kadın vicdanında yerinin olmadığını düşündüğümünden Meclis Araştırması Komisyonundan ayrıldım.

Hiçbir konuda samimi değilsiniz sayın iktidar milletvekilleri, bu raporda da ne kadar süslü cümleler etseniz de mesele uygulamaların olacağıdır. Ben, bugün, sadece bilgisayarla "toplumsal cinsiyet eşitliği" kavramını taradım, maalesef önerilerinizde bu kavrama rastlamadım.

Sayın milletvekilleri, Türkiye 20 Mart 2021 tarihinde İstanbul Sözleşmesi'nden çekildi; mart ayından itibaren şiddet ve cinayet oranlarının ve kadın haklarına yönelik ihmallerin artmasına neden oldu. İstanbul Sözleşmesi ve bu sözleşmenin maddelerine uygun, tüm siyasi partilerin onayıyla çıkan 6284 sayılı Kanun'un uygulamadaki aksaklıklarını ve eksikliklerini tartışmamız gerekirken Meclisin görüşü bile sorulmadan bazı marjinal grupların isteği yüzünden Cumhurbaşkanı tarafından İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı alındı. Bu durum, kadına karşı şiddet eğilimlerinin cüretini arttırdı.

İstanbul Sözleşmesi'nden ayrılmak, sahada boşluk oluşturup kadının devlet desteği ve korumasından mahrum kalmasına sebep oldu. Her gün bir iki kadın hunharca öldürülüyor. Katliamlardan bahsediyorum sayın milletvekilleri, fiziksel şiddet, cinsel, ekonomik ve psikolojik şiddet artık konuşmıyoruz bile. Türkiye'de 2021 yılında 280 kadın hunharca öldürüldü, 217 kadın ise şüpheli şekilde ölü bulundu. Şubat ayında 23 kadın cinayeti işlendi, 21 kadın şüpheli bir şekilde ölü bulundu. Türkiye, kadınların can güvenliğinin tehdit edildiği bir ülke hâline geldi; kadınların, erkek şiddetine karşı koruma talebi sayısı yüzde 150 arttı. Ayrıca, Türkiye, OECD ülkeleri arasında kadına karşı şiddetin en yaygın olduğu ülke konumuna geldi. 2021 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda, 150 ülke içinde Türkiye 133'üncü sırada yer aldı.

Samimi değilsiniz, samimi olsaydınız İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmezsiniz. Biz, İYİ Parti olarak, iktidar olduğumuzda İstanbul Sözleşmesi'ni yeniden imzalayacağız, kanunları şiddeti önleyecek şekilde uygulayacağız. Hedefimiz, hiçbir kadının şiddete uğramadığı, eğitim, çalışma ve özel yaşamında ayrımcılığa maruz kalmadığı, her kadının özgürce yaşadığı bir Türkiye.

İstanbul Sözleşmesi'nden neden çıkıldı biliyor musunuz sayın milletvekilleri? Bir kısım insan, kavramlara bilerek veya bilmeyerek veya amaçlı bir şekilde farklı anlamlar yükledi. Toplumsal cinsiyet eşitliği, bireylerin cinsiyetlerine bakılmaksızın hayatın tüm alanlarında eşit fırsat ve haklardan yararlanması ve eşit muamele görmesi, diledikleri tüm alanlarda kişisel bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi ve tercihler yapabilmesidir. Kadınlar ile erkekler, kız çocukları ile erkek çocukları arasında hak, sorumluluk ve kazanımlarda eşitlik anlamını taşımaktadır toplumsal cinsiyet eşitliği. Kavram olarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin, insan olmaktan kaynaklanan hak, sorumluluk ve fırsatların kadın veya erkek olarak dünyaya gelmekle ilişkilendirilmemesi gerekmektedir. Burada kastedilen eşitlik, kadınlar ile erkeklerin aynı olmaları anlamına gelmez. Yine, toplumsal cinsiyet eşitliğinin gerçekleştirilmesi de kadınlar ile erkeklerin aynı olmalarının sağlanması anlamına gelmez. Bu tanımın amacı, cinsiyetin biyolojik tanımının yahut "kadın" ve "erkek" terimlerinin yerine geçmek de değildir. Sözleşme, kadına karşı şiddetin toplumsal cinsiyete dayandığını ve kadınlar ile erkekler arasında tarihten gelen eşitsiz güç ilişkilerinin bir tezahürü olduğunu söylüyordu. "Toplumsal cinsiyet" kavramı, kadın ve erkeğe kültürlerin, toplumların yüklediği rol ve görevleri ifade etmek için kullanılır. Bir kere daha söylüyorum, sözleşmede "toplumsal cinsiyet" kavramı için -öyle söylenildiği gibi eş cinsellik ya da cinsiyetsizleştirme olmayıp- toplum tarafından kadın ve erkeğe yüklenen ve sosyal olarak kurgulanan roller, davranışlar ve eylemler tanımlı yapıyordur.

Evet, sözleşmenin amacı "aile yaşamını ve aile yapılarını bozmak" gibi ifade edildi; asla sözleşmede bu şekilde bir ifade de söz konusu değildir. Sözleşme, şiddet içeren bir ilişki içindeki herkese -yani şiddet mağduru kadın, erkek, çocuk, yaşlı, engelli gibi- emniyet, koruma ve destek sağlanmasını ve şiddet içermeyen bir yaşamı yeniden kurma imkânının sunulmasını amaçlamaktadır. Sözleşme, kadınlara veya erkeklere herhangi bir yaşam tarzını dayatmamaktadır, hiç kimseyi herhangi bir yaşam tarzını benimsemeye de zorlamamaktadır. Ailelerin karşı karşıya kaldığı asıl tehdit, şiddetin kendisidir. Mağdurları korumayı ve onları desteklemeyi amaçlayan tedbirler can güvenliğini koruma amaçlıdır. Bu şekilde ilkeler üzerinden bir tanım ve tarif yapan bir sözleşme aile yapısını nasıl bozar? Tam tersi, ailede kadının varlığını hissettiren ve kadını güçlü kılan bir pozisyon sağlar.

Şiddete yönelik ve diğer konularla ilgili politikalar geliştirirken sebebini tanımlamak gerekiyor. Kadına yönelik şiddet her şeyden önce bir insan hakları ihhalidir. Tabii ki, bir sözleşme kadına şiddeti önleyemez ama İstanbul Sözleşmesi önleyici politikalar için ülkelere, devletlere yol haritası çizmekteydi. Ama şiddetin önlenmesi için zihniyetin değişmesi gerekiyor sayın milletvekilleri; kanunlardaki eksikliklerin ve uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi için kararlılık gerekiyor, asla bu konuda taviz verilmemesi gerekiyor; demokrasi kültürünün gelişmesi ve güçlendirilmiş parlamenter sistemin hayat bulması gerekiyor.

Demokrasinin olmadığı yerde insan hakları da olmaz, kadın hakları da olmaz. Toplumun ve yaşamın her alanında, tüm karar alma mekanizmalarında kadın-erkek eşitliğini sağlamak ve korumak için öncelikli bir devlet politikası gerekiyor. Ekonomik koşulların ağırlaşması toplumun her kesimini mutlaka etkiliyor ama en çok etkilenen kesim kadınlar, yoksullaşan daha çok kadınlar; iş piyasasında ilk işten çıkarılacak, ilk gözden çıkarılacak olanlar kadınlar oluyor. Bu yüzden ekonomik kriz kadın istihdamını olumsuz etkiliyor; çalışmayan kadınlar aile geçiminde daha fazla sıkıntı çekiyor, kayıt dışı çalışanların çoğu kadın. Kadınlarımızı yoksullaştırdınız, kuru soğana, ekmeğe muhtaç ettiniz.

Sayın milletvekilleri, devletin görevi, kadın yoksulluğunu bitirecek ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayacak çalışmalar yürütmektir. Raporunuzu inceleyemedim; altıncı yargı paketinden bahsediyorsunuz ama başka söylemliler de gündemi meşgul

ediyor. Yoksulluk nafakasının evlilik süresiyle sınırlandırılması ya da orantılı bir süre belirlenmesi, bu süre sonunda nafaka alacaklısının gelirinin olmaması hâlinde devletin nafaka ödemeye devam etmesi yani devlet destekli bir nafaka sistemine geçileceği dile getiriliyor, duyuyoruz. Yargıtay başta olmak üzere mahkemeler bu söylentilerin etkisi altında kalmakta, yoksulluk nafakası istemleri şimdiden reddedilmektedir.

Yoksulluk nafakası alacaklısı, daha ağır kusurlu olmaması şartıyla kadın eş ya da erkek eş olabilir, cinsiyet belirtilmemiştir ancak ülkemiz koşullarında toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucu olarak genellikle kadınlar lehine bu nafakaya hükmedilmektedir. Türkiye’de kadınların erkekler karşısında hangi konumda yer aldığı, ayrımcılığa maruz bırakılıp bırakılmadığı, şiddet verileri, istihdam verileri, mal varlığı verileri detaylıca ortaya konulmadan tekil örnekler üzerinden yoksulluk nafakasıyla ilgili tartışmalar yürütülemez. Birçok dosyada, şiddet gören kadınların şiddetten bir an önce kurtulmak, can güvenliklerini sağlamak istedikleri için nafaka talep etmedikleri, nafaka taleplerini geri çektikleri de görülüyor.

Yoksulluk nafakasına yönelik müdahaleler “Evliken evinin kadını olsun, çalışmasın; boşanınca çalışıp ekmeğini kazansın, ona mı bakacağım?” zihniyetinin ürünüdür ve yalnızca bir başlangıç hamlesidir. Bu maddeyle ilgili değişiklikler yapıldıktan sonra kadınların diğer kazanılmış haklarına mı -yani edinilmiş mallara katılma rejimi, miras hakları gibi- geçeceksiniz? Ekonomik krizin bu denli tımandığı bu ortamda kadınların daha fazla yoksullaşmasına ve muhtaç hâle getirilmesine, boşanmalarının ise zorlaştırılarak aile içi şiddete boyun eğmelerine sebep olacak bir kanun değişikliğine karşı çıkacağız İYİ Parti olarak.

Yine, aile ara buluculuğundan söz edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Kadın-erkek eşitsizliğinin bu kadar büyük olduğu, kadınların eğitim ve istihdama katılım konusunda büyük engellerle karşılaştığı ülkemizde aile ara buluculuğu, baştan eşitsiz bir ilişki üzerinden başlayacaktır. Ara buluculuk sürecinde kadınların can güvenliği büyük bir risk altında olacaktır. Ayrıca, bu adım aile hukukunun özelleştirilmesi sonucunu doğuracak, çok hukukluluğun önünü açacak, hukuk devleti ve laiklik ilkesini de aşındıracaktır.

Sayın milletvekilleri, kadın eğitendir, büyütendir, üretendir. Dünyada her şey kadının eseridir. Kadın gözetendir, vakfedendir, öğretendir. Kadın yükselmezse alçalır vatan. Kadın var edendir, can verendir, sabredendir ve en çok ezilendir. Kadına şiddet asla kabul edilemez.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener Hanımefendi’nin de dediği gibi İYİ Parti iktidarında kadınların varlığına da kadınların başarılarına da bu ülke alışacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına ikinci söz Sayın Aylin Cesur’un.

Buyurun Sayın Cesur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu olan partilerin önergelerinin birleştirilerek kadına yönelik şiddetin sebeplerinin araştırılması için 9 Mart 2021’de kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu’nu görüşüyoruz.

Komisyonun kuruluşu ilginç bir hadiseyle kesişti; 20 Martta, Türkiye Büyük Millet Meclisi iradesinin yok sayılarak, bir gece yarısı kararnamesiyle İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme kararıdır bu kesişen. Bu, sadece demokratik hukuk devletine, güçler ayrılığına ve yasamanın yetkilerine uygun olmayan bir hamle değildi; kadınlarımızın verdikleri ve kadınlarımız için verilen mücadeleyle edinilmiş olan kazanımlarımızın da yok sayılması kararıydı. Senelerce kendisine destek vermiş ve yarın geleceğini eline alarak kendisini gönderecek milyonlarca kadını karşısına alacağı bir karardı bu iktidarın ve aslında Türk kadınının tarihi değiştirecek gücünü hafife almaktı.

Ne acayiptir ki bir yandan, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki iktidar kanadı, önceki yıllarda defalarca sunduğumuz ve reddettikleri kadına şiddetin araştırılması teklifini Meclis gündemine -birlikte- getirerek kabul etti; umutlandık biz de hep beraber, 2021’de 471’e çıkan kadın cinayetinden sonra nihayet iktidar çağrılarımıza kulak vermişti ve komisyon kuruluyordu. Tam on bir gün sonra, bir gece yarısı, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle tilki uykusundan uyandık. Meğer komisyon sadece bir tamponmuş; kanamayı geçici durdurmuş ama amaç, kökünden kaldırmak değilmiş. Aslında mevzu, yine sorunu çözmek değil; mevzu, algıyı yönetmekmiş; “mış” gibilikmiş yine Hükûmetin yaptığı.

Buna rağmen, komisyonda kaldık, görüşlerimizi bildirdik, sorularımızı sorduk ve bugün yüce Meclise sunulan bu raporun oluşumuna katkıda de bulunduk. Sayın Şenol Sunat, işlerken yaşadıklarını, hemen her komisyonda takınılan çoğulcu değil de çoğunlukçu tutumla temsil etmede yaşadıkları sıkıntıları ve asıl amacına meşruiyet kazandırmamak adına 23 Haziranda neden Komisyondan ayrıldık, bunu burada paylaştı; onlara girmeyeceğim.

Özetle, salt siyasi saiklerle hareket edeceğini baştan belli eden, kadına yönelik şiddeti önlemek bir yana, kazanımlardan geri adım atılacağını ve belli kesimleri memnun etmek için, kanunlarda değişiklik için zemin komisyonu imiş maalesef; böyle bir duruma düştük. Bunu Türk kadını bilmelidir, iktidarı bu konuda yüce Türk milletine şikâyet ediyorum huzurlarınızda. Kadınlarımız “İstanbul Sözleşmesi’ne gerek yok.” diyenleri, güvenlik ve adalet kurumlarından yardım istediklerinde nasıl geri çevildiklerini, sözleşmeden çıkılırken artan kadın cinayetlerini unutmayacaklar. “Şiddetin kadını da olur muymuş?” “Cinayetin kadını da olur muymuş?” diyenleri, “Kadına yönelik şiddet tolere edilebilir rakamlarda arttı.” diyenleri, cumhuriyetin kadınlarımıza kazandırdıklarını yok sayanları, “Türk kadını ne yaptı ki?” diyenleri unutmayacaktır.

Raporda 17 başlıkta 555 tane politika önerisi var. Bu şu demek: Hani senelerdir söylüyoruz ve reddediyorsunuz ya, “Biz harikayız, çok iyi bu işler.” filan diyorsunuz ya; kendi tespitlerinizle en az 555 tane farklı adım daha atılabilmiş ama atmamışsınız, bunlar kendi Komisyonunuzun tespitleri. Yani kadına karşı mücadelede eksiklikler o kadar büyümüş ki iktidar vekillerinden teşekkül kalmış bir Komisyonda dahi, yapılmamış ama yapılması gerekli 550 adet tespit bulunmuş.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2021 bütçe konuşmamda söylemiştim, asliye ve aile mahkemelerinde onaylanan kolluk kuvvetleri kararları 2013’ten 2018’e 5 kat artmış. 2008’den 2019’a kadar kadın cinayetleri 500 kat artmış. Sığınmaevleri yetersiz ve şiddet mağduru kadınlarımıza iş imkânı sağlamıyor demiştik. Biz şikâyetçiyiz; ölen, şiddet gören kadınlarımız adına şikâyetçiyiz; alınacak dersler var. 2016-2020 Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı’nız başarısız olmuştur; işte bu rapor da bunun kanıtıdır. 2021’de yine arttı ve 497 kadınımız daha öldürüldü. Biz 2018’den beri önerge veriyoruz; eğer o gün harekete geçilseydi, eğer ellerinizi reddetmek üzerine kaldırmaysaydınız bugün hayatta olacaklardı ve belki binlerce kadınımız şiddetten uzak bir şekilde yaşayacaktı.

Şimdi, burada, iktidarınıza bir sorumluluk düşüyor. Bizi karar süreçlerine dâhil etmediniz, birtakım çözümler geliştirdiniz; iktidarınızın son yılında bunları uygulayın. Dostane söylüyorum, kadına şiddeti “tolerable” bulan Aile Bakanınızla konuşun, tolere

etmesin artan rakamları.

Bugün Dünya Kadınlar Günü. Biz, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Büyük Atatürk'ün bize verdiği haklara sahip çıkacak Türk kadınları olarak cumhuriyetimize ve ilkelerine bağlıyız ve Atatürk'e şükran duyuyoruz. Cumhuriyetin kendisi kadın ve erkeği eşit yapmayı hedeflemiştir; kadın, cumhuriyetle yasal olarak ulusal devletin eşit vatandaşı ilan edilmiştir. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için sadece haklarda eşitlik sağlanması yeterli değildir. Kadın cinayetleri, kadın yoksulluğu, kadın okuryazarlığının düşük oluşu, kadınların yeteri kadar temsil edilememesi; haklarının kullanımında bugün ciddi sorunlarımız olduğunun kanıtıdır. İstanbul Sözleşmesi gibi bir yol haritamız olmasına rağmen Türkiye, yıllarca bu sözleşmenin ilkesinden sapmıştır ve son olarak da hukuka aykırı olarak çöpe atmıştır. Geriye gittik biz kadınlar olarak ve elbette ülke olarak, her yerde görüyoruz bunu ve Türkiye'de kadınların hak ettiği koşullara ve hayata erişmesi için artık yönetimin değişmesi şart olmuştur, sizden bir beklentimiz kalmamıştır. Kadınlarımızın sorunları, kadına değer veren ve çağdaş bir dünya görüşü olan bir yönetim anlayışıyla ancak çözülebilir. 2008'den 2021'e kadar 4.147 kadını cinayete kurban gitti; 2008'de 80 olan sayı, bugün yılda 500'lere vardı. İstatistiklere baktığımızda, kadınlarımız, çoğunlukla eşleri, sevgilileri, eski eşleri, birileri tarafından öldürülüyor; çalışmak istediği için, boşanmak istediği için, yeni bir hayat kurmak istediği için; daha basiti, fikrini söylediği için öldürülüyorlar. Bu nedenle, bu cinayetlerin adı "kadın cinayeti."

6284 sayılı Kanun kapsamında, kadına şiddet sayısı 2016'da 162 binken 2021'de 268 bine yükselmiş; beş yılda yüzde 65 artmış. "Artış tolere edilebilir." diyen Aile Bakanına soruyorum: 268 bin olayı tolere edebilir misiniz? Size soruyorum: 268 bin şiddet olayını tolere edebilir misiniz?

Koruyucu tedbir kararlı kadınlarımız 2016'da 60 binken 2020'de 121 bine çıkmış ve 2021'de İstanbul Sözleşmesi'nden çıkıldıktan sonraki etki çarpıcı; 121 binden 65 bine düşüyor, üstelik şiddet yüzde 65 artmasına rağmen -az önce verdiğim rakamlarla- yani sözleşmeden çıkınca kadınlarımız bir nevi yalnızlığa terk edilmiş ve şikâyetlerini söyleyince geri gönderilmişler. En az 1 kere şiddete uğrayan kadınlarımızın oranı yüzde 38, psikolojik şiddete uğrayan kadınlarımızın oranı yüzde 45, ekonomik şiddete uğrayan kadınlarımızın oranı yüzde 30 ve bu yüzde 30'un yüzde 11'i ailesi izin vermediği için çalışamayan kadınlarımız. Bir şekilde ısrarlı takipteki kadınlarımızın oranı yüzde 27. En çok, erken evliliklerde ve çalışmayan, eğitimsiz kadınlarda görülüyor şiddet; demek ki çözüm sadece şiddeti bitirmekten değil, kadını güçlendirmekten geçiyor.

Durum ne peki? 2018 Nüfus ve Sağlık Araştırması'na göre 21-25 yaş arası genç kadınlarımızın yüzde 14,8'i 18 yaşından önce ve yüzde 2'si 15 yaşından önce evlendirildi. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğüne göre aile mahkemesi hâkimleri 2019'da, 16 yaşındaki 11.446 çocuğun evlenmesine; 2020'de, 16-17 yaş arası 13.014 kız çocuğunun evlenmesine izin verdi ve 2019'da 15-17 yaş arası doğum yapan çocukların sayısı 9.714. İşin temelinde kadının ekonomik özgürlüğü var, kadın ekonomik özgürlüğünü kazanabilirse şiddetten ancak kaçabiliyor. Kadınlarımızın okumasında, istihdamında karar alıcılar arasında kadının olması çok önemli. Ülkemizde okuma yazma bilmeyenlerin yüzde 85'i hâlâ kadın yani okuma yazma bilmeyen 1 milyon 872 bin kadın var ve eğitim çağında ama okula gitmemiş, yarıda bırakmış hâlâ 516 bin kız çocuğumuz var. Yükseköğretimde, lisede çocuklarımız erkeklere göre gerideler okumakta ve kadınlarımızın eğitimde geçirdiği zaman erkeklere göre iki yıl geride. Dolayısıyla iş bulmada, iş imkânı yaratmada da o kadar gerideler.

Şu bizi kışkırtan Batı sorunları çözdüğü için yüzümüzü oraya dönelim diyoruz işte. Türkiye'de kadının ekonomiyeye katılımı fırsat eşitliğinde 153 ülke arasında Katar ve Bahreyn'den sonra 136'ncılığa gerilemişiz, 2006'da 106'ncıydık. Nedir on dört senelik yaptıklarınızla Türkiye'yi 30 sıra daha geri gönderen? Bir düşünme zamanı, şapka'yı çıkarıp bir düşünme zamanı. Kadın istihdamında AB ortalamasını yakalamak için 10 milyon kadına daha iş vermemiz gerekiyor. Kadın işsizliğinde Avrupa'nın 2, OECD ülkelerinin 3 katındayız ve yönetici kadınlarımız yüzde 14,8; Avrupa'da yüzde 25 ve 40'larda. Türkiye'de 1.389 belediye başkanından sadece 41'i kadın ve 50.278 muhtardan 1.071'i kadın. Bürokraside üst düzey yöneticilerin yüzde 11,38'i; İçişlerinde 1.672 mülki idare amirinin 63'ü, 6.561 savcıdan 946'sı, Anayasa Mahkemesinde 12 üyeden 3'ü, HSK'de 211 hâkim ve savcıdan 14'ü, 81 validen 2'si, 143 genel müdürden 14'ü, 830 kaymakamdan 23'ü, 30.832 okul müdürünün ancak 2.900'ü kadın. Yani ne kadar gerideyiz görüyorsunuz değil mi? Gelir adaletsizliğinde erkeklerin kazandığı her 100 liraya karşı kadınlarımız sadece 43 lira kazanıyorlar, birikim ve mülklerin çoğunluğu da maalesef erkeklerde. Kadın hamile kalır diye, çocuğu var diye işe alınmıyor, alınırsa tacize veya mobbinge uğruyor ve bakımevleri, kreşler, bakım hizmetleri yetersiz olunca bu da kadınların üzerinde.

Sonuç: Hâl böyleyken en çok yoksullaşan, işini kaybeden kadınlar; Türkiye geriye giderken en hızlı geriye gidenler yine kadınlar. Devlet yönetiminde, kurumlarda, yerel yönetimlerde, yasama süreçlerinde kadının önde olması gerekiyor, başka türlü soruna çözüm çıkmıyor işte. Şiddet odaklı değil, yapısal yani mesele, yapısal problemleri çözmeniz gerekiyor, tümünden bir zihniyet dönüşümüne ihtiyaç var ve bu zihniyetle, sizdeki zihniyetle buna çözüm olmadığı da net olarak ortada.

"Ah! Vah!" diyerek, "Kadınlarımız öldü, biz de çok üzülmüyoruz." diyerek bu işin içinden çıkılamayacağı da ortada. Şiddete sonuna kadar hepiniz karşısınız, biz de karşıyız ama çözüm sizde değil, çözüm demokraside. Bu nedenle, ben konuşmamın sonunda kadınlarımıza sesleneceğim ve konuşmamı kadınlarımıza seslenerek, Türk kadınına seslenerek tamamlayacağım.

Değerli kadınlarımız, sevgili kızlarımız, kardeşlerimiz; bugün ne yapıyorsak ve neye sahipsek biz Türk kadınları bunu Atatürk'e borçluyuz ve yarın bize reva görülen bu çaresizlikten çıkmak da biz kadınların el ele vermesiyle mümkün. Bunu sağlamak, bunu bize sağlayan atalarımıza borcumuz ve gelecek nesillere karşı sorumluluğumuz. Nasıl başaracağız? Ülkemizi içine girdiği bu kaygılı, huzursuz; yokluklarla sınırdığımız; kızlarımızı, evlatlarımızı koruyamadığımız; onlara yarınları umutla bakacakları bir ülke, bir memleket hayali kurduramadığımız; komşumuzun aç uyuduğu; kadınlarımızın, doktorlarımızın, hatta sokaktaki hayvanlarımızın dahi şiddete uğradığı; yarınları umudu kalmayan gençlerin ülkeyi terk etmek istediği; uluslararası camiada saygınlığımızın kalmadığı; her gün şehit cenazelerinin kalktığı ve yüreklerimizin yandığı; borcun yiğidin kamçısı olmaktan artık çok uzak olduğu ve borcun bataak olduğu; her gün gelen zamlarla kazancımızın mum gibi eridiği; takatimizin tükendiği; konuşmanın yasaklandığı, ses çıkarıp hakkını arayan öğrencilerin terörist ilan edildiği; gelirin, adaletini bırak, kendisinin bile artık mucize sayıldığı; hak ve hukukun Kafdağı'na; eşitliğin masallara; insanca yaşamların ise sadece dizi senaryolarına saklandığı bir ülke olmaktan biz sizinle çıkacağız; Yüce Allah'a ve size güveniyoruz.

Genel Başkanı kadın olan bir partinin bir kadın milletvekili olarak tüm emekçi, üretici, esnaf, işçi kardeşlerimin, öğretmenlerimizin, doktorlarımızın, hukukçularımızın, mühendis ve teknisyenlerimizin, kamu personeli ve atama bekleyen kadınlarımızın, kızlarımızın Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum. Bugünler geçecek, size söz veriyorum. Yeter ki kendinize inanınız, yeter ki önünüze "kader" diye konan ve sadakalar ile vaatlerle sizi insanca yaşama hakkından mahrum bırakan bu yönetimden artık elinizi çekiniz. Başaracağız. Nereden mi biliyorum? Daha evvel yaptık çünkü biz kadınlarımızla. Nezahat Onbaşı'yla başardık, Halide Edip'le, Şerife Bacı'yla, Nene Hatun'la, Tomris Hatun'la başardık biz daha önce; Kara Fatma'yla, Gördesli Makbule'yle, Sabiha Gökçen'le, Süreyya Ağaoğlu'yla, Türkan Saylan'la, Safiye Ali'yle, Nurcan Taylan'la, Filiz Dinçmen'le yaptık; Özlem Türeci'yle, Canan Dağdeviren'le yapıyoruz.

Gelin, karanlıklar ülkesi olmaktan çıkaralım güzel memleketimizi. Gelin, aydınlatalım beraber karanlıkları. Karanlık, karanlığı kovamaz değerli kadınlarımız; bunu sadece ışık yapabilir. Nefret, nefreti uzaklaştıramaz değerli kadınlarımız; bunu sadece sevgi, inanç ve kendine güven yapabilir. Bugün önümüze konan bu kaderden ve yoksulluktan birlikte çıkabiliriz. Tek

başına biz bir zeytin dalıyız, birlikte koca bir zeytin ağacıyız; birbirimize güvenelim, zeytinimize sahip çıkalım, Atatürk'e ve kurduğu cumhuriyete sadakatle bağlı kalalım ve başaracağımıza inanalım. Gelecek, bugün ne yaptığımıza bağlı. Sabahı olmayan gece yok, iyileşeceğiz; biraz daha sabırla, başaracağımıza inançla ve damarlarımızda akan o asil kan durmadıkça vatanımız için ve yüce milletimiz için inançla bu memleketi, memleketimize, topraklarına, ağacına, insanına, hayvanına sahip çıkmakla mümkün. İyileşeceğiz, sizinle iyileşeceğiz; umudunuzu karartmayınız ve iyi günler yakın diyorum.

Hepinizin Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum ve saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Esin Kara.

Buyurun Sayın Kara. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ESİN KARA (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Tarihinde kadına diğer milletlere nazaran en büyük değeri veren, töresinde kadınla sosyal, kültürel, ekonomik hayatta ayrımcılık olmadan omuz omuza yürüyen milletimin, ordularının başında cenk meydanlarında Tomris Hatun'un, devleti yöneten Raziye Sultan'ın; Türk'ün töresini kadınların omzunda yükselten İlbilge Hatun'dan Hayme Ana'ya, dünyaya vatan savunmasının nasıl yapıldığının dersini veren Nene Hatun'dan Çete Ayşe'ye, Tayyar Rahmiye'ye ve adını saymaya vaktimin yetmeyeceği asil ve cesur nice Türk kadınlarının torunu bir Türk kadını olarak Meclis kürsüsünde "kadın" ve "şiddet" kelimelerini yan yana konuşuyor olmanın beni derinden yaraladığını ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyonumuzun yapmış olduğu toplantılarda Adalet, İçişleri, Millî Eğitim, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlarımız olmak üzere, çok sayıda bürokrat, hâkim, savcı, akademisyen, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu, meslek birliklerindeki avukat, yapımcı, senarist, gazeteci; sivil toplum kuruluşlarından, sendikalardan temsilciler; uluslararası örgütlerin Türkiye temsilcileri; psikiyatrist, psikolog; şiddet mağduru kadınlar olmak üzere görüşüne ihtiyaç duyabileceğim tüm kurum ve kişilerle görüşmeler gerçekleştirdik.

Ayrıca, İstanbul, Ankara, Gaziantep ve Diyarbakır olmak üzere 4 şehirde saha çalışmaları yaparak sivil toplum kuruluşları, ŞÖNİM, kadın konukevleri, ceza infaz kurumları, eğitim merkezleri, aile destek merkezlerine ziyaretlerde bulunarak medya temsilcileri, şiddet mağduru kadınlar, sığınmacı kadınlar, şiddet uygulayan failerle de görüşme fırsatı bulduk. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde başarılı çalışmaları bulunan İspanya'ya ziyarette bulunduk. Bu noktada şunu da ifade etmek isterim ki: Komisyonumuzun ziyareti sırasında tüyler ürperten bir kadın cinayeti haberi de İspanya basınına düşmüştü, ne kadar başarılı olursa da kadın cinayetleri tüm dünyada devam etmekteydi.

Dünya Sağlık Örgütü Kuruluş Sözleşmesi'nde "Erişilebilir en yüksek sağlık standartlarına ulaşmak herhangi bir ırk, din, siyasi görüş, ekonomik ya da toplumsal koşul ayrımı yapılmaksızın her insanın temel haklarından biridir." ifadesi yer almaktadır. Sağlığın korunması yönünde uygulanması gereken bu temel hak konusunda en çok zarar gören ve ihlal edilen, kadına yönelik uygulanan şiddet nedeniyle kadın haklarıdır. Kadına yönelik şiddet özel bir sorun değildir, tüm dünyada kadına yönelik şiddet toplumsal bir sorun olarak kabul edilmekte ve her geçen gün önlenmesi amacıyla daha ciddi adımlar atılmaktadır. Kadına yönelik şiddet, cinsiyete dayanan, kadını inciten, ona zarar veren; fiziksel, cinsel, ruhsal hasarlarla sonuçlanma olasılığı bulunan, toplum içerisinde ya da özel yaşamda ona baskı uygulanmasına ve özgürlüklerinin keyfi olarak kısıtlanmasına neden olan her türlü davranıştır. Özellikle, erkeğin kadından üstün görüldüğü, kadın ve erkek rollerinin katı çizgilerle birbirinden ayrıldığı toplumlarda kadınların daha çok şiddete maruz kaldığı görülmektedir. Şiddet değişik biçimlerde sınıflandırılmaktadır; genellikle fiziksel, cinsel, sözel, ekonomik ve psikolojik şiddet olarak tanımlanırken mobbing, zorla evlilik, ısrarlı takip olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Kadına yönelik şiddetin en kötü sonucu kadın cinayetleridir. Ülkemizde yaşanan kadın cinayetlerine yönelik çözüm önerileri Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi tarafından 22 Şubat 2022 tarihinde yapmış oldukları grup toplantımızda şöyle ifade edilmiştir: "Kadınlarımıza, kızlarımıza, çocuklarımıza kasteden, yumruk atan, kurşun sıkan, bıçak sallayan alçakları en ağır şekilde cezalandırmak adalet ve hukukun temel görevi, hepimizin takibini yapması gereken başlıca konulardır. Şiddete tolerans gösterilemez, iyi niyet hâli uygulanamaz, pişmanlık hükümleri tatbik edilemez; aksi olursa, şiddet, teşvik edilmekle kalmayacak, bir bakıma ödüllendirilmiş olacaktır. Kadına yönelik saldırılar 'maneviyat' ve 'medeniyet' ilkelerimizin çiğnenmesi, haklı yere övündüğümüz değerlerin gölgelenmesi demektir. Hatırlarsanız, 16 Kasım 2021 tarihinde yapmış olduğumuz Meclis grup toplantımızda kadına yönelik şiddete karşı görüşlerimizi paylaşmıştım; parti olarak, kadına şiddetin engellenmesi, mütemadiyen yaşanan cinayetlere bir son verilmesi hususunda 6 maddeden teşekkül eden tekliflerimizi kamuoyunun dikkatine sunmuştum. Bu tekliflerimizi özet hâlinde tekrar ifade edecek olursam şunları söylemek mümkündür: 26'ncı Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuş olduğumuz ve uzun bir hazırlığın mahsulü olan ruh sağlığı yasası teklifinin bir an önce görüşülüp yasalaşmasını; çocuk istismarı, kadın cinayeti, tecavüz suçlarında caydırıcı, kalıcı ve kapsayıcı sonuçlar alabilmek için gerekirse idam cezasının bile tartışmaya açılmasını; medyada kadınlara yönelik cinayetlerin tekrar tekrar gösterim ve ifşasına kesinlikle son verilmesini, şiddeti özendirip teşvik edecek her türlü yayın ve haberdan kaçınılmasını; bizi bize anlatan, değerlerimizle beslenen, aldatmanın, cinayetin, şiddet dilinin gösterilmediği dizi filmlerin hazırlanmasını; üniversitelerin sosyoloji, psikoloji, psikiyatri, felsefe, ilahiyat gibi bölümlerinde görev alan değerli akademisyenlerin öncülüğünde ülkemizin şiddet haritasının çıkarılmasını, şiddetle mücadelede ufuk ve yol açıcı çalışmaların yapılmasını; son olarak da insanlığa ve istikbale bakış vizyonumuzu belgelendiren İnsanlığın Huzuru Projesinin her yönüyle tanıtılmasını, tartışılmasını ve toplumun her kesimine ulaştırılmasını önermiş, bu düşüncelerimi sorumluluk bilinciyle gündeme getirmiştım. Bugün de aynı çizgideyiz, aynı görüşteyiz, somut önerilerimize kulak verilmesini temenni ediyoruz."

Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede kuvvetli yasal düzenlemeler olmasına karşın hukuk kurallarının uygulamaya geçirilmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Bu durum kadına yönelik şiddetle mücadeleyi olumsuz etkilemekte, yasal düzenlemelerden beklenen amacın gerçekleşmesine engel olmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak beklentimiz, öncelikle akademisyenler tarafından ülkemizin şiddet haritasının çıkarılması, kadına ve çocuklara yönelik gösterilen şiddet olaylarında ceza indirimi uygulanmaması, cezai işlemlerde erteleme yapılmaması, kadına şiddet suçlarında hafifletici sebep ve mazeret imkânı tanınmaması, ısrarlı takibin suç kapsamına alınması, kadın cinayetleri ve cinsel istismar suçlarında gerekirse kamu vicdanının huzur bulması için idam cezasının gündeme alınmasıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak yüce Meclisimize sunmuş olduğumuz ruh sağlığı yasası teklifinin içerisinde, kadına yönelik şiddet faillerinin stres yönetimi, öfke kontrolüyle ilgili olarak isteği olmasa bile tedavi altına alınması gerekliliği belirtilmektedir. Toplumumuzda birçok ruhsal sorun çözümsüz kalmaktadır. Cezaların yalnızca fiilî olarak çekilmesi kişilerin ceza sonrası aynı davranışlarına devam etmelerine neden olmaktadır, hatta bu davranış biçimi öfke nedeniyle katlanarak artmaktadır. Ruh sağlığı yasa teklifimizin bir an evvel Meclis gündemine alınarak kabul edilmesi temennimizdir.

İspanya ziyaretimizde kadına yönelik şiddet suçundan dolayı ceza alan erkeklere ruhsal tedavi almayı kabul etmeleri karşılığında ceza indirimi uygulandığı, bu tedavi sürecine katılanların yaklaşık yüzde 70'inin aynı nitelikteki suçları tekrarlamadıklarının görüldüğü ruh sağlığı yasası teklifimizin ne kadar yerinde olduğunu göstermektedir.

Komisyonumuzun çalışmaları neticesinde toplumsal farkındalık oluşturulması, kurumların güçlendirilmesi, mevzuat değişikliğinin yapılması, medya dilinin iyileştirilmesi, kadının ekonomik hayatta güçlendirilmesi, mağdurların her bakımdan desteklenmesi, failerin rehabilite edilmesi, yerel yönetimlerin etkin katılımının sağlanması, ŞÖNİM'lerin iyileştirilmesi, bütçenin kadın ve erkek eşitliğine uygun yapılması, ailenin ve toplumun eğitilmesi gibi birçok alanda yapmış olduğumuz önerilerin hayata geçirilmesi temennimizdir. Önümüzdeki günlerde görüşülecek olan yargı paketinde kadına yönelik şiddet cezalarının artırılması, ısrarlı takibin suç sayılması, kamuoyunda "kravat indirimi" olarak bilinen indirimin kesin olarak sınırlarının çizilmesi hakkındaki yasa taslağı çalışmaları Komisyonumuzun başarısının göstergesidir. Burada önerilerimizin birkaç tanesine ancak değinebileceğim.

6284 sayılı Yasa gereğince nüfusu 100 binin üzerinde olan birçok belediyenin kadın konukevi açma yükümlülüklerini yerine getirmediklerini görmekteyiz. Bu noktada, bu hükümlere uymayan bu belediyelere caydırıcı yaptırımlar uygulanmasına yönelik önlemlerin acilen alınması gerekmektedir.

Yine, boşanma sürecinin ülkemizde oldukça uzun sürmesi ve bu süre içerisinde eşlerin birbirlerine duydukları öfke ve kızgınlığın artması, kadın cinayetlerinin ve kadına uygulanan şiddetin sebepleri arasında yer almaktadır. Boşanma sürecinin de hızlı sonuç vermesi için uzmanlık mahkemelerinin kurulması gerekmektedir. Boşanma oranlarındaki artış dikkate alınacak olursa evlilik öncesi çiftlerin birbirlerini tanıyabilmesi için birbirleri hakkında adli bilgi alabilmesinin önünün de açılması gerekmektedir.

Medyada yer alan toplum ahlakına aykırı yapımlar ve kadına şiddeti meşru gösteren dizi ve filmlerin yer alması cezai yaptırıma tabi tutulmalı, toplumsal hoşgörü ve aile yapısını destekleyen yayınlara daha çok destek verilmelidir. Komisyonumuz çalışmalarında yapımcılara kadının cinsel obje olarak kullanılmamasına, şiddet içerikli sahnelerden uzak durulmasına, aile yapısını destekleyen dizilerin yapılmasına ihtiyacımız olduğunu belirttik. Ancak bu noktada sektörün rating ve dış pazarların taleplerini karşılayabilme hırsı, RTÜK tarafından verilen cezaların sektörün kazancına göre çok düşük kalması yapımcıların şiddet içeren yapımlardan uzak durmamasına neden olmaktadır. Yeryüzünde iyi ile kötünün mücadelesi -ilk cinayet- Habil ve Kabil'den beri süregelenmektedir. Yüzde 100 engellenmesi imkânsız önlemlerle ancak azaltılması gerekebilmektedir. Bu noktada, şiddetin engellenmesine yönelik bilinç ana kucagında başlamalıdır. Çocuklar ilk olarak ailelerini rol model almakta, ailede gösterilen şiddeti davranışa dönüştürmektedir. Bu sebeple eğitim hem ailede hem okullarda verilmelidir. Şiddet eğilimi olan bireyler, gerek okullardaki rehberlik gerekse aile hekimliği gibi aile psikiyatrları sayesinde erken süreçte teşhis ve tedavi edilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öldürülen her kadının haberini izlerken yüreğinde merhamet taşıyan, Allah inancı olan her insan azap çekmektedir. Daha hayatının baharında iken bindiği minibusün şoförü tarafından katledilen Özgecan Aslan'ın; lise öğrencisi Münevver Karabulut'un; evladının "Anne ne olur ölme." feryatları arasında boğazı kesilerek can veren Emine Bulut'un; samuray kılıcı ile ruh sağlığı yerinde olmayan canı tarafından doğranan Başak Cengiz'in; cesedi yakılan Pınar Gültekin'in; tecavüze uğrayıp bir plazanın 20'nci katından atılan Şule Çet'in; daha adını saymadığım eşi, sevgilisi, aile bireyleri ya da hiç tanımadığı kişiler tarafından öldürülen nice kadının acısı hâlâ yüreklerimizi sızlatmaktadır. Ne ailelerinin ne de kamunun vicdanı rahat değildir. Cinsel istismara uğrayan ya da öldürülen bir evladın acısı, bir ana mezara gidene kadar sürecektir. Evladına bu vahşeti yaşatanların nefes almadığını veya devletin onun nefes almasına izin vermeyeceğini bilmesi, acısını dindirmese de en azından bir nebze olsun rahatlatacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir milletin kadına verdiği değer onun gelişmişlik seviyesinin göstergesidir. Sözlerimi, Türk töresinin kadına verdiği değerın vücut bulduğu 3 liderin sözleriyle tamamlamak istiyorum:

"Daha emin ve daha doğru olarak yürüyeceğimiz bir yol vardır: Büyük Türk kadınına çalışmamıza ortak kılmaktır." Gazi Mustafa Kemal Atatürk.

"Unutmayınız ki bir memleketin refahı ve saadeti, ne gelirinin çokluğuna ne de silahlı kuvvetlerinin kuvvetine bağlıdır. Bu, kültürlü okumuş, aydın, kendisini yetiştirmiş ve karakter sahibi kadınların adedine bağlıdır. Hakiki fayda, başlıca kuvvet ve gerçek olan sağlamlık buradadır." Başbuğ Alparslan Türkeş.

"Kahraman ve fedakâr Türk kadınının hak ettiği yerlerde olması, layık olduğu sosyal, siyasal ve ekonomik sıçramalar yaşaması bizim tehir edemeyeceğimiz bir gayedir. Bilinmelidir ki Türk kadını millî şerefimizin abidesidir." Bilge lider Devlet Bahçeli.

Konuşmama son verirken kadına, çocuğa, hayvana, kısacası her canlıya yönelik şiddetin son bulmasını temenni ediyor, vatani uğruna aslanlar doğuran şehit ve gazi analarımız başta olmak üzere, asil Türk kadınının Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyor, büyük Türk milletini ve onun Büyük Meclisini saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci söz talebi Sayın Hayati Arkaz'ın.

Sayın Arkaz, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü sebebiyle söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. Bu vesileyle, sözlerime başlamadan önce, tüm kadınların Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk diyor ki: "Şuna inanmak gerekir ki dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadının eseridir." Kadınların yükseldiği bir dünyada medeniyet ve insanlık da yücelir. Değerli milletvekilleri, kadın, ailedir; kadın, annedir; kadın, vatandır; kadın, ülkedir; kadın, toplumun aynasıdır ve kadın, gelecek nesillerin teminatıdır. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, ülkemizde ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başlandı. Dünya genelinde kutlanması ise 1977 yılında gerçekleşmiştir. Artık, 8 Mart, kadın hakları açısından bu günlere nasıl gelindiğinin hatırlanmasını sağlayan özel ve kutlu bir gündür.

Değerli milletvekilleri, Türk kadınları hükümdarın yanında hatun olarak devlet işlerinde söz sahibiydi. Orhun Kitabeleri'nde bazı emirler hakan ve hatunun buyruğu olarak yazılmıştı. Türk kadını, Orta Asya bozkırlarında Tomris Hatun, işgale karşı Kara Fatma, Erzurum'da Nene Hatun, hasta başında Doktor Safiye Ali, gönüllerde Zübeyde Hanım, Anadolu'nun her yanında gözü yaşlı şehit anasıdır. "Dünyada hiçbir milletin kadını 'Ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar hizmet gösterdim.' diyemez." Lider Devlet Bahçeli Bey'in dediği gibi "Kadın, aile ve toplumsal ilişkilerin direğidir. Kahraman ve fedakâr Türk kadını hak ettiği yerde olmalıdır."

Değerli milletvekilleri, bir ülkenin kalkınması ve o ülkede demokrasinin sağlanması için kadının özgür olması gerekiyor. Bizler insan, toplum ve devlet olarak kadınların hakkını, hukukunu ve can güvenliğini korumalıyız; bu, kadınlarımıza şeref ve namus borcumuzdur çünkü kadın, toplumun şerefidir, namusudur. Koruyamıyorsak orada bir sorun var demektir, bu sorunu hep birlikte ortadan kaldırmalıyız.

Bilindiği üzere, geçtiğimiz yıl 9 Mart tarihinde Gazi Meclisimizin Genel Kurulunda tüm partilerin ortak kararıyla kadına yönelik şiddetin araştırılması amacıyla bir Komisyon kuruldu. Bu Araştırma Komisyonunun bir üyesi olarak Kadınlar Günü vesilesiyle, kadına yönelik şiddetten bahsetmek istiyorum. Dünya Sağlık Örgütünün 2015 verilerine göre Türkiye'de 1 milyon nüfus başına 5 kadın cinayeti düşüyor. İçişleri Bakanlığımızın açıkladığı son verilere göre ise 2021 yılında bu rakam milyonda 3,5'a düşmüştür. Ülkemiz özelinde incelediğimizde İstanbul, Ankara ve İzmir'in en çok kadın cinayeti işlenen şehirlerimizden olduğunu görüyoruz. Bu cinayetlerin yüzde 70'inden fazlası kadınların yuva olarak bildiği kendi evlerinde işleniyor. En çok kurban

verdiğimiz kadınlar 26-35 yaş aralığında bulunmaktadır. Sadece cinayetler değil, kadınlar her türlü olayda en çok şiddeti tanıdığı insanlardan görüyor. Kadına yönelik şiddetin büyük çoğunluğunu hakaret, kasten yaralama, kötü muamele, tehdit ve darp oluşturuyor.

Değerli milletvekilleri, Komisyonumuz, gerçekleştirdiği 24 toplantıda toplam yüz elli saatten fazla çalışmış, konuyla ilgili bakanlar, bürokratlar, hâkimler, savcılar, akademisyenler, meslek kuruluşları temsilcileri, avukatlar, yapımcılar, senaristler, gazeteciler, sivil toplum kuruluşları, psikiyatrist, psikolog ve şiddet mağduru kadınlar olmak üzere toplam 71 kurum ve kuruluştan 93 kişi dinlemiştir. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından kadınların kişisel gelişimini güçlendirmek amacıyla yurdun birçok yerinde kurslar düzenlenmiştir. Yine, İŞKUR Genel Müdürlüğü tarafından kadınların ticari ve girişimci ruhunu destekleyici seminerler yapılmıştır. Ankara, İstanbul, Gaziantep ve Diyarbakır'da 7 saha çalışması yapılmış, kadın konukları ve aile destek merkezleri ziyaret edilmiş, ayrıca 27-31 Ekim 2021 tarihinde İspanya'ya resmî bir gezi düzenlenmiştir.

Son duruma baktığımızda, kadınlarımız yirmi dört saat çalışan KADES uygulamasını telefonlarına yüklüyorlar, şiddete uğramaları hâlinde tek tuşla, beş dakika içinde güvenlik güçleri olaya müdahale edebiliyor. Bugüne kadar KADES uygulamasını yaklaşık 2,5 milyon kadınıımız indirdi. Emniyet güçlerimiz tarafından 1.100 aile içi şiddet ve kadına şiddetle mücadele bürosu kuruldu, yüz binlerce jandarmamıza ve polisimize bu konuda eğitim verildi. Şiddet mağduru kadınlarımız için devlet koruması altında ŞÖNİM'lerde güvenli bir ortam sağlanabiliyor. Kadın cinayetleri oranında yüzde 28 azalma var.

Kadınlarımızın, kızlarımızın, çocuklarımızın şiddete, tacize ve tecavüze maruz kalması ayıp ve utanç kaynağıdır. Kadına yönelik şiddet bizim toplumumuzun bir parçası olamaz. Bizler kadınları baş üstünde tutan bir milletin, bir ecdadın evlatlarıyız. Dünyanın birçok ülkesinden önce, 1934'te kadınlara seçme ve seçilme hakkı veren bir ülkenin vatandaşlarıyız. Büyük Atatürk diyor ki: "Ey kahraman Türk kadını, sen yerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde göklere yükselmeye layıksın."

Değerli milletvekilleri, ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadele amacıyla hukuki ve idari yönden birçok olumlu adım atılmıştır. Bununla birlikte, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadına yönelik şiddetin varlığını sürdürüyor olması daha ayrıntılı çalışmaların yapılmasını gerektirmektedir. Dün akşam Adalet Bakanımız Sayın Bekir Bozdağ, Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca ve bakanlıkların bürokratlarıyla "kadına yönelik şiddet" ve "sağlıkta şiddet" konuları üzerinde Adalet Komisyonu üyeleriyle bir toplantı gerçekleştirdik. Yapılacak yeni çalışmalarla kamuoyunda "iyi hâl indirimi" olarak bilinen hâkim takdir indirimi ortadan kaldırılacak, iyi hâl indirimi uygulayacak hâkimler somut delillerle karar vermek zorunda kalacaklar. Takım elbise giymek, kravat takmak, önünü ilikleme ve boyun bükme iyi hâl olmaktan çıkıyor.

Kadına yönelik şiddet faillerinin tutuksuz yargılanmasına izin verilmemelidir; hapis hapis, idam idam, gereken ne varsa o yapılmalıdır. Özellikle kadın ve çocuk cinayetleri ile çocuk istismarlarında mutlak ama mutlak idam cezası getirilmelidir, kadına kalkan eller de kırılmalıdır.

Kadına yönelik şiddetin sebepleri başında eğitimsizlik, toplumsal baskı, sosyal medya, bazı TV dizileri, ne yazık ki televizyonlarda yayınlanan kadın programları gelmektedir. Ülkemizde istihdam edilen kadın sayısı yüzde 34 oranındadır, yükseköğrenim mezunu kadınlarımızın iş gücüne katılım oranı ise yüzde 66'dır. Kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe iş gücüne daha fazla katıldıklarını görmekteyiz. Kız çocuklarının okutulması ve kadının güçlenmesine destek veren kampanyalar çoğaltılmalı, kadınların iş hayatında konumları iyileştirilmeli, istihdamda kadınların sadece oranı değil etkinliği de artırılmalıdır. Geleceğimiz için kadına yönelik şiddeti tamamen ortadan kaldırmak istiyorsak eğitimden başka çaremiz yoktur çünkü çocuklarımızın ve gençlerimizin bugün okullarda alacakları eğitim, yarın toplumumuzu şekillendirmek için temel olacaktır. Gerekli eğitimin ailede başlayarak okullarda ders olarak verilmesi, cezaların düzeltilmesi, TV dizilerinin, programların ve medyanın kontrol altına alınması gerekmektedir ve şarttır. Ayrıca -burası çok önemli- evlenmeye aday olan çiftlerin psikolojik rapor ve sabıka kayıtlarıyla birlikte mutlaka ön eğitimden geçmeleri ve bu eğitim sonrası aldıkları ehliyetle evliliğe adım atmaları sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, kadına yönelik şiddet söz konusu olduğunda bahsetmeden geçemeyeceğim bir konu var: Bazı sivil toplum kuruluşları, demokrasi ve barış havarileri, sözde insan hakları savunucuları, iradesini Pensilvanya'ya ve Kandil'e ipotek verenler, devlet ve millet düşmanları kadın haklarının arkasına saklanarak propaganda yapıyorlar. Kadına yönelik şiddetin böylece istismar edildiğini görüyoruz. Oysaki, neredeyse kırk yıldır bildiğimiz en büyük kadın katili ve çocuk tecavüzçüsü, bölücü ve hain terör örgütü PKK'dır. Terör örgütü, kadınlarımızı mahrumiyete, ayrımcılığa, şiddete, taciz ve tecavüze maruz bırakıyor; kadınlarımızı köleleştiriyor; canlı bomba olarak kullanıyor; ailesinden uzaklaştırıp hem ailenin canını yakıyor hem de çocuk yaşta kızların istikbalini söndürüyor. PKK, 1984'ten bu yana 300'den fazla öğretmenimizi şehit etti, aralarında Aybuke Yalçın, Neşe Alten ve Ayşe Konakçı'nın da olduğu şehit öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu kadındı; ruhları şad olsun.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve büyük Türk milletinin, kadın hakları konusunda dışarıdan gelecek hiçbir dayatmaya ve zorlamaya ihtiyacı yoktur. Bilimden sanata, spordan edebiyata, siyasetten ekonomiye kadar, hayatın her alanında kadınlar hak ettikleri ve layık oldukları toplumsal yeri almalıdırlar. Kadınlar yalnızca şiddet konuşulurken aklımıza gelmemelidir.

Kadınlarımız güçlendikçe millî uyanış yaygınlaşacak, millî diriliş ve dayanışma ruhu Türkiye'yi büyütecektir. Milliyetçi Hareket Partisi şerefli Türk kadınının her zaman destekçisi, sözcüsü ve yanında duran gücü olacaktır.

Kadına yönelik şiddetin engellenmesi amacıyla Meclis gündemine gelecek yeni düzenlemeyi kararlılıkla destekleyeceğimizi tekrar buradan ifade etmek istiyorum.

Kadınların, hayatın bütün alanlarında tam bir eşitlik içinde var olduğu, kadına karşı şiddetin yok edildiği bir Türkiye dileğiyle, başta şehit anneleri olmak üzere 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Şiddet ve cinayete kurban giden tüm kadınlarımızı rahmet ve minnetle anıyorum.

Ayrıca yaklaşık üç yıldır evlat nöbeti tutan Diyarbakır Annelerine selam ve saygılarımı gönderiyorum, yalnız olmadıklarını söylüyorum.

Burada sözlerimi bir şiirle bitirmek istiyorum: "Türkiye'de kadın demek Halide Edip, Nene Hatun, Kara Fatma, Süreyya Sülün, Şerife Bacı, Halime Çavuş, Nezahat Onbaşı, Çete Ayşe, Tayyar Rahmiye, Gördesli Makbule, Safiye Hüseyin, Zübeyde Hanım; istiklal ateşininin kıvılcımı, cumhuriyetin temel taşı demek. Benim gözümde kadın, hem ana hem yâr; yaşadığım aziz vatan kadın demek."

Sözlerimi bitirmeden önce burada arkadaşımın verdiği bir notu okumak istiyorum: "Bizim topraklarda önce kadınlar uyanır, sonra güneş doğar çünkü güneş kadınlar doğurur."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.46

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.18

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 64'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. 315 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerinde açılan genel görüşmeye devam ediyoruz. Komisyon yerinde.

Evet, gruplar adına konuşmalarda kalmıştık.

Şimdi, söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kerestecioğlu'nun.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Kerestecioğlu, süreniz otuz dakikadır.

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, öncelikle, yıllardır kadın hakları mücadelesi veren ve yine yıllardır, maalesef, cezaevlerinde rehin olan bütün kadın arkadaşlarımı selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nüz kutlu olsun arkadaşlar ve özgür günlerde hep birlikte dışarıda kutlamak dileğiyle diyorum.

Şimdi, 7 Mart 2021 günü Samsun'da sokak ortasında eşi tarafından ağır şiddete uğrayan bir kadının görüntülerine hepimiz tanık olmuştuk ve hemen onun akabinde, 9 Martta bu Mecliste şu anda raporunu görüştüğümüz Komisyonun kurulmasına karar verildi bütün partilerin ortak kararıyla. Ve 20 Martta da İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı alındı. Ve ardından da biz bu çalıştığımız Komisyondan, Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonundan muhalefet partileri olarak art arda çekilme kararı aldık. Neden? Çünkü aslında ortada İstanbul Sözleşmesi vardı ve İstanbul Sözleşmesi gibi güçlü, Türkiye'nin bütün kurumlarına sorumluluk ve denetim görevi veren bir uluslararası sözleşme vardı. Ve ortaklaşa olarak aslında büyük bir sevinçle imzalanan, yine bu Mecliste kabul edilen bir sözleşme vardı. Ve bu sözleşmeden sırf aslında yine iktidara oy verme potansiyeli olduğu düşünülen küçük bir erkek grubunun manipülasyonlarıyla çekilindi, bu karar alındı tıpkı şimdi nafaka konusunda da yapılmak istenildiği gibi. Yani ortada aslında kadınların, çocukların alabildiği muhteşem nafakalar yok. Ben yıllarca avukatlık yaptım ve bu nafakaların tahsilinin ne kadar güç olduğunu biliyorum. Nafakaların ortalama şu andaki miktarının 500 lirayı aşmadığını biliyorum. Ve bunun için kadınlar mücadele ederken yine küçük bir erkek grubu bir manipülasyon yapıyor: "Biz, efendim, ömür boyu nafaka mı ödeyeceğiz, şunu mu yapacağız, bunu mu yapacağız?" Bunlar da yalan çünkü ömür boyu ödenen bir nafaka yok. Nafaka alan kişinin şartlarında değişiklik olursa o mahkemeye başvurulur ve nafakanın kaldırılması istenir. Ondan sonra "Zenginleşme vardır." denir; mahkeme de -genelde de erkek hakimler olduğu için- güle oynaya buna karar verir. Yani dolayısıyla ortada bir nafaka sorunu da yok aslında ve İstanbul Sözleşmesi'nde de bir sorun yoktu. Aslında bunu gerçekten bence iktidar partisindeki kadınlar da dâhil olmak üzere bütün kadın örgütleri de bütün partilerden kadınlar da gayet net olarak biliyorlardı.

Evet, ben taşımakta güçlük çektim, orada bıraktım, gerçekten kütük gibi bir rapor şu anda... Dün akşam beşte bize ulaştı. Şimdi, bunu hakikaten doğru dürüst inceleyip de görüş bildirmek şu anda mümkün değil ama elimizden geleni yine de yapmaya çalıştık. Hakikaten ağır bir rapor yani buraya getirmek de... Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı'nı da 1 Temmuzda açıklamıştınız, tam İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlükten kaldırıldığı gün açıklamıştınız; 8 Martta da bu raporu açıkladınız yani sembolik siyaset, "mış" gibi yapmak sadece. Bu raporda yer alan öneriler olumlu olabilir, birçok öneri olumlu olabilir benim buna bir itirazım olmaz ama bunlar bizim ilk defa söylediğimiz şeyler değil ki. Yani bu raporda yer alan önerileri hayata geçirecek bir siyasetin varlığı asıl eksiklik yoksa yazmak kolay, önümüze böyle kocaman kocaman raporlar atmak da kolay.

Şimdi, raporda, veri toplama, farkındalık yaratma, kadınlara sahip oldukları hakları ve şiddeti önleme mekanizmalarını tanıtmak, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bütçeleme... Tabii, raporda "kadın-erkek fırsat eşitliğine duyarlı bütçe" diye geçiyor, aman "toplumsal cinsiyet" demeyin, gerçekten biber sürerler ağzınıza. Bizim de aslında, yıllardır talep ettiğimiz öneriler bulunuyor bunların içerisinde. Örneğin, raporda deniliyor ki: "Kadına yönelik şiddetle mücadele, çok yönlü bütüncül bir yaklaşımı ve toplumun tüm kesimlerinin ortak ve kararlı mücadelesini gerektirmektedir." Evet. "Kadına yönelik şiddetle daha etkin mücadele etmek için önleme, müdahale, destek ve koruma hizmeti sunan tüm kamu kurum ve kuruluşlarının eş güdüm içerisinde, bütüncül, kapsayıcı, erişilebilir hizmet sunma kapasiteleri artırılmalıdır." Bu kapsamda, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne yeterli bütçe aktararak kapasitesinin artırılması, ŞÖNİM'lerin nitelik ve nicelik bakımından iyileştirilmesi, ŞÖNİM'lerde görevli meslek elemanı sayısının artırılması, sığınakların sayılarının artırılması ve ülke geneline yayılması, büyükşehir belediyelerinin ve nüfusu 100 binin üzerindeki belediyelerin sığınak açma yükümlülüklerini yerine getirmelerinin sağlanması, sığınak açmak isteyen belediyelere ilgili Bakanlık tarafından gerekli desteğin verilmesi öneriliyor.

Şimdi, her bütçe döneminde arkadaşlar ve her KEFEK toplantısında, bir buçuk yıl çalıştığımız İstanbul Sözleşmesi'nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Alt Komisyonunda, o sürede, bütün bunları söyledik. Her bütçede söyledik ve her KEFEK toplantısında söyledik. Eğer o komisyonun raporu hazırlansaydı benzer önerileri o raporda da zaten okuyacaktık.

Şimdi, bu önerileri sadece biz söylemiyoruz herhâlde çünkü Meclis aslında, bu siyaseti tam da üreten yer değil. Bu siyaseti üreten yer hayat, sokaklar, iş yerleri ve oralarda çalışan kadınlar; Mor Çatı söylüyor, Kadınlar Birlikte Güçlü söylüyor, EŞİK söylüyor, KADEM de söylüyor aynı şekilde ve tüm platformlarda dile getiriliyor. İstanbul Sözleşmesi söylüyor, sözleşmenin özünü bu rapordaki "Kadına yönelik şiddetle daha etkin mücadele etmek için önleme, müdahale, destek ve koruma hizmeti sunan tüm kamu kurum ve kuruluşlarının eş güdüm içerisinde; bütüncül, kapsayıcı, erişilebilir hizmet sunma kapasiteleri artırılmalıdır." cümlesi oluşturuyor aslında, gerçekten özü bu.

Şimdi, dediğim gibi, ne oldu biz sözleşmeden çekildik o bir grup size oy verme potansiyeli olan erkek manipülasyonu? Yerine aynı yeni bir komisyon kurduk, aynı cümleleri tekrar ettik ve bu, işte koskoca kütük gibi raporu hazırladık getirdik. Şimdi burada bunun için konuşuyoruz. Yani yeni ve kocaman şeyler yaptığınız zaman kocaman bir sorunu çözmüş olmuyorsunuz; tıpkı kocaman şehir hastaneleri yaptığınız zaman çözmediğiniz gibi, tıpkı kocaman kocaman adliyeler yaptığınız zaman adalet erişimin gerçekten sağlanabilir olmadığı gibi.

Evet, mesele niyet beyanı değil çünkü bu bir niyet beyanı gene ve gerçekten önlemek, kadınların öldürülmesini önlemek ve sadece öldürülmesini önlemek de değil, neden biz sadece öldürülmemizi engellemeyi istemek durumundayız? Biz mutlu olmak istiyoruz, biz hayatın her alanında eşit ve özgür olarak yaşamak istiyoruz. Yani şunda hemfikir oluyoruz: "Evet, kadınlarımız öldürülmesin." Bir de o "mız, mız, mız" ekleriyle sürekli konuşuyor, bir iyelik ve sahiplik ekleriyle. "Kadınlar öldürülmesin, kadınlar öldürülmesin." Bunda hemfikir oluyoruz da sadece öldürülmemek değil mesele, dediğim gibi, aynı zamanda biz eşit, özgür ve mutlu yurttaşlar olmak istiyoruz.

Hemen her yargı paketinde ısrarlı takibin suç sayılmasını, yargıda çalışan personelin kadına yönelik şiddet vakalarında izlemesi gereken tutum hakkında eğitim almasını, kadına yönelik şiddet suç kategorisinin aralarında evlilik bağı olmayanları da kapsamaması gerektiğini söyledik. Yirmi yıldır iktidarsınız, yirmi yıl. Ya, tuhaf değil mi? Yirmi yıl sonra, yine böyle bir raporla karşımıza geliyorsunuz. Yani sanki yirmi yıldır siz yoktunuz, başkaları vardı ve siz "Evet ya, gerçekten bir bakalım, kadına yönelik şiddetle ilgili önlenmesi gereken neler var, neler yok bir araştıralım da bir komisyon kuralım, bunları da bir güzel sıralayalım."

dediniz, karşımıza getirdiniz. Gerçekten tuhaf, gerçekten. Ortada hâlâ önlenemeyen kadın cinayetleri var. Tabii ki bunu biliyoruz, bu, Türkiye'ye has bir durum değil yani ama koyduğu yasaları uygulamamak, şiddeti önleme mekanizmalarının verimli çalışıp çalışmadığını denetlememek ve aynı zamanda bir de denetim sorumluluğu yükleyen ve kendi imzaladığı sözleşmeden çıkmak bu ülkenin ve bu iktidarın yetersizliği ve sorumluluğudur.

Kadına yönelik şiddet ve cezasızlık hız kesmeden devam ediyor. Örneğin, bana defalarca yazan, iletişimde bulunan bir kadın var. Öz çocuğunu istismar eden ve mesleğini suçunu örtmek için kullanan erkek hâkim hâlâ görev başında. Evet, velayet anneye nihayet verildi ama kadın hâlâ bu adama tazminat ödüyor ve bu adam hâlâ hâkim olarak görevinde duruyor; il vekilleri bunu biliyorlar, kendileriyle özel olarak da konuştu defalarca. Ben, dediğim gibi, bunu, bu aymazlığı asla kabul etmediğimi bir kez daha ifade ediyorum.

2021 yılında 339 kadın erkekler tarafından öldürüldü; erkekler, 793 kadına şiddet uyguladı, 424 kadını taciz etti, 96 kadına tecavüz etti. Sadece Ocak ve Şubat 2022'de 45 kadın erkek şiddeti nedeniyle hayatını kaybetti; geçtiğimiz iki aydan bahsediyorum, sadece iki ayda.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının açıkladığı verilere göre erkek şiddetiyle öldürülen kadınların yüzde 8'i, basına yansıyan haberlere göre, en az 20 kadın, üstelik uzaklaştırma ve koruma tedbir kararı almış olmasına rağmen öldürüldü. Aralarında trans kadınların da olduğu en az 213 kadın ölümü basına "şüpheli ölüm" olarak yansıdı. Geçtiğimiz dört ay içerisinde sadece İzmir'de 3 nefret suçu işlendi. 27 Kasım'da öldürülen trans kadın Berrak'ın ardından 16 Ocakta Günay Özyıldız isimli trans kadın öldürüldü, 3 kişi de ağır yaralandı. En son, 17 Ocak 2022'de yine İzmir'de, 4 saldırgan trans kadınlara çivili sopalarla saldırmıştı. Olay yerinde bulunan ve müdahale etmesi için çağrılan polis memuru ne dedi biliyor musunuz? "Ben sizi korumak zorunda mıyım?" Evet, bu şekilde konuştu ve transfobik hakarete bulundu; tutanak tutulmadı, delil toplanmadı ve saldırıya uğrayan kadınlar karakolda da failerin ölüm tehditleri ile karşı karşıya kaldılar.

Bakın, değerli arkadaşlar, "yüksekten düşerek ölmek" gibi bir ölüm türü var bugün Türkiye'de, yüksekten düşerek ölmek. Son iki yılda en az 28 kadının -tırnak içinde tabii- yüksekten düşerek yaşamını yitirdiği yansıyor basına. Gerçekten, yüksekten düşen kadınlar ülkesi hâline geldik.

Dört yıl önce Ankara'daki bir plazanın 20'nci katından düşerek hayatını kaybeden Şule Çet'in intihar ettiği öne sürülse de öldürüldüğü ortaya çıkmıştı. Aysun Yıldırım, Duygu Delen, Esin Güneş, Sezay Koçak Özahi, Şeyda Yılmaz ve niceleri balkondan atılma, yüksekten itilme gibi nedenlerle yaşamını yitirdi. Dosyalar kapatılmadan önce derinlemesine araştırmalar yapılmadı. Yine cezasızlık süreci işliyor.

Bakın, daha 4 Martta bir tahliye ve beraat kararı verildi. Ağustos 2020'de erkek arkadaşı Mehmet Kaplan'ın evinin balkonundan şüpheli bir şekilde düşerek hayatın kaybeden Duygu Delen'in intihar ettiği ileri sürülmüştü. Şüpheli ölümün ardından gözetilene alınan Mehmet Kaplan, çocuğu kasten öldürme, zincirleme şekilde nitelikli cinsel istismar, yağma ve hakaret suçlamasıyla tutuklanıp hakkında dava açıldı. 4 Martta görülen davada mahkeme heyeti, sanığın zincirleme şekilde nitelikli cinsel istismar ve kasten öldürme suçlarından beraatine, hakaret suçundan verilen doksan gün hapis cezasının 1.800 lira para cezasına çevrilmesine, yağma suçundan ise on yıl hapisle cezalandırılmasına ve hükümle birlikte tahliyesine karar verdi. Biz, eskiden, gençlik yıllarımızda, avukatlıkta "Adam öldür, gasp yapma." derdik yani gerçekten gasbın cezası, yağmanın cezası, insan öldürmekten daha ağır bu ülkede. Giresun'da 16 yaşındaki Sıla Şentürk, ailesinin zorla nişanlandığı Hüseyin Can Gökçek tarafından öldürüldü. 10 ayrı suçtan sabıkası bulunan Hüseyin Can Gökçek bir yıl önce Sıla Şentürk'ü kaçırmış, ailenin şikâyeti üzerine yakalanan Gökçek çocuğun cinsel istismarı, kaçırılması ve alıkonulması suçundan tutuklanmış ama ailenin şikâyeti geri çekmesiyle serbest kalmıştı. Şimdi, sadece otuz altı gün tutuklu kalmış. 15 yaşını ikmal etmemiş bir kız çocuğunun cinsel ilişkiye rızasının aranmayacağı, bu suçun tutuklu yargılanmayı gerektireceği açık ancak Gökçek hakkında haftada bir imza yükümlülüğü ve yurt dışına çıkış yasağı şeklinde bir adli kontrol kararı verildi. 11 Kasım 2021 tarihinde istismar dosyasının ilk celsesinde Hüseyin Can Gökçek'in vermesi gereken imzaları dâhi hiç vermediği ortaya çıksa da yine ne tedbir oldu ne bir şey; üstüne, 11 Kasım'daki celsede sanığın imza yükümlülüğünün de kaldırılmasına karar verildi. Sıla, ifade verip tüm gerçekleri anlatmak istese de dinlenmedi, Sıla'yı dinlemek için dava 2'nci celseye yani 3 Marta ertelendi. Sonra ne oldu? Sıla öldürüldü, evet Sıla öldürüldü. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sıla Şentürk'ün cinayetiyle ilgili Sıla Şentürk veya ailesi tarafından ocak ayında yapılan görüşmelerde herhangi bir risk ve tehdit nedeniyle bir başvuru yapılmadığını belirtmiş. Başvuru yapılmasa da önceden korumanız altına alınan ve sonra danışmanlık tedbirini devam ettirdiğiniz bir çocuğu takip etmek sizin sorumluluğunuz değil mi?

Pınar Gültekin, Metin Avcı ve kardeşi Mertcan Avcı tarafından kasten ve planlı şekilde öldürüldü. Şubat ayındaki duruşmada Mertcan Avcı tahliye edildi ancak itiraz ve kamuoyu baskısıyla yeniden tutuklandı. İpek Er'e tecavüz edip intihara sürükleyen eski uzman çavuş Musa Orhan hakkında on yıl hapis cezası verildi, Musa Orhan adli kontrol kararıyla hâlen serbest dolaşıyor.

Şimdi, bakın, bugün Cumhurbaşkanı Erdoğan kadın muhtarlarla bir araya gelmiş ve Tokat'ta Özlem Ağ isimli kadını 23 yerinden bıçaklayan eşinin serbest kalmasına ilişkin diyor ki: "Tokat'taki Özlem kardeşimizin 23 yerden ahlaksız, adi eşi tarafından bıçaklandığını öğrendim. 'Ne yaptılar, ne ettiler?' diye sorduk. Üç ay sonra serbest bırakmışlar adamı. Hemen aradık, araştırdık tekrar bu adi herifi içeri almışlar." Şimdi böyle mi yapılıyor yargılama bu ülkede? Tekrar bu adi herifi içeri alarak mı? Saydığım adi heriflerin de aynı şekilde içeri alınmasını istiyoruz. Adaletin böyle işlediği bir ülke olabilir mi? Yani gerçekten bu, kabul edilebilir bir şey değil. Kadınların Özlem Zengin vasıtasıyla ya da sizler vasıtasıyla Sayın Erdoğan'a ulaşması mı gerekiyor, bizim ona ulaşmamız mı gerekiyor adaletin sağlanması için?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yanlış anlamışsın ya, çok yanlış anlamışsın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamlı) – Böyle olmuş, böyle yazıyor. Yanlış anlamayı açıklarsınız, açıklarsınız.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – "Sorduk, almışlar." diyor, yani aldıklarını ifade ediyor, "Biz aldirttik." demiyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamlı) – "Biz aldirttik." diyor basbayağı, aynen sözlerini okuyorum.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hayır öyle demiyor, "Almışlar." diyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamlı) – Arkadaşlar, Erdoğan'ın sözlerini okuyorum: "Ey hâkim, sen nasıl oluyorsun? Böyle birisini serbest bırakıyorsun? Hâkim böyle bir tasarruf yapıyor. Ondan sonra yargıya hakaret... Ne hakareti ya? Eğer ben bu ülkede Cumhurbaşkanıysam sen de 23 yerden eşini bıçaklayan böyle bir adamı serbest bırakıyorsan bununla ilgili söylenmesi gereken neyse bunu da sana ben söylerim." Ben demedim bunları yani basbayağı... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Tebrik etmeniz gerekir, teşekkür etmeniz gerekir. Bir kadın milletvekili olarak teşekkür etmeniz gerekir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamlı) – Kadınlar, yapmayın! Kadınlar, yapmayın, yapmayın!

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Komisyondan çıkmasaydınız, gitmeseydiniz de Komisyonda anlatsaydınız bunları.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamlı) – Yani burada hep beraber biz adalete erişimi sağlayacağız ister AK PARTİ'li olun ister Milliyetçi Hareket Partili olun ister İYİ Partili olun ister Cumhuriyet Halk Partili ister HDP'li.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Bırakıp kaçmasaydınız Komisyonu, orada konuşacaktınız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ya, ben bu yola başımı koydum yani yıllardır bunun için mücadele ediyorum, kadın dayanışması için, kadın dayanışması için. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Komisyondan niye ayrıldınız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Şimdi, “Ben bu yola başımı koydum.” deyince “Bir tek ben koydum.” mu demiş oluyorum? Yani nasıl böyle bir şey algılanabiliyor? Bu da bir tuhaflik gerçekten.

Ben size sesleniyorum bu yüzden “Gelin, bunu hep beraber yapalım.” diye. Adaletle böyle erişilmez.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Neredeydiniz? Niye kaçtınız? Kaçan sizsiniz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Acıklı, acıklı! Burada sadece kadınların bağıyor olması da acıklı tabii.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Komisyondan çekilmeyecektiniz, istediklerinizi...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Komisyondan tabii ki çekilecektik.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Niye çekildiniz? Şov yapmak için çekildiniz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – “Şov yapayım.” diye, şov, şov.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Biz kaç tane komisyonda yer aldık? İstanbul Sözleşmesi’nden çekilince tabii ki Komisyondan çekilir. Burada oyun mu oynuyoruz biz? Koskoca İstanbul Sözleşmesi’nden...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Geç onu, geç.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sizin kadına şiddet diye bir derdiniz yok, işiniz şov yapmak.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Hanımefendi, benim hayatım hiç şovla geçmedi, hiç şovla geçmedi.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Ya, ya! Bütün Türkiye bunu biliyor, bütün Türkiye sizi biliyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ben, Mor Çatıyı kurdum bu ülkede, kurucularından biriyim, İstanbul Barosunda Kadın Hakları Merkezinin kurucularından biriyim, Kadın Eserleri Kütüphanesinin destekçilerinden biriyim, Kadın Hukukçuları Destekleme Vakfının kurucularından biriyim, aynı zamanda birçok vakıf ve derneğin kurucularındanım.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Herkes sizi çok iyi tanıyor.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ya, evet, yaklaşık 20 kere dinledik bunu ama bir şey yaptığını görmedik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – O yüzden siz boşa konuşmayın, boşa konuşmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Bunu 20 kere söyledin, her toplantıda tekrarlıyorsun; en az 20 kere ben bu kulakla duydum ama hiçbir şey yapmadın, hiçbir şey.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Diyarbakır Anneleri seni çok iyi biliyor, Diyarbakır Anneleri seni çok iyi tanıyor, merak etme.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sizin grup konuşmacılarınız var, gereken cevapları verirler. Rica ediyorum...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sizi rahatlatıyorsa, devam edin, gerçekten rahatlatıyorsa devam edin. Siz yapmışsınız demek ki, ben yapamamışım, daha iyilerini yapsın.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Bizim rahatlamaya ihtiyacımız yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Genç kadınlar yapıyorlar zaten, benden çok daha iyilerini yapacaklar, yapıyorlar da zaten, yapmak zorundalar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar bir de kadına şiddeti tartışıyoruz, konuşuyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Çünkü biz şuna inanmıyoruz: Biz başlattık tarihi ve tarih bizimle sona erecek, biz yaptık ve tarih bizimle sona erecek. Asla böyle bir anlayışımız yok ki bizim.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen yarım bırakıp gidenlerdensin.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Biz “Nezihe Muhiddinler başlattı.” diyoruz, siz kendinizden başlatıyorsunuz. Biz “Nezihe Muhiddinler başlattı, bugünlere geldi.” diyoruz, biz de o mücadelenin içerisinde payımızı anlatıyoruz ama biz, ondan sonrasında bugün 8 Martta, sizin, aslında hepinizin isyan etmesi gereken, polislerin her tarafı çevirdiği, yürütmediğiniz, şiddet uygulanan kadınlarla olmanız gerekiyor, onlar sürdürüyorlar mücadeleyi. Biz onları alkışlıyoruz. Ben her zaman onların yanında olamıyorum çünkü belim ağrıyor, belki yaşım ilerledi ama o kadınlar hâlâ mücadeleyi sürdürüyorlar ve kıyasıya sürdürüyorlar; biz de onları alkışlıyoruz, yapmamız gereken bu zaten. Sadece şunu söylemiyoruz: HDP yapıyor, bir tek HDP yaptı. Asla böyle bir şey söylemiyoruz, böyle bir anlayışımız yok zaten.

Komisyondan görevlerine gelince: Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu sadece, böyle, önüne bir kanun illeştirildiği zaman görev yapacak bir Komisyon değil. Bu Komisyonun aslında basbayağı ombudsmanlık gibi görevleri var ama yapmadığı görevleri var. Yani bunları hatırlıyor musunuz bilmiyorum, Türkiye Cumhuriyeti’nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların, kadın-erkek eşitliği ve kadın hakları konusundaki hükümleriyle, Türkiye Cumhuriyeti Anayasa’sı ve diğer ulusal mevzuat arasında uyum sağlamak için yapılması gereken değişiklikleri ve düzenlemeleri belirlemek -KEFEK’in ne zaman böyle bir şey yaptığını gördük biz, ben görmedim- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına havale edilen kadın-erkek eşitliğinin ihlali ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılığa dair iddialarla ilgili başvuruları incelemek ve gerekli gördüğü hâllerde gerekli mercilere iletmek, kadın-erkek eşitliği konusunda kamuyu bilgilendirici etkinlikler yapmak, Komisyon görevleriyle ilgili olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi istemek ve ilgililerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahip KEFEK. Yani KEFEK, sadece belirli alt komisyonlar kurarak ya da bir kadın sokakta çok ağır şiddete uğradığı zaman “Hemen bir komisyon kuralım.” diyerek komisyon oluşturarak değil, durduğu yerde de -dediğim gibi- ombudsmanlık gibi görev yapabilecek bir Komisyon aslında, çok önemli yetkileri var ama bu yetkilerini kullanmıyor. Ben iki önceki Başkanı çok iyi hatırlıyorum, birçok kez kulislerde “Niye biz toplanmıyoruz, niye KEFEK toplanmıyor?” diye sorduğum zaman “Ama Filiz Hanım, bir kanun yok ki bizi ilgilendiren.” demişti; kanun olması gerekmiyor ki bizim gerçekten bunları yapabilme kapasitemiz var KEFEK olarak ve yapmak zorundayız, Türkiye’de durum bu iken yapmak zorundayız. KEFEK, protestolardaki şiddet, cezaevlerindeki şiddet, sağlık çalışanlarına yönelik şiddet, çocuk istismarı konularıyla da ilgilenmeli. Evet, bütün bunları da yapma yetkimiz var bizim. KEFEK aslında her kanunun toplumsal cinsiyet eşitliği açısından, kadınların hakları açısından uygulanıp uygulanmadığını denetlemeli, ayrıca, teklif de getirebilir. Kalkıp da bir gösteride -şimdi olduğu gibi- kadınlara şiddet uygulandığında bir protesto metni yayınlayabilir ya. Evet, 8 Martta ritmik zıpladığı için yargılanan kadınlar var bu ülkede. Mesela, hemşirelere, doktorlara, sağlık emekçisi kadınlara şiddet uygulandığında bir açıklama yapamaz mıyız? Cezaevinde kadınlara şiddet uygulandıktan sonra cezaevi komisyonuyla bir bağlantı kurduysanız, bununla ilgili en ufak bir şüpheye düştünüz mü? Örneğin, Aysel Tuğluk; demans hastası, cezaevi koşulları her geçen gün hastalığını daha da ilerletiyor ve bugün, aslında, cezai ehliyeti olamayacak kadar hasta olduğu kabul edilmiş. Bu Mecliste altı buçuk yıl vekillik yapan Aysel, açıkça adli ve tıbbi bir şiddete maruz bırakılıyor ama sizden bir ses var mı? Yine yok. Garibe Gezer, cezaevinde yaşadığı şiddeti, eziyeti, işkenceyi duyurmaya çalıştı -işitmediyseniz bilmiyorum, işitseniz de tepkisiz kaldınız- sonunda şaibeli bir şekilde hayatını kaybetti. En son, Garibe’nin kardeşi Haşım Gezer mektup yollamış ve “Onun yaşadığı ihlalleri yazdım, ulaştırmamışlar, ulaşırsa Garibe ölmeyebilirdi. Tacize takipsizlikler verilmiş; haktan, insanlıktan bahsedilebilir mi?” diye soruyor.

Evet, KEFEK kendini bürokratik ve rutin bir işleyiş içerisinde konumlandıkça hiçbir şekilde ilerleme kaydedemez. Mesela, Gülistan Doku'yla ilgili İçişleri Bakanlığına hiç soru sorup görüş aldı mı? Yedi yüz doksan üç gündür kayıp bir kadından bahsediyoruz. Ya da bize bazen Diyarbakır Annelerinden söz ediyorsunuz ya, evet, Diyarbakır Annelerinin sorunlarını dinleyin; gelin, hep beraber gidelim dinleyelim ama Cumartesi Anneleri ya, onlar da yerinden edildi bu ülkede, hiç onlarla ilgili bir kelam da siz kurdunuz mu? Ya da Emine Şenyaşar var, yine erkek şiddetinden dolayı bütün ailesini kaybeden bir kadın, adliyenin önünde tam bir yıldır nöbet tutuyor ve bir kere KEFEK bu şiddete karşı bir beyanda bulundu mu veya gidip "Hâlin nedir?" dedi mi Emine Şenyaşar'a?

Ve kadınların yaşadığı ekonomik şiddet... Bütün bunlara karşı da aslında, evet, alt komisyonlar kuruluyor zaman zaman ama gerçekten bizim bu pahalılık, bu yoksulluk, bu derin yoksulluk karşısında -kadınların yaşadığı- aynı zamanda daha sık toplanıyor ve önlem alıyor, önlem öneriyor olmamız gerekiyor.

Ayrıca şu da var: Şimdi, KEFEK, Meclis personeli kadınlarla da toplantı yapmalı yani terzi önce kendi söküğünü dikmeli. Benim yıllardır bu hayalımdır ama bir kere olsun Mecliste kendi çalışanlarına yönelik toplumsal cinsiyet eşitliği konulu bir toplantı organize edildiğini görmedim. Yani biz gerçekten biliyor muyuz mesela Mecliste çalışan kadınlar ne sorunlar yaşıyorlar, acaba taciz veya mobbing veya başka sorunları var mı? Onları kim dinleyecek, kim onların sorunlarıyla yüzleşecek ve onlara destek olacak? Bunu yapacak olan komisyonlardan bir tanesi de KEFEK ama böyle bir şey de yok tabii.

Evet, ben son olarak aslında iki önemli mütalaaya ve bir karara değinmek istiyorum: Danıştay savcılığı Elmas Mucukgil ve Aytaç Kurt hazırladıkları mütalaalarla -kendilerine yapılan başvurular üzerine- Cumhurbaşkanı kararıyla sözleşmeden çekilmenin, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin, hukuka aykırı olduğunu ve kararın iptal edilmesi gerektiğini belirttiler. Bu, çok önemli bir mütalaa aslında, her ikisi de gerçekten çok önemli. Yani, şunu ifade etmek istiyorum: Bu mücadeleler sonunda kazanılmış olan haklar sadece "Ha, tamam, bitti." diyerek bırakılmıyor; aynı zamanda, hâlâ bunun peşi sıra koşan insanlar var, kadınlar var ve onlar, evet, yaptıkları başvuruların sonunda, en azından böyle bir mütalaaya ulaşırlar.

Gülmenize var şey diyeceğim ama hakikaten on dokuz saniyem kaldı, neyse... Ne diyeyim, bilemiyorum ama bunu ben özellikle iktidara değil, kadınlara hatırlatmak istiyorum: Önemli işler başarıyor, İstanbul Sözleşmesi bitmiş değil, biz onu yaşatacağız ve bu mütalaalar da aslında bunu söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bir başka nokta daha var, bir Anayasa Mahkemesi kararı -27 Ocakta- önemli bir karar bu da; bu da iş yerlerinde ayrımcılık yapılmamasını ve bazı personele kreş hakkının tanınıp başka personele tanınmamasını iptal eden bir karar. Yani, sevgili işçi, çalışan kadınlar; her yerde kreş hakkını talep edin. Tabii, kreş hakkı sadece kadınların değil, erkeklerin de hakkı aslında, bir ailede huzur olacaksa hakikaten böyle olabilecek. O yüzden, bunu da unutmayalım derim.

Son olarak, gözleri ışıldayan bir Bakanınız var, o bugün demiş ki: "Kadına ağır iş, kadının eline kazma kürek, iş makinesi yakışmıyor." Neyin bize yakışıp yakışmayacağına, hangi işte çalışıp çalışmayacağımıza, bedenimize, kimliğimize biz karar veririz; sizler haddinizi bilin!

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Aysu Bankoğlu'nun.

Buyurun Sayın Bankoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, son yıllarda birilerinin eşi, annesi ya da kardeşi olarak tanımlanmaya zorlanan ama her krizde ilk gözden çıkarılan; evde, sokakta, iş yerinde şiddetin her türlüşüne maruz kalan ama mücadelesinden asla vazgeçmeyen tüm kadınları saygıyla selamlıyorum. Varoluşunun bile bir mücadeleye dönüştüğü tüm kadın arkadaşlarımızın Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, bugün tartıştığımız bu Komisyon raporu, kadınların çoğunun erkek egemen toplum yapısını ve bunun sonuçlarından biri olan kadına yönelik şiddeti kınayarak reddettiğini söylüyor. Şimdi, biz "İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasını kabul etmiyoruz." dediğimizde kızılıyorsunuz. Peki, neden kabul etmiyoruz? Bakın, raporunu tartıştığımız Komisyon 9 Mart 2021'de toplumun tamamının temsil edildiği bu yüce Meclisin kararıyla kuruldu. Bundan sadece on bir gün sonra, ülkedeki bütün kadınların yaşam hakkını ilgilendiren ve Meclisin tamamı tarafından onaylanan bir sözleşmeden tek bir erkek kendi başına çıkma kararı aldı. Bu Meclisin Komisyonu, raporunda erkek egemen düzeni eleştirirken tek bir adam, erkek egemen bir zihniyetle kadınların hayatıyla oynadı ve bunu kabul etmemizi bekliyorsunuz. Değerli arkadaşlar, bunun kabul edilebilir hiçbir tarafı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yüzden de her seferinde, İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçmeyeceğimizi üstüne basa basa söylemeye devam edeceğiz çünkü evet, kadınlar, erkek egemen anlayışın her 8 Martta "Kadınlar çiçektir, böcektir." diyerek kadının yaşam hakkına ve yaşam tarzına ilişkin ahkâm kesmesinden, bu ahkâmı keserken karar alma mekanizmalarına kadınların dâhil edilmemesinden, tek bir erkeğin ülkedeki tüm kadınlar adına karar vermesinden ve bu kararlar kurulan Komisyonu ve bu Meclisi dahi baypas etmesinden çok rahatsızlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, hiçbir konuda gerçekten aynı fikirde olmak zorunda değiliz ancak Komisyon raporunuza bakarak anlıyorum ki aslında, sizler de İstanbul Sözleşmesi'nden çıkarken size danışmayan zihniyetin en azından verdiğiniz emeğin hatırına bu raporu dikkate almasını istiyorsunuz ancak lafla peynir gemisi yürümüyor değerli arkadaşlar. Sorsanız burada herkes eşitlikten yanadır, herkes özgürlükten yanadır ve şiddete karşıdır hâlbuki sözün hükmü eylemlerle desteklenmesine bağlıdır. Ben gerçekten isterdim ki burada bu raporu tartışalım ancak iktidarınızın cinsiyet ayrımcılığını körükleyen söylemleri, istikrarsız politikaları ve kanunları uygulamaması nedeniyle bu raporunuz zaten çoktan işlevsiz hâle gelmiştir.

Ya, bu iktidarınızın istihdam sorununu kadının çalışmasına bağlayan, kadının kahkahasından yürüyüşüne kadar ahkâm kesen bakanları, milletvekilleri oldu. Sorgusuz sualsiz biat edilen tek adamınızın "Kadına yönelik şiddet abartılıyor." "Ben zaten kadın-erkek eşitliğine inanmıyorum." gibi tüyler ürperten söylemleri oldu.

Bakın, Komisyonunda ne oldu biliyor musunuz? "15 yaşında evlenmenin suç olması insan haklarına terstir." diyen kamu görevlileri geldi. Çocuğun istismarına ilişkin "İstismar demeyelim; aman efendim, belki de sevmişlerdir." diyen Komisyon üyeleri vardı. Şiddet durumu dâhil olmak üzere aile ara buluculuğuna teklif eden Bakanlık görevlileri vardı. Ya, değerli arkadaşlar, daha ilk toplantıdan itibaren usul ve süreçle ilgili taleplerimizi görmezden geldi Komisyon ve tüm bu söylenenlere sessiz kaldı.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hiç öyle bir şey olmadı, hepimiz oradaydık.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bizler davetilere sorduğumuz sorulara bile doğru düzgün cevap alamadık. İstanbul Sözleşmesi'nin feshine, çok eşlilik ve çocuk istismarı savunmalarına "Aman efendim, kadınlar da bir şey mi, asıl erkeğe şiddet var." anlayışına gıkını bile çıkarmayan Komisyonun kadına yönelik şiddeti önleyebileceğine zerre kadar inanmadığımız için biz, bu Komisyonundan ayrıldık. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sen hangi komisyondaydın acaba? Hiç öyle bir şey konuşulmadı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Nasıl yanlış konuşuyorsun Aysu, öyle bir şey olmadı.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Şimdi, rapor diyor ki: “Toplumda mağdur için yeterince koruma sağlanmayacağı algısını engellemek lazım.”

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Size rağmen kadına yönelik şiddetle mücadele edeceğiz biz.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Peki, kim yaratıyor bu algıyı, kim yaratıyor? Bu algıyı siz yaratıyorsunuz.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Size rağmen mücadele edeceğiz kadına yönelik şiddetle.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Komisyonundan çıkıp gitmeseydin bilirdin ne konuşulduğunu. Gelseydin, Komisyonunda çalışsaydın da görseydik.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – O yüzden de tüm bu cinayetlerden de şiddet vakalarından da İstanbul Sözleşmesi’ni fesheden iktidarınız sorumludur. (CHP sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hiç öyle bir şey yok.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Bakın, ortada sağlıklı bir tartışma zemini oluşturabilmemiz için aslında “Bir partinin fikri, zikri budur.” diyebilmemiz gerekir ama Hükûmet kanadı bir gün öyle, bir gün böyle. Bir yandan Komisyon kuruluyor, bir yandan sözleşmeden çıkılıyor; bir yandan “Şiddete karşıyız, çözeceğiz.” söylemleriyle bilmem kaç tane eylem planı hazırlıyorsunuz, öte yandan nafaka tartışması başlatıyorsunuz; bir yandan “Kravat indirimini kaldıracağız.” diyorsunuz, bir yandan cinsel istismarın meşrulaştırılmasını konuşuyorsunuz. Bir bakıyoruz “Efendim, kadına koruma sağlanacak, sığınma evlerini açacağız.” diyorsunuz, bir bakıyoruz ki aile ara buluculuğu tartışmalarıyla gelmişsiniz. Bir diyorsunuz ki: “Efendim ‘toplumsal cinsiyet temeli’ demeyelim, ‘fıtrat’ diyelim. Aman ‘kadına şiddet’ de demeyelim, ‘insana şiddet’ diyelim.” Sonra önümüze bir rapor koyuyorsunuz, açıkça diyor ki: “Şiddetin temelinde toplumsal cinsiyet algısı var.” Olmaz böyle arkadaşlar.

Ya, Allah aşkına, bu kaçınıcı şiddet raporunuz, bu kaçınıcı araştırma komisyonunuz? 2015’te de var bir komisyon raporu, o zaman da bir araştırma komisyonu kurulmuş ve bugün tartışılan bu raporla benzer öneriler var. Altı senede ne değişmiş? Altı senede uygulamada hiçbir gelişme olmamış.

Küresel cinsiyet uçurumunda bugün, ülkemiz 133’üncü ülke. Mevzuatlar uygulanmadığı için hâlâ kadın cinayetleri artıyor. Kuruma altında, uzaklaştırma kararı olmasına rağmen kadınlar öldürülüyor, şiddete uğruyor; katiller iyi hâl indirimleriyle ödüllendirilmeye devam ediyor. Sığınmaevlerini açma yükümlülükleri denetlenmiyor. Neredeyse on senedir TÜİK hiçbir veri toplamıyor. Nafakaların çoğu zaten ödenmezken iş nafaka tartışmasına gelince bilen bilmeyen herkes -kusura bakmayın ama- konuşuyor. Şimdi, uygulamadıktan sonra hiçbir mevzuat işe yaramaz değerli arkadaşlar; belki de bu yüzden bu rapordaki kelimeler de ucuzluyor.

Fotoğrafta da çok güzel çıktınız.

Bakın, değerli iktidar vekilleri, aranızda hâlâ Hükûmetinizin kadın politikalarına inanan varsa “Kadına karşı şiddete sıfır tolerans.” söyleminin ne kadar boş olduğunu anlamak için, öldürülen, şiddet gören kadınlara ilişkin son on yıldır yürüyen tartışmalara bir bakmanızı tavsiye ediyorum.

Gerçekten bu sıralarda oturan kadın milletvekili arkadaşlarıma samimiyetle sormak istiyorum ya: “Algı değişti.” denilerek sizin hakkınızı koruyan bir sözleşmenin feda edilmesinden gerçekten hiç mi rahatsız değilsiniz?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – 6284 var, ne konuşuyorsun ya! 6284 var, otur da çalış!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Parti mensuplarınızın cinsiyetçi söylemlerinden, her gün vahşice öldürülen kadınların varlığından, “Kadına şiddet abartılıyor.” söylemlerinden ve erkeklerin devamlı olarak sizin yaşam tarzınızla ilgili konuşmasından rahatsız olmuyor musunuz? Siz her gün bir kadın katli görmekten, kravat indirimlerinden, kız çocuklarınız yalnız başına...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Gündemin gerisindesin, gündemin gerisindesin.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - ...sokağa çıkarken tedirgin olmaktan kadın olarak hiç rahatsız olmuyor musunuz?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Çok gerisindesin gündemin, gündemi yakın takip edin.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Ya, gözlerinizin içine bakarak soruyorum, oturduğumuz sıralarda oturmuş Halide Ediplerin, Edibe Sayarların hatırına soruyorum: 1935 yılında bu Parlamentoda kadın temsiliinde dünya 2’ncisi olan ülkemizin bugünkü durumundan memnun musunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – 2002’ye kadar hiç artıramadınız yüzde 4’ü. Yapma ya! Yapma!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Partinizde, meclisinizde, eski iş yerlerinizde bir avuç kadın olmaktan, sürekli mobbinge uğraşmaktan, varoluş mücadelesi vermekten yorulmadınız mı? (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – 2002’ye kadar Parlamentoda artıramadınız ya!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Sürekli uygulanmayan kadına şiddet raporu hazırlamaktan, koruma talep eden kadınların eşlerine teslim edilip ölüme yollanmasından...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Konuşma! Sen konuşma! Kadınları Meclise almayan sizsiniz.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - ...durup durup çocuklarla ilgili evlilik fetvası veren insanlardan bıkmadınız mı?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hadi oradan!

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kadınları Meclise sokmayan sizsiniz, sizin utanmanız lazım. Kadınları Meclise sokmayan sizsiniz, sizin zihniyetiniz.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Siz, bu sunduğunuz raporu kendiniz okudunuz mu?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hiç o konuya girmeyecektin, hiç o konuya girmeyecektin. Sizin suçunuz, Parlamentoda kadının yüzde 4’ü aşamaması sizin suçunuz.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Söyleyin, okudunuz mu bu raporu?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sizin zihniyetinizin suçu.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) - Okuduysanız ve bu raporun arkasındaysanız aslında söylediklerimden siz de rahatsızsınız ama elinizden hiçbir şey gelmiyor demektir ve bu gerçekten çok üzücü. (CHP sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Sen kendini ne zannediyorsun! İradesiz miyiz biz! Ne demek istiyorsun sen! Haddini bilerek konuşacaksın!

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – CHP’de kaç kadın milletvekili var? 16 mı! Kaç taneydi? Pardon, 12 miydi o?

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlar, davranışla desteklenmediğinden AKP’nin sözünün hiçbir hükmü yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Kadınlar da bunu bildiği için kadın dayanışması bugün AKP’nin karşısındaki en güçlü muhalefetlerden biridir ve göreceksiniz, daima ezmeye, sindirmeye ve yok etmeye çalışan eril iktidara karşı mücadelemiz devam edecek çünkü biz sizin aksinize ölümden yana değil, yaşamdan yanayız.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Onu siz iyi bilirsiniz. Ezmeyi ve sindirmeyi siz iyi bilirsiniz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Vay be!

AYSU BANKOĞLU (Devamla) – Sizin de söz hakkınız olduğu için oradan bu kadar bağırmanıza gerek yok; buyurun, kürsü sizindir.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Merak etme, konuşacaklar ama senin gibi yanlış konuşmayacaklar.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Merak etme, sen rahat ol! Rahat ol, söylediklerine cevap vereceğiz oradan!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Engin Bey, oraya girmeyin. Hanımların arasına girmemek lazım.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Mahir Başkanım uyardığı için kendisine de teşekkür ediyorum.

Biz, gerçekten, kadın haklarının tartışıldığı bir Genel Kurulda yıllarca erkeklerin kendilerine salladığı parmaktan rahatsız olan kadınların birbirine parmak sallıyor olmasını seyretmek istemiyoruz.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sen hiç karışma bence! Siz hiç karışmayın! Karışmayın lütfen!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Arkadaşlar ama ben de konuşayım, müsaade edin.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, bakın, ben hiç araya girmiyorum gördüğünüz gibi.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bu doğru bir davranış değildir. Onlar önce...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hatip herkese parmak salladı, hatip bütün Parlamente'ye parmak salladı, yapmayınız! Hatip herkese parmak salladı burada.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin, bakın, Grup Başkan Vekili bitirsin sözünü.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Bugün, kadınların günü! Sayın Başkan, kadınların günü, kadınlar kendi aralarında konuşuyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Lütfen, kendi arkadaşlarınıza parmak sallamayın. Biz hem muhalefeti dinlemek istiyoruz hem iktidarı kadınların dinlemek istiyoruz ve bundan da ortak bir çözüm olsun istiyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, tabii ki 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ama burada kadın-erkek ayrımı yok, herkes milletvekili. Bugünkü değerlemeyi böyle yapmakta fayda var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Jale Nur Süllü, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü. Her yıl 8 Martı düzenlenen çeşitli etkinliklerle anıyoruz ancak 8 Martı Kadınlar Günü olarak keşke anmak zorunda olmasaydık diye düşünüyorum. Hele hele Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün erkeklerle "eşit işe eşit ücret" mücadelesiyle sürdürülen grev sonrası çıkan yangında yaşamlarını yitiren kadınların anısına olduğunu, acı bir olayı çağrıştırdığını düşündüğümüzde keşke böyle bir gün hiç olmasaydı diye düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. 8 Martı her yıl anmamızın altında yatan "eşit işe eşit ücret" mücadelesinin sonucu yaşanan acı olayında kadınların iş yaşamında yeterince yer bulamamasının da siyasette yeterince yer alamamasının da kadına yönelik şiddetin de kadın cinayetlerinin de hepsinin kökeninde ne olduğunu sorguladığımızda, aslında, tek bir yanıtı var, o da toplumsal cinsiyet eşitsizliği. Bir çırpıda söyleyiverilen bir tamlama aslında ama toplumsal cinsiyet tamlaması, son yıllarda öyle bir hâle getirildi ki "kadın-erkek fırsat eşitliği" denilerek tamamen içi boşaltılmaya, bağlamından koparılmaya çalışıldı; ısrarla söylemekten kaçınılır, eşitsizlik yaradılışa bağlanır oldu. Oysaki toplumsal cinsiyet eşitsizliği doğal bir sürecin toplumsal olarak şekillenmesiyle oluşan bir olgu. Kadın ve erkek, doğumdaki tek farklılıkları biyolojik olan 2 farklı cinsiyetin temsilcilerinin arasındaki güç ilişkisi toplumsal koşullarla şekillenmektedir. Kadının biyolojik yazgısının farklılığı toplumsal yazgıya dönüşmekte ve öğrenilen toplumsal cinsiyet rolleriyle sağlanan güç erkekten yana eşitlik dengesini bozmaktadır. Erkek egemen düzenin şekillendirdiği toplumsal cinsiyet eşitsizliği de kadına yönelik şiddetin temel kaynağını oluşturmaktadır. Erkeğin kadından üstün görüldüğü, toplumsal cinsiyet düzeninde erkeğin kadının üzerindeki iktidarını sürdürmesinin aracı olan şiddet, mevcut düzenin sürdürülmesinin de bir aracıdır. Araştırma Komisyonu raporunu görüştüğümüz kadına yönelik şiddeti üreten dinamikleri mevcut toplumsal, hukuksal, ekonomik, geleneksel ve eğitimsel yapı içindeki ayrımcı ve kadını erkeğe bağımlı kılan mekanizmalardan ayrı düşünemeyiz. Dolayısıyla kadına yönelik şiddetten söz ederken mevcut iktidarın toplumsal cinsiyet eşitsizliğine bakış açısını görmezden gelemeyiz. Aslında bu Komisyonun kurulması da ortaya çıkan rapor da mevcut saray rejiminin olaya bakış açısının yansıması. "Nasıl mı?" diyecek olursanız... Bakın, 8 Mart 2021'de Erdoğan, Kadın Kolları 6'ncı Olağan Kongresi'nde yaptığı konuşmada, hani o Samsun Canik'te, hepimizin yüreğini yakan, çocuğunun gözü önünde bir kadının, ayrıldığı erkek tarafından dövülmesine atıf yaparak "Mecliste bir komisyon oluşturuyoruz. Bugün Grup Başkanımızla konuştum ve süratle böyle bir komisyon oluşturacağız. Biz bunları ne muhalefete ne diğerlerine bırakamayız. Kadını anne olmaktan, kardeş olmaktan, evlat olmaktan çıkartıp köksüz ve ruhsuz bir birey sıfatıyla karşımıza dikmeye kalkanların oyununa AK PARTİ olarak biz asla gelmeyeceğiz." diye devam ediyor ama sonunda da kalkıyor, "Asıl görev siz kadınlara düşüyor." diyerek sorumluluğu yükleyip âdeta, çocukları yetiştiren anneleri şiddetten sorumlu tutuyor.

Raporunu görüştüğümüz bu Komisyona dek 43 adet araştırma komisyonu önerisi verilmiş. Hani "Biz işi o muhalefet partilerine bırakamayız." dediğiniz bizler tarafından 43 adet önerge verilmiş ama her seferinde AKP ve MHP oylarıyla reddedilmiş. Ama birdenbire, her ne hikmetse, Meclis araştırması komisyonu kuracağını ve bu yönde bir talimat verdiğini söylüyor. Dolayısıyla bu Komisyon, şu anda raporunu görüştüğümüz Komisyon talimatla kurulmuş bir komisyon. Zaten Cumhuriyet Halk Partisi Mecliste, saraydan talimat almadan bir şey yapabilir mi? Öyle bir izniniz var mı sizlerin? (CHP sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanının tensipleri olmadan -hani sizin o meşhur sözünüzle- iradesiyle karar verebilir mi? Maazallah. Diğer yandan, on dokuz yıldır merkezi yönetimde olan bir kişi önleme konusunda hiçbir şey yapamamasını, yüzde 400 arttığı bir dönemde "Hani biz hiçbir şey yapamadık, bir araştırma komisyonu kuralım da bilimsel olarak araştırılsın." diye arkasında bir iyi niyet aramaya kalkalım diyoruz ama ona da inanmamız zor çünkü saray her şeyi kendi bildiği gibi şekillendiriyor. Ancak bu konuşmanın arkasından bir bakıyoruz, 20 Martta milyonlar neye uyanıyor? "Bir gece yarısı İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılma." diye bir idari kararla karşılaşıyor ve biz anlıyoruz ki aslında bu komisyonun ani kurulma kararında bir günah çıkarma hazırlığı var. Çünkü KEFEK'in 2 alt komisyonu vardı -ben de KEFEK üyesi olduğum için gayet iyi biliyorum- bir tanesi de mevzuatın İstanbul Sözleşmesi'ne göre taranmasıydı. O rapor hazırda, belki tam basılacaktı, birdenbire İstanbul Sözleşmesi'nden çıkma kararı geliverdi, o rapor ve o çalışmalar öylece kaldı.

Biraz önce Aysu Vekilim de söz etti, 2015'te yine bir komisyon kurulmuş. Bakın, bütün Mecliste aradım, 2 cilt hâlinde basılmış -ancak 1'inci cildine ulaşabildim, 2'nci cildi ortalıkta bile yok, ancak dijital ortamda var- ve -ne kadar acı- altında ne yazıyor biliyor musunuz, koskoca 2 ciltlik çalışmanın altında? "Hükümsüzdür." yazıyor. İşte, bunun için mi çalışıyorsunuz? Şimdi yeni bir rapor önünüzde, değil mi?

İşin ilginç yanı da bu yeni raporda, 263'üncü sayfada, İstanbul Sözleşmesi'nden bir Avrupa Konseyi sözleşmesi olarak söz ediliyor ve ne 2011'de Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylandığından övgülerle söz var bu raporda ne hukuksuzca çıkılışından. Bakın, ne diyoruz biz ısrarla? Bizim hukukumuzda, yetkide ve usulde paralellik ilkesi gereği, Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanan bir sözleşme ancak yine Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürürlükten kaldırılabilir. Böyle mi oldu?

Hayır, böyle olmadı, arkadaşlarım da söylediler, nitekim Danıştay Başsavcılığı da aynı yönde bir mütalaa verdi. Dolayısıyla, bu raporda hiç bunlardan söz edilmemiş olması...

Bakın, kişi temel hak ve hürriyetlerini düzenleyen bir düzenlemeyi yapamayacağı çok açık. Oysa ki İstanbul Sözleşmesi, temel kişi hak ve hürriyetlerini düzenleyen bir Avrupa Konseyi sözleşmesi. Bunların hiçbirinden söz edilmiyor, sanki İstanbul Sözleşmesi'ne hiç girmemişiz, Avrupa Konseyi sözleşmesi böyle bir uluslararası mevzuat şeklinde var gibi geçilmiş bu raporda.

Raporun öneriler kısmına bakıyoruz, siyasette kadın temsiliyetinin düşük olduğundan söz ediliyor ama hatırlayalım, çok değil, daha çok yeni biliyorsunuz, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, kadınların eşit temsiliyetine yönelik bir yasa değişikliği teklifi getirdik ama yine AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Dolayısıyla, kadına yönelik şiddetten söz ederken mevcut iktidarın toplumsal cinsiyet eşitliğine bakış açısı görmezden gelinemez. Toplumsal cinsiyet eşitliği tamlamasını kullanmaktan kaçınan, kadını bir birey olarak görmeyip, sürekli iyi anne, iyi eş, aile düzleminde konumlandıran merkezî yönetim anlayışının yirmi yıldır şiddeti üreten tüm dinamikleri şekillendirmesi de kaçınılmazdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bizim ne anne olmaya ne iyi eş olmaya ne iyi Müslüman olmaya, hiçbirine itirazımız yok ama itirazımız olan noktalar belli. Şiddet olaylarında yaşanan artışın mevcut yönetimin ekonomik, sosyal, psikolojik yönde yirmi yıldır yol açtığı tahribat kaynaklı olduğunu görmezden gelmenize itirazımız var; toplumdaki kaotik yapının, geleceği güvende görememenin şiddetin artmasında rol oynadığının göz ardı edilmesine itirazımız var; mevcut yönetim ve yandaş medyanın ayrıştırıcı, aşağılayıcı dilinin, şiddeti meşru gören nefret söylemlerinin şiddetin toplumun her kesimine yayılması ve normalleştirilmesine yol açmasına itirazımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız sözlerinizi.

Bir dakika süre ilave verdim, buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – Kısacası, söylediğimiz gibi, kadın cinayetleri de kadına yönelik şiddet de politiktir ve ne yazık ki bu anlayış tükenmiş politikaların bir sonucu olarak ayrıştırma ve kutuplaştırma siyasetiyle kendi tabanını bir arada tutma çabasında kendini gösteriyor. Ne zaman Tayyip Erdoğan konuşacak olsa bizim kadınlar olarak yüreğimiz güp güp atıyor. Diyoruz ki: "Bakalım hangi hakkımızı kaybedeceğiz yine?"

(AK PARTİ sıralarından "Ya, Allah aşkına!" sesleri, gürültüler)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) – İşte, daha geçen gün yargı paketiyle ilgili konuştu, bugün muhtarlarla ilgili konuşmuş ama inanıyoruz bugünler de geçecek. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı, kadına şiddetin bu denli yoğun yaşanmadığı, İstanbul Sözleşmesi'nin yeniden yürürlükte olduğu, tüm farklılıklarıyla barışık, kadınıyla erkeğiyle tüm vatandaşlarımızın huzur ve refah içinde yaşayacağı Türkiye'yi Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında kuracağımız iddiasını dile getirerek Genel Kurulu saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Suzan Şahin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadın cinayetlerinin son bulduğu, şiddet, taciz, tecavüz utançlarının yaşanmadığı bir dünyada; insan hakları temelinde, kadınların siyasi ve sosyal bilincinin geliştirilmesi, ekonomik, siyasi ve sosyal başarılarının teşvik edilmesi ve desteklenmesi ümidiyle 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'müzü kutlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Nisan 2021 tarihinde çalışmalarına başlayan Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılması Komisyonu kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin her geçen gün daha da arttığı bir ortamda kuruldu. Tüm partilerin ortak iradesi olarak kurulan bu Araştırma Komisyonunda, ilk başta uygulamada var olan eksikliklerin giderilmesi konusunda ortak bir akıl oluşturulabileceği inancıyla, bizler de yer aldık. Ancak süreç bir kez daha bizlere gösterdi ki tavsiye kararlar üretilmesinden daha derin ve acil olan kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda bir ortak akıl arayışı yok. 23 Haziran 2021 tarihinde Cumhuriyet Halk Partisi olarak ortak akıl arayışının ve sorunun çözümüne yönelik kararlı bir iradenin olmadığını ve Komisyonun bu çalışma şekliyle çözüme uzak olduğunu ifade ederek çekilme kararı aldık. Çekilme kararımızın ardından, diğer muhalefet partileri de benzer gerekçelerle Komisyondan çekildi. Komisyon çalışmaları sadece AKP ve MHP üyelerinin kaldığı bir ortamda sürdürüldü. Elinizde tuttuğunuz bu rapor da muhalefetin önerilerinin ve görüşlerinin yer almadığı bir şekilde oluşturuldu ve dün bizlere gönderildi, bu dahi samimiyetsizliktir. Kaldı ki bu Komisyon, İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuz bir şekilde çekilme kararının alındığı bir süreçte çalışmalarına başladı. Bu Komisyon aynı zamanda bu utancın örtülmesi, İstanbul Sözleşmesi'nden hukuksuz çekilme kararının tartışılmasının önünü kesmek ve şiddetle mücadelede toplumu yatıştırmak için perde işlevi görmüştür. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının geri alınması yönünde bir irade koyması gereken bu Komisyon, kadınların sorunlarını da geçiştirerek, Komisyon üyelerini konuşturmayarak, davet edilen STK'leri görmezden gelerek daha en baştan kendi amacını sakatlamıştır. Raporda İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararını meşrulaştırmak isteyen ifadelerin kullanılması, kadına yönelik şiddetin çözümünden ne kadar uzak olduğunun en net göstergesidir. İstanbul Sözleşmesi'ni kendi iktidarları döneminde yerlere göklere sıgırdıramayan, övgülerle "devrim" olarak adlandırarak topluma sunan ve imzalayan AKP, sonrasında sözleşmeyi "öcü" olarak göstermiş ve tarihî bir hataya imza atmıştır. (CHP sıralarından alkışlar) Şaşırdık mı? Tabii ki hayır. Ciddiyetsiz bir yönetim anlayışıyla ülke olarak rezil oluşumuz bir değil beş değil. AKP aynı AKP, iktidar aynı iktidar ancak bir öyle bir böyle davranmak, dün "ak" dediğine bugün "kara" demek, hukuksuzluk, kanun, Anayasa tanımazlık tam bir AKP klasiği. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının tüm siyasi metinlerden çıkarıldığı bir ortamda "şiddete sıfır tolerans" söylemi de gerçekliğini kaybetmiştir. Elinizde tuttuğunuz 912 sayfalık raporun önemli bir bölümü olan "Uygulama Sürecinin Değerlendirilmesi" kısmında kadına yönelik şiddetle mücadelede çok yönlü, bütüncül ve toplumun tüm kesimlerinin ortak ve kararlı müdahelesine vurgu yapılıyor. Oysaki bize bile söz hakkı vermekten kaçındınız. Birçok komisyon kuruldu, birçok rapor yazıldı ancak hiçbir tavsiye kararı olmaktan öteye gidemedi. Benzer şekilde, raporda "sorumlu adres" olarak tanımlanan ve benim de üyesi olduğum KEFEK, namus, töre cinayetleri, uygulamadaki sorunlar, kadın istihdamı, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme gibi birçok alanda çok önemli raporlar hazırladı; hem de bu çalışmaları defalarca yaptı, raporladı ancak sonuç yine aynı, uygulamada bir arpa boyu yol katedilemedi. 2002-2021 yılları arasında ülkemizde 7.071 kadının yaşam hakkı ihlal edildi. Önümüzde öyle bir tablo var ki çalışma raporlarının uygulanması bir yana yayınlanmasının bile engellendiği koşullarda yeni komisyonlar kurmak, yeni raporlar yazmak; sorunu çözme niyeti ve kararlılığından ziyade ne yazık ki "mış" gibi davranmaktan başka bir anlama gelmemektedir.

Değerli milletvekilleri, hepimizin isteği; ortak aklın sağlanması, kararlılık ve irade gösterilmesidir. "Mevzuat yeterli." söylemlerinin arkasına sığınarak bunları uygulayacak bir iradenin olmadığı yine göz ardı ediliyor, bu nedenle de bu rapor da baştan samimiyetini ve gerçekliğini yitirmiş oluyor. Evet, mevzuatımız var ama eksiklikler de var. Peki, Cumhuriyet İttifakı ne yapıyor? Eksiklikleri gidermek yerine kamuoyunda kadın düşmanı grupların yürüttüğü bir grup azınlığın sözüyle toplumun yarısını oluşturan kadınlar adına kararlar veriyor. Bir gecede, kadınları koruyan düzenlemeleri askıya alıyor, "Nafaka sınırlandırılсын, ara buluculuk getirilsin, erken yaşta evliliklere göz yumulsun." propagandası yapıyor çünkü AKP'nin bu çağ dışı zihniyeti "Kadın-erkek eşitliği fitrata aykırıdır." diyen bir söylemden güç alıyor. Tam da bu noktaya itirazımız. Toplumsal cinsiyet eşitliği toplumun her hücresinde

yerleştirilmediği sürece gerçek bir eşitlikten bahsetmek de mümkün değildir. Kadınları tüm süreçlere eşit olarak katmadan demokrasi kurulamaz. Türkiye'nin geleceği, kadınlar olmadan konuşulamaz, tartışılmaz. Kadına yönelik şiddet ve kadınlara yönelik politikalar kararlılık ve irade gerektirir; bu nedenle de politiktir. Ancak bu irade Cumhur İttifakı'nda yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Artık kaybedecek zamanımız yok. Sürekli aynı suyun içerisinde debelenmektense önceki komisyonların raporları ve hâlâ yürürlükte olan genelgeleri okuyarak, İstanbul Sözleşmesi'ni özümseyerek şiddetsiz bir toplum yaratmak mümkün olacaktır. Çünkü sorun artık tavsiye kararlar üretilmesinden çok daha derindir ve acildir.

Sayın milletvekilleri, gerçekçi politikalar üretilmediği için ülkemizin uluslararası arenada karnesi maalesef kırıklarla doludur. Toplumsal Cinsiyete Dayalı Gelişme Endeksi sıralamasında Türkiye 162 ülke içerisinde 68'inci sırada yer alarak OECD ülkeleri içerisinde sonuncu sıradadır. Türkiye'de kadınların yüzde 38'i şiddet mağduru. Dünya Ekonomik Forumu Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde de 156 ülke içerisinde 133'üncü sıradayız. Verilerine kimsenin inanmadığı TÜİK rakamlarına göre bile iş gücüne katılımda kadınlar yüzde 34'le içler acısı bir durumda. Ekonomik katılım ve fırsatlarda 140'ıncı sırada, eğitime erişimde 101'inci, sağlık ve yaşam sürecinde 105'inci sırada, politik güçlenmede 114'üncü sıradayız. Dünya Ekonomik Forumu tarafından "Türkiye'de kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olması için yüz otuz altı yıl, ücret eşitliğine erişebilmesi için iki yüz on yedi yıl geçmesi gerektiği." ifade ediliyor. Türkiye'yi çağdaş medeniyetler önünde rezil eden bu tablo AKP'nin eseridir. Utanç verici tüm bu istatistikler Türkiye'de kadını anlamaya yeterlidir ve başka da söze gerek yoktur diye düşünüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Cumhuriyeti borçlu olduğumuz Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, bizlere, eşitlik ve özgürlük fikrini miras bıraktı. "Güçlü bir millet olmanın yolunun kadınların her alanda yükselmesini sağlamak olduğunu" ifade eden Atatürk'ün çağdaş ve aydınlık rejimi bugün de biz kadınların yolunu aydınlatmaktadır. Ancak, ne yazık ki, bugün ülkemiz, Ulu Önder Atatürk'ün "Bir toplum, cinslerden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurdur." diyerek belirttiği eşitlik fikrinden oldukça uzak bir anlayışla yönetilmektedir.

CHP iktidarında tüm kadınlara sözümüzdür: Atatürk'ün "çağdaş bir demokrasinin gereği" diye tanımladığı ve cumhuriyetin, kadın devrimlerinin özü olan her iki cinsin eşit olduğu bir düzeni kuracağız. İstanbul Sözleşmesi'ni yeniden yürürlüğe koyacak, samimiyet ve kararlılıkla kadınların korkmadan yaşayabilecekleri bir ülkeyi yani yaşanabilir bir Türkiye'yi el birliğiyle inşa edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – Medeni haklara göz dikenler, anayasal eşitlik ve laiklik ilkesini yok sayanlar, kadınların ve çocukların nafakasına el uzatanlar, ayrımcılık yapanlar, istismarı affedenler, kadın cinayetlerini görmezden gelenler gidecek; kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesi kazanacak. Her alanda eşit temsil ve şiddetsiz bir hayat için mücadeleden vazgeçmeyeceğiz, hiçbir ayrımcılığı kabul etmeyeceğiz, mücadelemizi eşitlik, özgürlük ve laiklik ilkelerinden ödün vermeden sonuna dek sürdüreceğiz. Kadına yönelik şiddet her şeyden önce insan hakkı ihlalidir, zihniyet değişmeden de giderilemeyeceği anlaşılmıştır. Kadınları iyi bir eş, iyi bir anne tanımına sıkıştıranlar gidecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SUZAN ŞAHİN (Devamla) – ...kadınları eşit, özgür bireyler olarak gören, eğitimden ekonomiye, siyasetten temel hak ve özgürlüklere kadar her alanda eşitlik anlayışı olan, insan odaklı politikalar üretenler gelecek çünkü kadınlar size "Dur!" diyecek. Geliyor gelmekte olan diyor, Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, kayıtlara geçmesi için sizden rica ediyorum.

BAŞKAN – Mikrofonunuzu açayım Sayın Özkoç, duyamıyorum.

Sayın Özkoç, mikrofonunuzu açıyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Özkoç, buyurun.

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Sayın Başkanım, şimdi, burada, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlarken kadın haklarıyla ilgili bütün milletvekillerimizin ortak görüşlerini ve eleştirilerini dinliyoruz. Ancak sadece bu düşüncelerini ve kadınlara yapılan haksızlıkları sokakta, İstanbul'da, başka illerde dile getirmek isteyen kadınlarımıza karşı bir orantısız şiddetin gaz kullanılarak uygulanıyor olması Türkiye açısından doğru bir görüntü değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundan İçişleri Bakanlığına sizlerin vasıtasıyla sesleniyoruz: Bu çirkin görüntüyü ve kadınlara karşı yapılan bu zulmün bir an önce durdurulmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına yapılacak konuşmalara başlıyoruz.

İlk söz Sayın Öznur Çalık'ın.

Sayın Çalık, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Çalık, önce grup adına konuşmanızı yapın, diğerini sonra değerlendireceğiz.

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR ÇALIK (Malatya) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekillerim; bugün 8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Bu son derece anlamlı günde kapsamlı bir çalışmanın sonucu olarak ortaya çıkardığımız ve kadınlar özelinde ülkemize faydalı olacağına inandığımız Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu'muzu bugün grubumuz adına söz alarak Meclise getirmiş bulunuyoruz ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyoruz.

Sözlerime başlamadan önce, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün kadının onuru, öz değeri ve sahip olduğu temel haklar konusunda etkin bir farkındalığa, kadına yönelik şiddetle mücadelede hususunda küresel bir bilince vesile olmasını temenni ediyor ve şiddetsiz bir dünya için emek veren tüm kadınları ve tüm insanları saygıyla selamlıyorum.

Tam bir yıl önce, 9 Mart 2021 tarihinde kurulan Komisyonumuzun kadına yönelik şiddetle mücadele yöntemlerini, çözüm yollarını, değerlendirme, tespit ve önerilerimizi sizlerle, aziz milletimizle paylaşmak umuyorum ve diliyorum ki bugünün en güzel çıktıkları olacak. Tüm siyasi partilerden konuşan arkadaşlarımızı dinledik, biraz sonra komisyon sıralarında hepsine cevaplarımızı vereceğiz ama müsaadeniz olursa bugün yirmi dakikalık konuşmamı Komisyonumuzun çalışmalarına ve yaptıklarımıza ayırmak istiyorum.

Çok kıymetli milletvekillerim, öncelikle, şiddet kavramı üzerinde hepimizin hemfikir olduğunu biliyoruz. Şiddet, bireyleri ve toplumları doğrudan ya da dolaylı olarak olumsuz yönde etkileyen çok yönlü bir olgudur. Kadına yönelik şiddet ise uluslararası

ve ulusal düzeyde alınan tedbirlere rağmen tüm dünyada varlığını devam ettiren evrensel bir sorundur. Şiddet, tüm toplumların kanayan yarasıdır. Dünya Sağlık Örgütünün son verilerine göre, dünya genelinde her 3 kadından 1'i fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik açılardan şiddete maruz kalıyor. Bugün, insanlık kadın hakları konusunda çetin bir imtihandan geçiyor. Dünyanın birçok yerinde savaş, şiddet ve zorbalık herkesten çok kadınları vuruyor. Biz, kadının onurunu hedef alan, ayrımcılığa tabi tutan, şiddete maruz bırakan her türlü davranışın medeniyet kodlarımıza aykırı olduğunu çok net ifade ediyor ve altını çiziyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, kadim kültür ve medeniyetimiz, insana verilen değer, bir arada yaşamaya verilen önem, adalet, hakkaniyet, merhamet ve hoşgörü üzerine kuruludur. İnsanı yeryüzünün en şerefli varlığı olarak konumlandıran inanç sistemimiz ise şerefli varlık vasfında kadın ve erkeği eşit kılmıştır. Kültür, medeniyetimiz ve inancımızda şiddetin yeri asla yoktur. Kadına yönelik şiddetin haklı ya da haksız hiçbir gerekçesi olamaz, bahanesi olamaz. Kadına yönelik şiddet kadının biyopsikososyal gelişimini sekteye uğratmakta ve kadına yönelik şiddeti bir insan hakkı ihlali olarak görmekteyiz. Kadına yönelik şiddet, bir insanlık suçudur, kadının kimliğini ve onurunu hiçe saymaktır. Şunu hepimizin çok iyi anlatması gerekir ve anlaması gerekir: Kadına yönelik şiddet, sadece kamusal düzenlemelerle değil, kolluk tedbirleriyle değil, aynı zamanda bütün toplumun topyekûn bir şekilde mücadele etmesiyle ancak çözülebilecek bir sorundur. Topyekûn bir mücadeleye ihtiyacımız var. Atalarımızın veciz bir şekilde ifade ettiği gibi, baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz. Bu taşı yerinden kaldırmak için herkes elini taşın altına koymalıdır. Hep birlikte, amasız, fakatsız, lakinsiz, kadına şiddetle mücadelede asla çifte standartlaşmaya gitmeden, çifte standartçı yaklaşımlara müsaade etmeden, birlikte ve istişare içinde sorunun çözümü için mücadele etmeliyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kadına şiddetle mücadele, yapısı gereği çok yönlü bir yaklaşım ve disiplinler arası bir çalışmayı ve özel stratejilerin geliştirilmesini gerektirmektedir. Bu noktada Türkiye birçok uluslararası sözleşmeye imza atmış ve ulusal birçok önemli çalışmaya, düzenlemeye, yasal düzenlemelere imza atmış ve uygulamaları yerine getirmiştir. Özellikle cumhuriyet tarihimizin başlangıcından itibaren kadınlara seçme ve seçilme hakkını birçok ülkeden önce ülkemize tanıyan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ve bugün kadınlar arasında yıllardır süregelen ayrımcılığı ve yasakları ortadan kaldırarak siyasi temsil başta olmak üzere tüm kadınların haklardan eşit şekilde faydalanmasını sağlayan Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a canigönülden teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizim önce kadınları kadınlarla eşitlemek gibi bir sorumluluğumuz vardı ve bugün Meclisteki kadın milletvekili temsil oranlarının bu sayıya çıkabilmesinin en önemli sebebi de kadınlar arasındaki eşitliğin sağlanması, çifte standardın ortadan kaldırılmasıdır. Türkiye'de özellikle 2000'li yıllardan itibaren uygulanan sosyal politikalarımızla, Türk Medeni Kanunumuzla, Ceza Kanunu, Anayasa'mızda yapmış olduğumuz değişiklikler ve çıkarmış olduğumuz 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kadının güçlenmesi ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi için çok önemli mevzuatsal düzenlemelerimizdir.

Kadın haklarını güçlendirmeye, ayrımcılığı önlemeye yönelik önemli düzenlemeler yaptık. Etkili mekanizmalar tesis ettik, eylem planları, kalkınma planları, Cumhurbaşkanlığı yıllık programları hazırlandı ve tüm bu yasal çalışmalar kadına yönelik şiddetle mücadelede hukuki altyapı kadar etkin çalışan bir idari altyapının sağlanmasına yönelik çalışmaları da beraberinde getirdi. Özellikle, 2006'daki Başbakanlık genelgesi... Biraz evvelki arkadaşlarıma esasında prensipte buradan cevap vermek istemiyordum ama biz sadece raporlar yazmıyoruz arkadaşlar, biz tarih yapıyoruz, tarih yaparken yazdığımız raporları politikaya çeviriyoruz ve bunları uyguluyoruz.

Bakın, 2005 tarihinde töre saikiyle Töre ve Namus Cinayetlerini İnceleme Araştırma Komisyonu kuruldu. Bu Araştırma Komisyonundan sonra 2006 yılında bir Başbakanlık genelgesi yayınlandı. Komisyonunda bütün üye arkadaşlarımin, katılımcıların her birinin tek tek söylediği, 2006 yılından sonra, 2006 Başbakanlık genelgesinden sonra Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadele bir devlet politikası hâline geldi. Biz sadece raporları yazmıyoruz, biz yazdığımız raporları politikaya çeviriyor, uyguluyor ve yasal düzenlemelerle uygulamaya, alana indirip kadınlarımızı güçlendirmeye devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu raporları siz okuyacaksınız ve muhteşem bir çalışmanın neticesi olduğunu göreceksiniz. Sadece yazılı metinlerle değil, uygulamaya dönük mekanizmalarımızı da çok güçlendirdik. Aile Bakanlığımızı kurduk. İçişleri Bakanlığımız bünyesinde Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığını kurduk ve müdürlüklerimizi İçişleri Bakanlığımızda Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğümüzü kurduk, tam 1.005 tane. Adalet Bakanlığımızda Adli Destek Mağdur Hizmetleri Daire Başkanlığını ve adliyelerde müdürlüklerini kurduk. Jandarmaya bağlı Aile İçi Şiddetle Mücadele Çocuk Şube Müdürlüğünü kurduk. 81 ilimizde ŞÖNİM'leri kurduk. Konukevlerimizi kurduk ve kurmaya da devam edeceğiz. Bunları yaparken KADES uygulamasının uluslararası ödüle layık olduğunun altını bir kez daha çizmek isterim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Elektronik kelepçe hakeza uygulamaya geçirilen çok önemli mekanizmalardan bir tanesi. Tüm bu yasal düzenlemelere, ilgili kurum ve kuruluşlarca sunulan hizmetlere rağmen, kadına yönelik şiddetin önlenmesi, sıfır can kaybı ve şiddetsiz bir toplum nihai hedefine ulaşılması için daha çok çalışmamız gerektiğinin bilincindeyiz. Bu bağlamda, özellikle kadına yönelik şiddetin nedenlerinin araştırılarak konuya ilişkin tespitlerin yapılması, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için yürütülen uygulamaların değerlendirilmesi ve bu doğrultuda çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla, tüm parti grupları ve milletvekilleri tarafından toplam 43 önergeye istinaden 9 Mart 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Komisyonumuzu kurduk. 21 Nisan 2021 tarihinden itibaren çalışmaya başladık ve Komisyonumuzda 24 toplantı yaptık. İlgili kurum ve kuruluşlarımız, bakanlarımız, başkanlarımız, bürokratlarımız, yüksek yargı temsilcilerimiz, barolarımız, üniversitelerimiz, meslek birliklerimiz, medya temsilcilerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız, sendika temsilcilerimiz, uluslararası örgütlerin Türkiye temsilcileri ve şiddet mağdurları olmak üzere, 100'e yakın insanı Komisyonumuza davet ettik ve dinledik. Şiddetle mücadele için Türkiye'de kimin sözü varsa onu davet ettik. Davetimize icabet eden, kabul edip gelenlerin başımızın üzerinde yeri oldu ve onları dinledik, görüşlerinin her birini tek tek aldık. Davetimize icabet etmeyenler de kendileri sadece dışarıdan Komisyonla davet edilmelerine rağmen gelmedikleri söylemekle kaldılar.

Ayrıca, Ankara'da, İstanbul'da, Gaziantep'te, Diyarbakır'da yerel kamu kuruluşlarını, sivil toplum kuruluşlarını, şiddet önleme merkezlerini, kadın konukevlerini, ceza infaz kurumlarını, eğitim merkezlerini, aile destek merkezlerini ziyaret ettik. Yerel medya temsilcilerinin, şiddet mağduru kadınların, konukevindeki kadınlarımızın, ŞÖNİM'deki kadınlarımızın, sığınmacı, mülteci kadınlarımızın, ceza infaz kurumlarında şiddet uygulayan faillerin -gidip ziyaretlerini yaptık- her biriyle bire bir görüşme yaptık ve 100'e yakın insanla görüşmelerimizi tamamladık. Yurt dışı ziyaretimiz... İspanya'da İçişleri ve Adalet Bakanlıklarının ilgili kuruluşlarıyla görüşmelerimizi yaptık ve bu görüşmelerimizin neticesinde, Komisyon üyesi milletvekilllerimiz ve katılımcılarımızla yapmış olduğumuz çalışmalar ve toplantılar neticesinde elde ettiğimiz bulgular, tespitler ve öneriler içeren araştırma raporumuz 916 sayfanı oluşturuyor.

Arkadaşlar, kadına yönelik şiddetle mücadelede Türkiye'de ne yapıldı, dünyada ne var? Elinizde Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok önemli bir belgesi olacak. Her alanda yapılan tüm çalışmayı bulacaksınız ve bu çalışmaları özet hâlinde ellerinize teslim etmiş olacağız inşallah.

"916 sayfa, 5 temel bölüm." dedik. Birinci bölümde şiddet ve kadına yönelik şiddetin kavramsal çerçevesini ele aldık. İkinci bölümde kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin mevzuata yer verdik. Üçüncü bölümde kadına yönelik şiddetle mücadele politikasının kurumsal yapısı ve uygulama, izleme, değerlendirme sürecine; dördüncü bölümde kadına yönelik şiddetle etkin

mücadeleye yönelik tespit ve önerilere, beşinci bölümde ise kadına yönelik şiddetle mücadelede kurumsal eylem planı ve tablolara yer verdik.

Dördüncü bölümde, özellikle tespit ve önerilerimizde 17 ana başlık altında 42 tespit, 547 önerimiz yer almakta. "555" diyen arkadaşımıza buradan bir düzeltme yapayım.

Özellikle vurgulamak isterim ki –altını çizerek söylüyorum- bu tespit ve önerilerimiz sadece kamu kurum, kuruluşlarına değil, bu önerilerimiz toplumun tüm kesimlerine -biraz evvel söyledik, topyekûn bir mücadele gerekiyor- sivil toplum örgütlerine, sendikalara, meslek birliklerine, siyasi partilere. Kıymetli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde eğer eşitlik istiyorsanız ve samimiyseniz önce partinizde kadın milletvekili oranlarını artıracaksınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yüzde 5,5'le samimiyet aramayacaksınız, yüzde 11,1'le samimiyet aramayacaksınız; önce kendi partinizin içerisinde samimiyeti ortaya koyacak, iradeye söz söyleyeceksiniz, tabii, söyleyebiliyorsanız.

"Tespit ve önerilerimiz" kısmına geldiğimizde, kadına yönelik şiddetle yasal düzenlemeler ve idari tedbirlerle birlikte toplumsal duyarlılık, farkındalık ve topyekûn bir zihniyet değişimine ihtiyaç var. Bu vesileyle, birinci önerimiz farkındalık ve zihniyet dönüşümüyle ilgili önerilerimizi içeriyor.

İkinci olarak, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi dedik. Kadına yönelik şiddetle mücadelede önleme, müdahale, destek ve koruma hizmeti sunan kamu kurum ve kuruluşlarının iş birliği ve eş güdüm içerisinde bütüncül, kapsayıcı, erişilebilir hizmet sunma hedefiyle önerilerde bulunduk. Risk haritaları oluşturulsun istedik, risk analiz modülü kurulmasını, risklerin gruplandırılmasını ve bu gruplara özel etkin ve destek mekanizmalarının geliştirilmesini önerdik.

Üçüncü olarak, politika geliştirilmesi ve kurumlar arası koordinasyonun sağlanmasına yönelik önerilerimizde bulunduk.

Dördüncü olarak, mevzuat değişikliği önerilerimiz var. Mevzuat değişikliklerimizle ilgili geçtiğimiz yıllar içerisinde kadın haklarını güçlendirmeye, kadına yönelik şiddeti ve ayrımcılığı önlemeye ilişkin yasal düzenlemeleri hayata geçirdik.

Bugün, bizim raporumuzda, önerilerimiz içerisinde kurum ve kuruluşlar arası iş birliği ve koordinasyonu güçlendirerek kurumsal sorumlulukları bütüncül ve kapsayıcı şekilde belirleyen, mevcut üst politika belgelerini gözden geçirerek uygulama etkinliğini daha da artıracak bir mekanizmaya ihtiyacımız olduğunu belirttik.

İkinci olarak, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin izlendiği, değerlendirildiği, daha etkin bir şekilde takiplerin yapıldığı, ilgili bakanlıkların, sorumlu kurum ve kuruluşların ve ilgili kurulların temsilcilerinden oluşan, izleme ve değerlendirme yaparak gözlem faaliyetinde bulunan yeni bir merkezin oluşturulmasını arzu ettik.

Üçüncü olarak, aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda uzmanlaşmış, bütçe ve personel açısından güçlendirilmiş, koordinasyon izleme ve uygulama kapasitelerini artıracak, sunulan hizmetlerde standartlaşmayı sağlayacak, daha hızlı ve kapsayıcı hizmet sunulmasını, mevzuat uygulamasını izleyecek, uygulanan politikaların etki analizini yapacak, yeni kurulacak olan merkez, gözlem merkezinin sekretarya hizmetlerini de yürütecek, kadına yönelik şiddetle mücadeleyi daha etkin hâle getirecek bir birim, bir kurum kurulmasını önerdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hukuk ve ceza yargılamasının birlikte yapıldığı, aile hukukundan kaynaklanan ihtilafları gideren ihtisas mahkemeleri kurulsun istedik. Kamuoyunda "kravat indirimi" olarak bilinen ve kadına yönelik şiddet davalarında kullanıldığında toplumda cezasızlık algısı oluşmasına vesile olan iyi hâl indiriminin kadına yönelik suçlardan tamamen kaldırılmasını istedik ve toplumda oluşan o cezasızlık algısının da yürekleri yakan duygunun da ortadan kaldırılmasını istedik. Hani "Rapor ne yapıyor?" diyorsunuz ya, işte, rapor bunları yapıyor. Raporun önerileriyle Allah nasip ederse önümüzdeki hafta bunlar yasalasacak ve Meclisimize gelecek. Bütün kadınlarımızın şiddetten arındırılmış hâlde olmasını temenni ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Eşe ve boşanmış eşe karşı şiddetle uygulanan cezayı artırıcı sebepler kapsamına tüm kadına yönelik şiddet suçlarının dâhil edilmesini istiyoruz. Israrlı takip yıllardır konuşuluyor ve yapmış olduğumuz görüşmeler neticeleniyor inşallah. Israrlı takip fiillerinin etkili ve caydırıcı nitelikte bir yaptırıma bağlanmasını, ayrıca suçun nitelikli hâllerine yer verilmesini önerdik. Bütün Komisyon üyelerimiz hatırlar, Adalet Bakanımız geldiğinde bunların her birini tek tek kendileriyle bire bir paylaşmıştık.

Biraz evvel kıymetli Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilimiz söyledi, bir ruh sağlığı yasası getirilsin istiyoruz. Sürem az kaldı, detayları hemen başlıklar hâlinde söylüyorum. Ruh sağlığı yasasını getirelim istiyoruz ve şiddet uygulayanın rehabilite edildiği, gerektiğinde tıbbi müşahedenin de yapılmasına dair mevzuatsal değişiklikler istiyoruz. Kadın istihdamında kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin sistemle uyumlaştırılmasını ve yeniden yayınlanmasını öneriyoruz. Medya ve basın dilinin iyileştirilmesini istiyoruz; medyanın sorunlu dilinin sorumlu dile dönüşmesini, kadına yönelik şiddetle mücadeleye destek vermesini istiyoruz.

Kadına yönelik şiddetle karşı en önemli önerilerimiz: Kadının güçlenmesi; güçlü kadın toplumunu güçlendirecektir. Bu vesileyle, kadının güçlenmesine dönük önerilerde bulunduk. Şiddet mağdurunun desteklenmesi; önleme, koruma tedbirleri dâhil olmak üzere şiddetle maruz kaldıktan sonra rehabilitasyonu, barınması, ekonomik desteklenmesi ve istihdamına dair önerilerimiz var. Şiddet uygulayanın rehabilite edilmesini ve buna bir iş takibi oluşturulmasını istiyoruz. Rehabilitasyonun devamında hem şiddet uygulayanın hem de şiddet mağdurunun şiddet sonrası takibini istiyoruz. Ailenin güçlenmesi yine önerilerimiz arasındaki en önemli maddelerimizden. Ailenin güçlendirilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Olağanüstü dönemlerde kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin önerilerimiz: Kadına yönelik şiddetle mücadelede politikaların etkin izlenmesi. Yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin, baroların, özel sektörün, meslek birliklerinin ve sendikaların kadına yönelik şiddetle mücadeleye etkin katılımı doğrultusunda iş birliklerinin artırılmasına dair önerilerimizi yaptık ve kadın-erkek fırsat eşitliğine duyarlı bütçeleme, araştırma, veri toplama ve analizle önerilerimizi sıraladık.

Çok kıymetli milletvekilleri, sunmuş olduğumuz Komisyon raporumuzun şiddetsiz bir toplum hedefine ulaşılmasına katkı sunmasını temenni ediyorum. Mevzuat önerilerimizden bazılarının önümüzdeki günlerde Meclisimizin gündemine gelecek olmasından dolayı memnuniyetimi ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çalık, süreniz tamamlandı ama mikrofonu açalım, son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Kadın haklarıyla birlikte kadının sosyal, siyasi statüsünü güçlendiren, süregelen ayrımcılığı ve çifte standardı ortadan kaldıran, kadına şiddetle mücadelede çok büyük adımlar atan ve Komisyonumuzun kuruluş aşamasından itibaren desteklerini esirgemeyen Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) "Bırakın kadınların bir damla kanının dökülmesini, bir damla gözyaşı dökmelelerine dahi toleransımız yoktur." diyerek kadınlara her anlamda destek veren Emine Erdoğan Hanımefendi'ye (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Mustafa Şentop'a, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanımız Sayın Doktor Devlet Bahçeli'ye (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Komisyonumuzun kurulmasına vesile olan ve önerge veren imza sahiplerine, Komisyon

üyeleri AK PARTİ ve MHP milletvekili arkadaşlarımıza, 16 toplantıya katılan diğer partilerin milletvekillerine, Aile Bakanına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – ...İçişleri Bakanına, Adalet Bakanına, Millî Eğitim Bakanına, yüksek yargı organlarına, kurum başkanlarımıza, bürokratlarımıza, barolarımıza, akademisyen, medya, STK, sendika, meslek birlikleri, özel sektör temsilcilerimize...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Mikrofonu açalım Başkan.

BAŞKAN – Mikrofonu açarsam bu teşekkür hiç bitmeyecek yani.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Olsun olsun, mikrofonu açalım.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – ...tüm Türkiye'ye teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Uluslararası örgütlerimize, yurt içi ve yurt dışında çalışma ziyaretinde Komisyonumuza katkıda bulunan tüm yetkililere ve çok kıymetli uzman arkadaşlarıma, raporun ilk gününden itibaren emek veren uzmanlarıma, akademisyenlerimize teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

8 Mart Dünya Kadınlar Günü vesilesiyle, vatan uğruna canlarını veren kahraman şehitlerimize, şehitlerimizin annelerine, eşlerine, çocuklarına, Diyarbakır Annelerine buradan bir kez daha saygılarımı, sevgilerimi, hürmetlerimi sunuyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Meclis Başkan Vekilini unuttunuz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Süreyya Bey'e, Süreyya Bey'e...

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bir teşekkür de Başkana.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Şiddetsiz bir toplum için teşekkür ediyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET KAYA (Trabzon) – Başkana da bir teşekkür edin ya.

Başkanım, bir tek size düşmedi teşekkür.

BAŞKAN – Başkanlık Divanınızı unuttunuz, yerinizden söz veremeyeceğim size.

Buyurun.

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Meclis Başkan Vekilim Sayın Süreyya Sadi Bilgiç'e... (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, Sayın Çalik...

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) – Divanımızın kadın üyesi Rümeyza Kadak'a ve bütün Divana çok teşekkür ediyorum. Stenograflarımıza da teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci söz Sayın Tuba Vural Çokal'ın.

Buyurun Sayın Çokal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Komisyon sürecinde sabırlı, sebatlı ve özverili çalışmalarından dolayı Sayın Komisyon Başkanımıza, Komisyon üyelerimize, uzmanlarımıza, kadına yönelik şiddetle ilgili tabloyu görmemize imkân sağlayan, katkılar sunan kurum, kuruluş ve STK temsilcilerimize ve tüm emeği geçenlere teşekkür ederek başlamak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Başkanımızın da sunumunda belirttiği ve raporda da görüldüğü üzere şiddet, özel olarak da kadına yönelik şiddet bütün dünyanın inceleme altına aldığı, çözüm arayışında olduğu bir sorundur. Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu kadına yönelik şiddet sorununa ülkemizdeki durum tespiti ve çözüm önerilerini belirlemek için kurulmuş bir komisyondur. Komisyon raporuna yansıyan ve durumu görmemize imkân sağlayan yegâne şey ise taraftar ruhun bir yana bırakılması, akliselim olarak konuya bakılması, samimi ve ciddi bir şekilde sorumluluk alınmasıdır. Bu sorumluluk önemli çünkü hâlihazırda bir şey savunulacak, bir zorunluluk olarak görülecekse dahi onun zorunluluk koşullarının, uygulanabilirliğinin, toplum açısından avantaj ve dezavantajlarının araştırılması, tek seçenek olup olmadığının, daha iyi çözümlerinin bulunup bulunmadığının akliselim olarak değerlendirilmesi gereklidir. Nitekim, Komisyonumuzun nihai amaçlarından biri de ülkemizin kadına yönelik şiddete yaklaşımında ve uygulamalarında mevcut durumdaki aksaklıkların ve mevcuttan daha iyi, faydalı ve etkili çözümlerin bulunup bulunmadığının tespitiydi.

6284 sayılı Kanun tüm şartlarda kadına şiddetin karşısına dikilirken "kadına şiddet" olgusunu çözmek yerine "kadına şiddet" algısından beslenmeye çalışmak en büyük kadına şiddet girişimidir. Yıllarca bizleri gayrimedeni, özgürlük bilinci olmayan, ilkel ve geri kalmış olarak görenlerin dayattığı sözleşmelerle medenileşeceğimizi düşünenler şunu idrak etmelidir: Bu yüce Meclis kadına seçme ve seçilme hakkını verirken hiçbir egemenin tasallutu altında değildi çünkü o egemenlerin ülkesinde henüz daha kadının adı bile yoktu. Yüce Türk milletinin iradesi Türkiye Büyük Millet Meclisidir; o irade araştırır, sorgular, çözümler ve her görüşte bu çatı altında uzlaşarak gereğini yapar. Yüce Türk milletinin yüce Meclisi kadına şiddet konusunu çözecek tarihî ferasete, siyasi liyakate sahiptir ancak bunun yerine hap hâline getirilmiş ve çözüm reçetesi olarak dayatılan bir metin üzerinden yüce Türk milletinin bu Meclisin çözümsüzlüğüne inanmak art niyet değilse bile öğrenilmiş çaresizliktir.

İki yüz bin yıllık ordu geleneğimizden bahsediyoruz, oraya baktığımızda kadını göreceğiz. Göçle sosyoloji yaratan Türklere baktığımızda kadının göç ve yol denkleminde başrol oynadığını göreceğiz; evlenilecek kızıdan planlanacak geleceğe kadar Türk kadınının karar mekanizması olduğunu göreceğiz. Ana duası alınmaksızın çıkılan yolun olamayacağını, "ana elmiş değmiş olmak" deyimiyile hüner, beceri, düzen kavramlarını göreceksiniz. Vatan deyince aklımıza ana gelir, devlet deyince baba gelir; "ana vatan" ve "devlet baba" kavramlarının en asil evladı ise millettir. Vatan bir devlet her zaman çıkarır ama vatansız devlet olmaz. Türk devlet anlayışının temelinde yer tutan bu dilsel ifadelerle kadın ve erkek anlayışımızın kökenleri açıktır. Bugün kadın sorun olmuşa yarın vatan sorun olacaktır. Sağlıklı vatan anlayla mümkündür, yetişmiş millet kadınıla mümkündür. Millet varsa devlet vardır; devletin bekası kadınıımız üzerinde hassasiyet gerektirir ki bu konuda bu çalışmalarını yapmamıza imkân tanıyan Meclisimize çok teşekkür ediyorum.

Uygulamada ortaya çıkan aksaklıklar ya da değişen koşullarla güncellenmesi gereken noktaların tespiti üzerine Komisyonumuz çalışmıştır. Bugün ortaya çıkan koşullar ve tespitlere yönelik olarak da AK PARTİ Hükümetimiz yeni yasal düzenlemeler üzerine ivedilikle çalışmıştır.

Sorunun en büyük kaynaklarından biri de cezaların caydırıcılığındaki yetersizlik ve iyi hâl indirimi gibi tartışmalı konulardı. Bunların çözümüne yönelik olarak yasal adımlar yine Hükümetimiz tarafından atıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamla) – Bunun sorunun çözümüne yönelik bir başlangıç olduğunu biliyor, titizlik ve sorumlulukla sorunu çözme yönünde hareket eden Hükümetimizin, yasaların uygulanması, eğitim ayağının sağlamlaştırılması, sosyal sorumluluk projeleriyle mücadelenin yaygınlaştırılması konularında bütün ilgili kurum ve paydaşlarıyla bir seferberlik hâlinde hareket edeceğini biliyoruz. Bu konuyu titizlikle takip eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, konuyla ilgili ivedilikle yasal düzenlemeleri hazırlayan Sayın Adalet Bakanımız Bekir Bozdağ'a bir kadın milletvekili olarak şükranlarımı sunuyorum. Bu vesileyle, başta şehit ve gazi yakını kadınlarımız olmak üzere tüm kadınlarımızın Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çiğdem Erdoğan Atabek, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu anlamlı ve değerli günde bir kadın milletvekili olarak sizlere bu kürsüden hitap etmenin onurunu yaşıyor, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'müzü Sakarya'mızın kadınları adına kutluyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Diyarbakır Annelerimiz, şehit ve gazi annelerimiz başta olmak üzere vatan için, insanlık için, doğruya ve güzele dair tüm değerler için çaba gösteren; sevgileri, emekleri ve fedakârlıklarıyla insanlığın umudu olan tüm kadınları içtenlikle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, son yirmi yılda özellikle kadın ve erkeğin hak temelli eşitliğinin hâkim kılınmasında, kadının erkeklerle eşitlenmesinde, kadının kadınlara eşitlenmesinde; ailede, işte, eğitimde, bürokraside, toplumsal hayatta görünür olmasında; Anayasa'da, temel yasalarda, eşit olarak var olmasında büyük adımlar atmış bir iktidarı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kadınların hayatın her alanında daha güçlü var olabilmesi için kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık kavramını ülkemize kazandıran Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Erdoğan'ın kararlı duruşuyla toplumsal farkındalığımız artıyor ve uyguladığımız teşvik politikaları karşılık buluyor.

Kadınların cinsiyetleri sebebiyle istismara uğramasının her zaman karşısında olacağımızı ve onların hak arayışlarında en büyük desteği vereceğimizi bir kez daha belirtmek istiyorum. Tüm çabalara rağmen hâlâ tam önlenemeyen şiddetin nedenlerinin araştırılarak tespitler yapılması, uygulamaların değerlendirilmesi ve çözüm önerilerinin kamuoyuyla paylaşılması gereği hasıl olmuştur. Bu çerçevede, Komisyon üyesi olarak çalışmamızda yer aldığım Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Meclis Araştırması Komisyonu kurulmuş ve bugün sizlere dağıtılan raporu hazırlanmıştır. Raporumuz büyük bir emeğin ürünüdür. Yüz elli saatten fazla toplanan Komisyonumuzda konunun tarafı olan, her kesimden, her görüşten söyleyecek sözü olan, paylaşacak görüşü olan bakan, bürokrat, hâkim, savcı, medya mensubu, STK, sendika, meslek birliği temsilcisi, akademisyen, herkesi dinledik. Şiddet mağdurunu Komisyonunda, şiddet uygulayanı ceza infaz kurumunda dinledik. Şiddet görenin kolluk ve adalet sistemindeki süreçleri tatbikatına katıldık. Konukeverlerinde misafir edilen kadınları ziyaret ettik, aile destek merkezlerinde kadının güçlenmesi için yapılan çalışmalara tanıklık ettik. Sorunun çok boyutlu ve karmaşık yapısını göz önüne alarak mücadelede etkin aktörlerin hiçbirini dışarıda bırakmadık.

Komisyon toplantılarımız esnasında hem Adalet Bakanımızı ve Bakanlık bürokratlarımızı hem de yargı mensuplarını ağırlamış, "cezasızlık" algısının altını çizerek birçok öneride ve talepte bulunmuştuk. Adalet Bakanlığımızın altıncı yargı paketi çalışmaları neticesinde gördük ki Komisyon çalışmalarımızın ve raporumuzun etkileri net bir şekilde ortaya çıktı. Bu da Komisyon ilk kurulduğunda "Bu Komisyonu yasak savmak için kuruyorsunuz." diyerek algı çalışması yapan zihniyetin bu çabasını boşa çıkarmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz hiçbir zaman yasak savmak mantığıyla hareket etmedik; milletin derdiyle dertlenip daha iyisini nasıl yaparız diye çalıştık, emek verdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yeni reform paketindeki yeni düzenlemeyle artık kadına yönelik saldırılarda failerin somut pişmanlık emaresi içermeyen hiçbir davranışı indirim nedeni olarak kabul edilmeyecek. Sadece takım elbise giyip kravat takarak, ellerini önünde birleştirip başını yana eğerek sergilenen tiyatroyu görüntüler takdiri indirim gerekçesi olmayacak. Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve eziyet gibi suçlar kadına karşı işlenmişse cezalar daha da artacak. Nikâhlı veya boşanmış eşi karşı işlenen tehdit suçlarına verilecek cezaların da alt sınırı altı aydan dokuz aya çıkarılacak. Fiziken veya iletişim araçları vasıtasıyla yapılan ısrarlı takip eylemlerinin cezası artık altı aydan iki yıla kadar hapisle sonuçlanacak bir suç olarak işlem görecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın, buyurun.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Belli durumlarda bu suç için tutuklama kararı da verilebilecek. Aynı şekilde, eşi veya boşanılan eşi karşı işlenen kasten yaralama suçları da katalog suç düzenlemesine dâhil edilerek tutuklama kararları kolaylaştırılacak. Şiddet mağduru kadınlara, talep etmeleri hâlinde, baro tarafından ücretsiz avukat verilecek. Tüm bu yeni düzenlemelerin de ülkemiz ve kadınlar için şimdiden hayırlı olmasını diliyorum.

Hem inanç sistemimiz hem medeniyetimiz bize kadına şiddeti bir insan hakları ihlali olarak öğretti. Kadına yönelik şiddet sadece yöneltildiği kadını değil hepimizi yaralıyor, incitiyor, acı veriyor. Bu yüzden, siyasetüstü olarak ele almalı ve mücadele etmeliyiz.

Bu duygu ve inançla hazırladığımız raporumuzun önemli adımlara yol gösterici nitelikte olmasını umut ediyor; sözlerime son verirken, cumhuriyetimizin atılan sağlam temellerle büyümesine katkı sunan, cephede Kara Fatma'yı, meydanda Halide Edip'i, 15 Temmuz'da da bir kez daha vatan toprağını kanlarıyla müdafaa eden tüm kadınları saygı, sevgi, rahmetle anıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

Başta Öznur Çalık Başkanımız olmak üzere, ben de bu raporda emeği geçen tüm milletvekili arkadaşlarıma, tüm uzman arkadaşlarıma ve saatini, mesaisini bu iş için harcayan tüm kıymetli arkadaşlarıma çok teşekkür ediyor; hepinizi saygı, sevgi, hürmet, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştır.

Komisyonun bir söz talebi vardır.

Buyurun Sayın Başkan.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- (10/96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanı Öznur Çalık'ın, kadına yönelik şiddetle mücadele ve kadının güçlendirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin açıklaması

(10 / 96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ESAS NUMARALI MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU BAŞKANI ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Söz talebimizin...

BAŞKAN – Sayın Başkan, bir sataşmaya mahal vermeden bir değerlendirme lütfen...

(10 / 96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ESAS NUMARALI MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU BAŞKANI ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Genel Kurulumuzu bilgilendirmek üzere birkaç şey söylemek isterim.

Kadına yönelik şiddetle mücadeledeki net duruşumuzu biraz evvel sizlerle paylaştık; yapılan tüm yasal düzenlemeleri, idari yapıları, merkezî yönetimimizin yapmış olduğu çalışmaları paylaştık. Kadına yönelik şiddetle mücadeledeki net duruşumuz bu kadar açıkken kadına yönelik şiddetin çeşitli sebeplerle diğer Konsey ülkelerinde de tartışılan bir metne indirgenmesini asla doğru bulmadığımızın altını çizmek isterim.

Özellikle, dünyada 200'e yakın ülke var ve CEDAW bu ülkelerin 189 tanesi tarafından imzalanmışken, Avrupa Konseyinde 47 ülke var ve bu 47 ülkenin sadece 34 tanesi sözleşmeyi imzalamış, geride kalan 11'i imzalayıp onaylamamış, 2 tanesi hiç imzalamamış ve onaylamamış, Rusya, Azerbaycan imzalamamış vaziyette. Avrupa Konseyindeki 47 ülkeden 34 ülke sözleşmeyi imzalamış ve onaylamış, 11 ülke sözleşmeyi imzalamasına rağmen -İngiltere, Ukrayna, Çek Cumhuriyeti, Bulgaristan, Moldova, Macaristan, Ermenistan, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Slovakya- onaylamamıştır. Ayrıca, gözlemci ülke statüsündeki Amerika, Japonya, Kanada, Meksika, Vatikan sözleşmeyi imzalamamıştır. Sözleşmeyi imzalayan ve onaylayan 22 ülke sözleşmeye çekince koymuştur. Polonya da yakın zamanda sözleşmeden çekilme yönünde işlem başlatmıştır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İmzalamadan bunu düşünseydiniz

(10 / 96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ESAS NUMARALI MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU BAŞKANI ÖZNUR ÇALIK (Malatya) - Bu vesileyle biz, bütün hukuki düzenlemelerimizi yapacağız. Elimizde çok önemli metinlerimiz var; 6284 başta olmak üzere, bunları daha da güçlendirmek üzere raporumuzda önerilerde bulunduk. Özellikle "17 ana başlık, 42 tespit ve 547 önerimiz var." dedik; "Bunlar bu kadar eksik mi ki bu kadar öneriye yer verdiniz?" dendi. Tekrar altını çizerek söylüyorum, biz bütün siyasi partilere, yerel yönetimlere, medya kuruluşlarına, barolara, STK'lere, sendikalara, özel sektöre, kamu kurum ve kuruluşlarına önerilerde bulunduk. Bu yapmış olduğumuz öneriler içerisinde, siyasi partilere de "Mümkünse karar mekanizmalarında, yerel yönetimlerde, belediye meclislerinde, belediye başkanlıklarında sorumluluklarını alacak şekilde mutlaka kadınlara görev verin ve sayılarımızı artıralım." dedik. Özellikle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 2002 yılında 4,4 olan kadın temsil oranı 2020 yılında yüzde 17,24'e çıkmış vaziyette.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, süreniz bitti ama iki dakika içerisinde toparlayın lütfen.

(10 / 96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ESAS NUMARALI MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU BAŞKANI ÖZNUR ÇALIK (Malatya) - Bu yeterli mi? Tabii ki değil ama Türkiye tarihindeki bu orana yükselmesinin en önemli sebebi, kadınların kendi aralarında eşitlenmesi ve çifte standardın ortadan kaldırılması. 2020 yılından itibaren, şu anda yüzde 17,24 temsil oranına sahibiz. Kadın araştırma görevlisi oranımız yüzde 51, kadın avukat oranımız yüzde 45, kadın hâkim oranımız yüzde 46, kadın öğretim görevlisi oranımız yüzde 50, mimar oranımız yüzde 45, bankacı oranımız yüzde 51, kadın kamu çalışanı oranımız yüzde 40, kadın profesör oranımız yüzde 32,5 ve kadın akademisyen oranlarımız da dünyaya örnek mahiyette. Kadının güçlendirilmesi kadına yönelik şiddetle mücadelede en önemli ayaktır.

Bu vesileyle, bir kez daha yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Kadının güçlendirilmesi adına tüm siyasi partilerin destek vermesini temenni ediyorum Kıymetli Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkoç.

36.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, meydanlardaki kadınları copleyan Hükûmetin kınanması gerektiğine ve İstanbul Sözleşmesi'ne ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, Komisyonla çalışan milletvekillerimizi, aynı zamanda diğer milletvekillerimizi de Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak çok dikkatli ve sessiz bir şekilde dinledik. Komisyon Başkanı, özellikle "Bu sadece bizim söylememizle olmaz; bu, aynı zamanda, sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının, kadından yana olan herkesin sesini duyurmasıyla olur." dedi. Sanatçıların da... Onlar sesini duyurmak için meydandalar, sizin Hükûmetiniz onları copleyor. Onları hiç olmazsa kınamalıydınız, hiç olmazsa burada kınamalıydınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Onun haricinde, sizden rica ediyorum: İstanbul Sözleşmesi, bir avuç erkeğin istemediği bir şeydir, bir avuç erkeğin, İstanbul Sözleşmesi, bir avuç erkeğin işine gelmeyen bir sözleşmedir; bunun için bu kadar boşaltmaya çalışmayalım çünkü kadın için her anlaşma değerlidir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Komisyonlardan Gelen Diğer İşler (Devam)

1.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 Milletvekilinin, Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağırlioğlu'nun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 29 Milletvekilinin,

Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal ve 24 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 25 Milletvekilinin, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 22 Milletvekilinin, Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen ve 21 Milletvekilinin, Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 Milletvekilinin, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 Milletvekilinin, Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 21 Milletvekilinin, Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 Milletvekilinin, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 23 Milletvekilinin, Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 24 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke ve 26 Milletvekilinin, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, Aksaray Milletvekili Ayhan Erel ve 19 Milletvekilinin, Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 Milletvekilinin, Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 Milletvekilinin, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 Milletvekilinin, Şırnak Milletvekili Nuran İmir ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 20 Milletvekilinin, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 Milletvekilinin, Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 Milletvekilinin, Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 Milletvekilinin, Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 Milletvekilinin, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 Milletvekilinin, Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 Milletvekilinin, Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 21 Milletvekilinin, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 21 Milletvekilinin, İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, AK Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu ve Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın; Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10/96, 234, 409, 501, 698, 1743, 1747, 1912, 2187, 2203, 2303, 2353, 2389, 2477, 2673, 2675, 2697, 2830, 2976, 2979, 3019, 3109, 3206, 3430, 3476, 3479, 3482, 3484, 3485, 3493, 3504, 3505, 3508, 3510, 3685, 3723, 3918, 3919, 3920, 3921, 3922, 3923, 3924) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S. Sayısı:315) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Tüm Yönleriyle Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki genel görüşme tamamlanmıştır.

Gündemimizdeki konu tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 9 Mart 2022 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.11